

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2022

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

[twitter @juliesdata](https://twitter.com/juliesdata)

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Керівник, спеціаліст із CEO
та геоінформаційних
систем_____

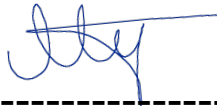

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,
К.Т.Н._____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	5
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	6
Зміст та основні цілі ДДП	6
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	21
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	24
2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка	24
2.2. Викиди парникових газів	28
2.3. Водні ресурси	33
2.4. Атмосферне повітря	35
2.5. Радіаційний стан	36
2.6. Стан здоров'я мешканців	38
2.7. Земельні ресурси та ґрунти	42
2.8. Біорізноманіття	45
2.9. Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони	52
2.10. Землі лісового фонду	55
2.11. Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.	56
2.12. Екомережа	57
2.13. Перспективні до заповідання території в межах громади	58
2.14. Історико-культурні об'єкти	59
2.15. Поводження з відходами	64
2.16. TOWS аналіз	66
2.17. Основні екологічні проблеми території громади	70
2.18. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	73
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	78
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	80
5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	82
Основні міжнародні та національні зобов'язання	82
Процедура ОВД	83
Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	83
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	84
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	84

6.1 Атмосферне повітря	84
6.2 Клімат	85
6.3 Водні ресурси	87
6.4 Земельні ресурси	87
6.5 Відходи	88
6.6 Біорізноманіття	88
6.7 Природоохоронні території	89
6.8 Здоров'я населення	90
6.9 Історико-культурна спадщина	90
6.10 Транскордонний вплив	90
6.11 Результати розділу	90
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	93
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	95
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	95
8.2 Використані інструменти та методи	95
8.3 Планувальні альтернативи	96
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	97
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	97
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	98
Вибір екологічних показників	98
Індикатори моніторингу	98
Збір статистичних даних	104
Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	104
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	104
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦІЄЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	104

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Київській області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

1

<https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Regionalna-dopovid-Kyyivskoyi-oblasti-u-2021-rotsi.pdf>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Виконавчий комітет Бориспільської міської ради, вул.Київський шлях ,72, м.Бориспіль, Київська обл., 08301, (04595)5-58-02, e-mail: inf@borispol-rada.gov.ua.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки” — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні завдання та заходи в межах них, які планується реалізувати в межах Програми.

Таблиця 1.1

Завдання та заходи “Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки”

Пріоритет/Завдання та заходи	Очікувані результати
Пріоритет 1: Безпечне, комфортне середовище для життя та якісні послуги	
1.1. Безпека та цивільний захист	
• підвищення ефективності функціонування системи безпеки шляхом вдосконалення системи відеоспостереження, зокрема дооснащення системи відеоспостереження міста Борисполя, розширення зони функціонування на територію всієї громади; • розвиток міжнародних зв'язків для підтримки програм профілактики, обміну досвідом та боротьби зі злочинністю; • організація інформаційно-просвітницьких заходів з питань правової освіти, попередження та профілактика правопорушень; ○ поповнення матеріального резерву виконавчого комітету Бориспільської міської ради для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; ○ удосконалення, розвиток та забезпечення функціонування місцевої мережі інформування та оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій та загроз; ○ проведення заходів з інформування та навчання мешканців громади щодо дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій; ○ забезпечення розгортання та належного функціонування системи територіальної оборони громади (у разі потреби); ○ забезпечення підготовки цивільного населення громади до основ національного спротиву; ○ шефська допомога правоохоронним органам та силовим структурам, які розміщені на території Бориспільської міської територіальної громади; ○ поліпшення матеріально-технічного забезпечення комунальної установи «Місцева пожежна охорона»; • організація місць масового відпочинку населення на водних об'єктах громади шляхом обстеження акваторії пляжів на озерах територіальної громади та обладнання сезонних рятівних пунктів;	• збільшення кількості засобів відеофіксації в комплексній системі відеоспостереження; • збільшення обсягу матеріального резерву; • кількість злочинів у громаді.

- придбання приладів контролю (прилади радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю) та спостереження за забрудненням;
- технічний захист інформації;
- удосконалення системи управління міської ланки територіальної підсистеми ЄДСЦЗ Київської області та системи підготовки фахівців з питань ЦЗ;
- проведення аварійно-відновлювальних робіт;
- відшкодування шкоди та надання допомоги особам, які постраждали внаслідок надзвичайної ситуації.

1.2. Соціальна підтримка та допомога

- реалізація заходів місцевих програм:
 - комплексної програми «Турбота» на 2024-2026 роки;
 - програми створення безбар'єрного простору у Бориспільській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки;
 - цільової програми підтримки військовослужбовців, ветеранів війни і членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників та Захисниць України, а також сімей безвісти зниклих воїнів та таких, що в полоні Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки;
 - соціальної програми «Допомагаємо Разом» на 2023-2025 роки; соціальний патронаж та надання психологічних послуг внутрішньо-переміщеним особам (далі ВПО);
- покращення механізмів надання соціальної допомоги, створення належних умов проживання ВПО;
- створення закладу підтриманого тимчасового проживання або притулку для ВПО;
- сприяння зайнятості та соціальній реінтеграції ВП;
- створення та забезпечення роботи «гарячої» телефонної лінії для військовослужбовців, ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України а також сімей безвісти зниклих воїнів та таких, що в полоні шляхом виділення окремого телефонного номеру із закріпленими за ним меседжерами;
- надання соціального супроводу ветерану війни – помічника ветерана, за заявою-зверненням до управління соціальної політики та охорони здоров'я, для допомоги в опануванні та реалізації на практиці всього кейсу пільг та переваг, який держава надає ветеранам-Захисникам;
- забезпечення роботи центру підтримки військовослужбовців, ветеранів війни і членів сімей, сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України;
- співфінансування придбання житла особам з інвалідністю внаслідок війни І групи, що не мають власного житла або потребують поліпшення житлових умов, за рахунок коштів місцевого бюджету;
- надання разової матеріальної допомоги одному із членів сім'ї загиблого (померлого) зниклого безвісти у війні рф проти України;
- надання одноразової адресної матеріальної допомоги учасникам війни рф проти України, які зареєстровані або проживають на території Бориспільської міської територіальної громади та мають поранення, контузію, каліцтво;
- відшкодування вартості навчання учасникам війни рф проти України у Бориспільському Інституті муніципального менеджменту;
- облаштування безбар'єрного простору у Бориспільській міській територіальній громаді (адаптація будівель у сфері охорони здоров'я та соціальної політики до вимог безбар'єрності, облаштування пандусів для безперешкодного руху на інвалідних візках у багатоквартирних будинках, де мешкають особи з інвалідністю);
- придбання обладнання/інвентаря для забезпечення належного функціонування Реабілітаційної установи для осіб з інвалідністю «Наш дім» імені Валентини Бондаренко;
- облаштування спортивного майданчика у Реабілітаційній установі для осіб з інвалідністю «Наш дім» імені Валентини Бондаренко;
- створення закладу підтриманого проживання або притулку та проведення капітального ремонту у відділенні стаціонарного догляду Бориспільського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг);
- подальший розвиток мережі соціальної допомоги, яка надається з врахуванням особливостей і потреб різних категорій громадян на принципах адресності та індивідуального підходу, що здійснюються на місцевому рівні у доповнення до державного соціального забезпечення (пенсії, доплати тощо) та є найбільш ефективною;

- створення та функціонування «гарячої» телефонної лінії для військовослужбовців, ветеранів війни, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України а також сімей безвісти зниклих воїнів та таких, що в полоні;
- соціальний супровід ветеранів війни через помічника ветерана;
- кількість осіб, які скористалися послугою «соціальне таксі»;
- кількість осіб, які перебувають у скрутних життєвих обставинах, що отримали матеріальну допомогу з місцевого бюджету;
- кількість будівель, приміщень, споруд, які стали безбар'єрними для маломобільних груп населення;
- створення закладу підтриманого тимчасового проживання або притулку для ВПО.

- вчасне призначення та виплата всіх видів соціальної допомоги сім'ям з дітьми, інвалідам, громадянам, постраждалим внаслідок аварії на ЧАЕС, малозабезпеченим сім'ям;
- надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та пічного побутового палива;
- надання одноразової адресної матеріальної допомоги незахищеним верствам населення громади, які опинились у складних життєвих обставинах (інвалідам, учасникам війни, особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, внутрішньо переміщених осіб, підтримка сімей з дітьми, інших пільгових категорій громади);
- надання інвалідам I та II групи по зору та дітям-інвалідам по зору пільг на сплату житлово- комунальних послуг;
- соціальна реабілітація та адаптація до суспільного життя осіб з обмеженими фізичними та розумовими можливостями;
- зміцнення матеріально-технічної бази та підтримка діяльності Бориспільського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та реабілітаційної установи для осіб з інвалідністю "Наш дім" імені Валентини Бондаренко;
- продовження дії проєкту «Соціальне таксі» для осіб з інвалідністю внаслідок війни, що пересуваються в кріслах колісних або обмежені в русі.

1.3. Підтримка дітей, сім'ї

- сприяння утвердженню в суспільстві сімейних цінностей, виховання відповідального батьківства, запобігання сімейному неблагополуччю, насильству в сім'ї та соціальному сирітству;
- безпечне оздоровлення та змістовний відпочинок дітей;
- підтримка сімей та дітей, які потребують особливої соціальної уваги;
- протидія торгівлі людьми, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, сприяння демографічному розвитку;
- підвищення престижу багатодітних сімей, популяризація престижу сімейних стосунків, протидія насильству в сім'ї (проведення круглих столів, брифінгів, семінарів, інших заходів, у тому числі і міжнародних, з питань підтримки багатодітних сімей);
- розвиток мистецьких та спортивних здібностей дітей, шляхом проведення заходів (привітання першого жителя громади, народженого у новому році; Дня захисту дітей; Дня спільних дій в інтересах дітей; проведення гри брейн-ринг «Підліток і право», шахово-шашкового турніру «Граємо в шахи разом»; Дня Святого Миколая, новорічних та різдвяних свят; Міжнародного дня боротьби за права жінок; Всесвітнього дня батька; Дня сім'ї; Дня родини; Дня матері; Дня розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт; Свята «Нас багато в мами і тата»; «Кожній дитині – родина»);
- проведення семінарів-тренінгів для дітей з метою формування життєвих навичок безпечної поведінки щодо профілактики ВІЛ/СНІД, інших соціально-небезпечних хвороб та формування здорового способу життя;
- здійснення профілактичної роботи щодо попередження негативних проявів у дитячому середовищі, закладах для дітей, місцях дозвілля, оздоровлення та відпочинку. Забезпечення їх інформаційними матеріалами та обладнанням, при потребі – харчуванням;
- адресна матеріальна та інші види соціальної допомоги сім'ям з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах (купівля предметів особистої гігієни, миючих засобів, продуктів харчування та ін.);
- утримання дітей, залишених у пологовому відділенні КНП «ББЛІЛ», вилучених з родини, знайдених шляхом забезпечення їх одягом, медикаментами взуття, продуктами харчування, засобами гігієни;
- надання матеріальної адресної допомоги на лікування дітям соціально-незахищених категорій;
- проведення благодійних акцій до Великодня, до Міжнародного дня боротьби за ліквідацію бідності, до Міжнародного дня осіб з інвалідністю, проведення Всеукраїнського рейду «Урок»;
- сприяння розбудові дитячих будинків сімейного типу;
- сприяння придбанню житла для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, в тому числі шляхом співфінансування;
- проведення заходів, спрямованих на розвиток лідерських навичок жінок громади;
- формування у суспільстві культури гендерної рівності.

- кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в сімейних формах виховання;
- кількість дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, які отримали житло.

1.4. Охорона здоров'я

• капітальний ремонт, реконструкція закладів охорони здоров'я, оновлення їх матеріально-технічної бази; • розширення мережі АЗПСМ; • виготовлення ПКД та будівництво нової АЗПСМ в мікрорайоні «Бежівка» м. Бориспіль; • реконструкція АЗПСМ по вул. Гагаріна, 4-а в с.Сеньківка; • реконструкція будівлі АЗПСМ з приміщеннями для проживання медичних працівників по вул. Центральна, 103 в с. Рогозів; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт АЗПСМ по вул. Гетьмана Івана Сулими, 100 в, с. Кучаків; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт частини приміщень для облаштування АЗПСМ по вул. Матросова, 25-А в с. Любарці; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт АЗПСМ по вул. Братуся, 4-А в с. Іванків; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт АЗПСМ по вул. Паркова, 27-А в с. Глибоке; • виготовлення ПКД та утеплення фасаду будівлі АЗПСМ №2 за адресою м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 24; • фінансова підтримка та розвиток КНП «Бориспільський МЦПМСД», КНП «ББЛІЛ», КНП «БСЦ»; • будівництво пологового та лікувального відділення по вул. Котляревського, 1-г, 1-д у м. Бориспіль; • виготовлення ПКД та реконструкція лікувального корпусу КНП «ББЛІЛ» по вул. Котляревського, 1; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт приміщення харчоблоку КНП «ББЛІЛ»; • виготовлення ПКД та реконструкція гаражногосподарського приміщення КНП «ББЛІЛ»; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт покрівлі лікувального корпусу КНП «ББЛІЛ»; • винесення за межі забудови об'єктів лікарні КЛ 10 кВт КНП «ББЛІЛ»; • виготовлення ПКД та капітальний ремонт вентиляційної системи протитуберкульозного кабінету КНП «ББЛІЛ»; • капітальний ремонт частини приміщень лікувального корпусу (операційний блок) КНП «ББЛІЛ»; • реконструкція системи електропостачання КНП «ББЛІЛ»; • придбання автомобільного транспорту КНП «ББЛІЛ»; • придбання обладнання для харчоблоку та гаражно-складського приміщення КНП «ББЛІЛ»; • придбання медичного, діагностичного, офісного та іншого обладнання, технічних засобів, меблів КНП «ББЛІЛ»; • забезпечення лікарськими засобами, виробами медичного призначення, витратними засобами, тощо КНП «ББЛІЛ»; • придбання стоматологічного, офісного та енергетичного обладнання, меблів КНП «БСЦ»; • забезпечення туберкуліном та витратними матеріалами для проведення діагностики; • фінансова підтримка закладів охорони здоров'я на матеріальне стимулювання працівників; • забезпечення безоплатними та пільговими лікарськими засобами за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань; • забезпечення доступності стоматологічної допомоги пільговим категоріям населення; • проведення зустрічей, тренінгів, лекцій, семінарів, індивідуальних консультацій, тощо для дітей, хворих на цукровий діабет I типу, їх батьків (законних опікунів); • проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо профілактики захворювання на туберкульоз, ВІЛ/СНІД, вірусні гепатити серед населення: виготовлення та поширення інформаційних матеріалів з питань профілактики інфікування на туберкульоз, ВІЛ/СНІД, вірусні гепатити, необхідності тестування та доступності лікування, популяризації здорового способу життя; • сприяння в організації та проведенні щорічних профілактичних медичних оглядів працівників згідно з Переліком професій, виробництв та організацій працівників яких підлягають обов'язковим профілактичним медичним оглядам згідно з чинним законодавством; • сприяння поширенню страхової медицини; • здійснення соціального супроводу сімей, дітей та молоді, які перебувають в складних життєвих обставинах та є групами підвищеного і високого рівня захворювання на туберкульоз, ВІЛ/СНІД, вірусні гепатити.	• збільшення середньої тривалості життя; • кількість лікарів всіх спеціальностей на 10 тис. мешканців.

1.5. Житлово-комунальне господарство

- відшкодування різниці між розміром тарифу на житлово-комунальні послуги для населення та розміром економічно-обґрунтованих витрат на їх виробництво підприємствам водопостачання та водовідведення Бориспільської міської територіальної громади, які надають послуги, з місцевого бюджету;
- утримання та поточний ремонт спортивних та дитячих майданчиків;
- утримання та поточний ремонт штучних споруд (обслуговування зливоприймальних та оглядових колодязів, колекторів та відкритих водовідвідних каналів, ремонт та впорядкування дощової каналізації та відкритих водопровідних каналів та узбіччя на вулицях);
- утримання та поточний ремонт побутового та комунального обладнання території житлової забудови (утримання, ремонт сміттєвих майданчиків, прибирання контейнерних майданчиків від сміття);
- заходи з озеленення громади;
- утримання зелених насаджень (догляд за територією Книшового меморіально-паркового комплексу, деревами та кущами, викошування газонів, садіння та догляд за квітами);
- виконання комплексних захисних фітосанітарних заходів із боротьби з поширенням шкідливих інвазійних (чужорідних) видів рослин;
- виконання робіт з ліквідації радіаційних аварій на території громади (радіологічне обстеження виявлених у незаконному обігу радіоактивних матеріалів, їх експертиза, транспортування, зберігання, утилізація);
- збирання, перевезення, утилізація небезпечних відходів та твердих побутових відходів;
- придбання обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових та промислових відходів виробництва;
- поліпшення технічного стану водойм Бориспільської міської територіальної громади (розробка проекту виконання робіт, експертиза, паспортизація водних об'єктів громади, виконання санітарних та протиепідемічних заходів на водних об'єктах);
- встановлення та ремонт елементів благоустрою на площах, в парках, скверах (лавок, урн та інше);
- поточний ремонт вуличного освітлення із застосуванням енергозберігаючих технологій, заміною опор;
- технічне обслуговування та утримання в належному стані мереж вуличного освітлення;
- утримання та ремонт бюветів питної води;
- утримання території озер громади;
- утримання території кладовищ громади;
- утримання об'єктів благоустрою населених пунктів громади (пішохідних доріжок між будинками, зупинок громадського транспорту, заїзних карманів для стоянки автомобілів, демонтаж малих архітектурних споруд, очищення дошок оголошень та опор);
- відшкодування за кошти місцевого бюджету частини витрат на енергоефективні заходи для об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ);
- фінансова підтримка комунальних підприємств Бориспільської міської територіальної громади;
- обмін досвідом з іншими громадами щодо розвитку, упровадження енергоефективних та енергозберігаючих заходів у багатоквартирних будинках, гуртожитках;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед мешканців громади щодо механізмів реалізації енергоефективних заходів у житловому фонді за участю співвласників багатоквартирних будинків;
- співфінансування робіт з ремонту житлового фонду громади, зокрема:
- виготовлення технічного паспорту, технічної документації, інвентарної справи будинків та гуртожитків;
- поточний ремонт інженерних мереж будинку, конструктивних елементів будинку, благоустрою території тощо (вимощення, поточний ремонт під'їздів, входних груп, конструкцій даху, фундаменту, стін, водопостачання та водовідведення), поліпшення санітарного стану об'єктів будівель;
- благоустрій прибудинкової території;
- капітальний ремонт, модернізація, реконструкція та технічне переоснащення конструктивних елементів, інженерного обладнання і мереж для підвищення енергоефективності багатоквартирних будинків та гуртожитків (у тому числі: модернізація систем теплопостачання, створення безбар'єрного простору тощо); капітальний ремонт або технічне переоснащення мереж

- рівень оплати житлово-комунальних послуг населенням;
- ступінь зношеності теплових мереж;
- ступінь зношеності водопровідних мереж;
- кількість ремонтів (поточних та капітальних), що виконані на умовах співфінансування з мешканцями.

водопостачання або водовідведення, реконструкція (у тому числі, протипожежного) та їх ізоляція, мереж електропостачання загально будинкових мереж (у тому числі, електроштитових);

- капітальний ремонт, модернізація, реконструкція та технічне переоснащення конструктивних елементів покрівлі, в тому числі технічний нагляд;
- капітальний ремонт ліфтів (капітальний ремонт, реконструкція, модернізація, заміна ліфтів, в тому числі технічний нагляд);
- енергоефективні заходи у багатоквартирних будинках, гуртожитках (індивідуальні теплові пункти, утеплення фасадів, даху, цоколя, заміна слухових вікон будинку).
- Будівництво, реконструкція, модернізація об'єктів тепlopостачання, зокрема:
 - реконструкція теплових мереж від котельні по вул. Калмикова, 12-г та по вул. Київський Шлях, 73 у м. Борисполі;
 - реконструкція котельень:
 - газової котельні в с. Глибоке по вул. Центральна, 34 (школа у с. Глибоке);
 - по вул. Скіфська, 23-а у м. Борисполі, придбання та встановлення конденсаційного утилізатора тепла;
 - по вул. В. Момота, 42-б в м. Борисполі;
 - газової котельні Бориспільського міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) по вул. Матросова, 25-б у с. Любарці;
 - котельні по вул. Київський Шлях, 39-б, м. Бориспіль з заміною котлів ТВГ та влаштуванням когенераційної установки;
 - котельні по вул. Княгині Ольги, 1-г, м. Бориспіль;
 - придбання та встановлення конденсаційного утилізатора тепла на котельні по вул. С. Овращка, 13;
 - реконструкція бойлерної під влаштування котельні по вул. Завокзальна, 25-б у м. Борисполі;
 - нове будівництво:
 - модульної твердопаливної котельні по вул. Центральна, 11, с. Rogoziv;
 - модульної котельні для опалення ДЮСШ у м. Борисполі;
 - модульної газової котельні на території ліцею «Альта» (ЗОШ №7);
 - модульної котельні по вул. Глибоцька, 122 у м. Борисполі.
 - Будівництво, реконструкція та модернізація об'єктів водопостачання та водовідведення, зокрема:
 - реконструкція водопровідної мережі з переключенням усіх абонентів по вул. Плеханова в м. Борисполі;
 - реконструкція централізованої системи водопостачання по вул. Д. Амеліна в м. Борисполі з переключенням всіх споживачів;
 - реконструкція водопровідних мереж житлового масиву по вул. Глибоцька та вул. Ясна у м. Борисполі;
 - реконструкція водоводу від вул. Глібова до ВЗВ № 2 по вул. Соборна, 3а у м. Борисполі;
 - реконструкція водопровідної мережі з переключенням існуючих абонентів та підключенням нових у м. Борисполі масиву обмеженого вул. Київський Шлях – Соборна-Авіаторів та вул. Френкеля;
 - будівництво водопроводу від вул. Покровська до вул. Каховської в м. Борисполі;
 - реконструкція введів водопостачання з встановленням вузлів комерційного обліку централізованого водопостачання в м. Бориспіль;
 - нове будівництво павільйонів чистої води за адресами:
 - вул. Центральна, 67, с. Любарці;
 - вул. Центральна, 99-а, с. Rogoziv;
 - вул. Центральна, 2, с. Іванків;
 - провул. Парковий (на території парку), с. Глибоке;
 - вул. Гетьмана Івана Сулими, 79, с. Кучаків;
 - вул. Миру, с. Сеньківка.
 - Проектування і будівництво каналізаційних очисних споруд потужністю 12500 м³ на добу;
 - реконструкція КНС та водопровідно-каналізаційних мереж по вул. Ясна, 15 в м. Бориспіль;
 - реконструкція КНС в с. Лебедин;
 - реконструкція КНС та напірного каналізаційного колектору в с. Іванків.
 - Ремонт артезіанських свердловин № 1, № 14.
 - Впровадження автоматизованої системи диспетчерського управління віддаленими артезіанськими свердловинами та каналізаційними насосними станціями м. Бориспіль, сіл Іванків, Лебедин, Кучаків.

○ Придбання аварійно-ремонтної майстерні на базі вантажного «шасі-кабіна» IVECO Daily; ○ Розпочати створення інформаційно-розрахункового комплексу системи мереж водопостачання та водовідведення. ○ Розроблення проектно-кошторисної документації та будівництво скиду зворотних вод після очисних споруд у водні об'єкти; ○ підвищення екологічної свідомості мешканців громади та рівня знань з охорони навколишнього природного середовища; ○ моніторинг якості атмосферного повітря; ○ контроль утримання та розмноження домашніх і безпритульних тварин на території громади (придбання виробів медичного призначення, ветеринарних препаратів для лікування безпритульних тварин, ідентифікація безпритульних тварин, адопція (прилаштування) безпритульних тварин).	
1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури	
○ утримання та поточний ремонт вулично-дорожньої мережі населених пунктів громади; ○ реконструкція, капітальний ремонт дорожнього покриття громади; ○ утримання доріг та тротуарів у зимовий та літній періоди; ○ надання якісних послуг з перевезення пасажирів; ○ розробка та впровадження системи електронного квитка; ○ утримання та поточний ремонт технічних засобів регулювання дорожнього руху вулично-дорожньої мережі населених пунктів; ○ підвищення безпеки дорожнього руху шляхом будівництва та підключення світлофорних об'єктів; ○ обладнання вулично-дорожньої мережі засобами фіксації порушень ПДР та системами відеоспостереження; ○ інвентаризація існуючих паркомісць, виявлення територіальних ресурсів для створення нових, впровадження гнучкої тарифної політики паркування, в т.ч. електронної оплати; ○ створення безбар'єрного, комфортного та безпечного пішохідного простору, доступного для всіх категорій користувачів шляхом збільшення кількості регульованих та інженерно-обладнаних наземних пішохідних переходів; ○ встановлення пристроїв звукового оповіщення для дублювання пішохідних світлофорів; ● виготовлення паспортів доріг; ● виготовлення технічної документації та розширення мережі вуличного освітлення; ● виготовлення технічної документації та виконання робіт з розширення системи водовідведення (поверхневі, дощові води); ● розроблено ТЕО щодо будівництва системи водовідведення (дощових вод) в межах міста з врахуванням перспективи забудови (збільшення площ твердого покриття, що призводить до збільшення обсягів водовідведення); ● розробка проекту будівництва «Бориспільська автобусна станція» ,з подальшою розробкою схеми руху міських автобусів до автобусної станції.	● збільшення протяжності автодоріг із твердим покриттям; ● кількість облаштованих паркомісць для паркування автомобілів; ● кількість обладнаних пішохідних переходів для маломобільних категорій користувачів.
1.7. Якісна освіта для всіх	
● розширення мережі закладів освіти шляхом будівництва нових, реконструкції (добудови) існуючих, проведення ремонтів у закладах освіти: реконструкція (добудова) Бориспільського ліцею імені Костянтина Могилка по вул. Володимира Момота, 16-а у м. Борисполі на 450 місць; завершення будівництва дитячого садочку по вул. Володимира Момота, 46а на 165 місць; реконструкція закладу дошкільної освіти №51 по вул. Привокзальна, 3 потужністю 135 місць; виготовлення проектно-кошторисної документації та добудова Бориспільського закладу дошкільної освіти «Колосочок» Бориспільської міської ради Київської області по вул. Глибоцька , 83 (потужність 115 місць); виготовлення проектно-кошторисної документації та будівництво закладу дошкільної освіти по вул. Соцмістечко, 227 потужністю 115 місць; виготовлення ПКД та капітальний ремонт бібліотеки, актової зали, коридорів І поверху Бориспільського ліцею імені Павла Чубинського; коригування ПКД та будівництво центру спорту та туризму по вул. Київський Шлях, 108; виготовлення ПКД та будівництво центру дозвілля дітей та юнацтва по вул. Франка,10.	● 100 дітей у закладах освіти на 100 місць; ● охоплення дітей позашкільною освітою (89 %); ● кількість класів з інклюзивною формою навчання (збільшується за потреби).

- Будівництво, реконструкція укриттів та споруд цивільного захисту в закладах освіти громади, зокрема:
 - будівництво протирадіаційного укриття Бориспільського ліцею «Патріот» по вул. Глибоцька, 122 потужністю на 500 місць;
 - будівництво протирадіаційного укриття Іванківського ліцею по вул. Центральній, 2 потужністю на 305 місць;
 - будівництво укриття подвійного призначення закладу дошкільної освіти №3 по вул. Гришинській, 1 потужністю 250 місць;
 - виготовлення ПКД та будівництво укриття Бориспільського закладу дошкільної освіти «Віночок» по вул. Привокзальна, 14-А, потужністю 250 місць;
 - виготовлення ПКД та будівництво укриття Бориспільського закладу дошкільної освіти «Журавонька» по вул. Полтавська, 28, потужністю 250 місць;
 - виготовлення ПКД та будівництво укриття Бориспільського закладу дошкільної освіти «Теремок» по вул. Михайла Калмикова, 8 потужністю 250 місць.
- Проведення заходів з енергозбереження:
 - капітальний ремонт дахів, водостічних систем та утеплення горищ, зокрема:
 - завершення капітального ремонту даху та системи водовідведення та Бориспільського ліцею «ОСНОВА»;
 - капітальний ремонт даху й системи водовідведення Бориспільського ліцею «Лідер»;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху та системи водовідведення, тротуарного покриття Бориспільського ліцею «Перспектива» імені Володимира Мономаха;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення, тротуарного покриття Бориспільського ліцею «Альта»;
 - капітальний ремонт даху, системи водовідведення Сеньківського ліцею. Виготовлення ПКД та утеплення закладу;
 - капітальний ремонт даху, системи водовідведення Кучаківського ліцею імені гетьмана Івана Сулими. Виготовлення ПКД та утеплення закладу;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення й утеплення Любарецького ліцею;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення й утеплення Рогозівського ліцею;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху та системи водовідведення Бориспільського ЗДО № 1 по вул. Княгині Ольги, 4;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення та асфальтного покриття Бориспільський ЗДО «Росинка», вул. Валерія Гудзя, 14;
 - коригування ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення та асфальтного покриття Бориспільський ЗДО «Журавонька», вул. Полтавська, 28;
 - коригування ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення та асфальтного покриття Бориспільський ЗДО «Веселка», вул. Княгині Ольги, 22;
 - коригування ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення та асфальтного покриття Бориспільського ЗДО «Світлячок», вул. Френкеля, 8;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення та асфальтного покриття Бориспільського ЗДО «Берегиня», вул. Скіфська, 21;
 - виготовлення ПКД та утеплення, капітальний ремонт даху, системи водовідведення Іванківського ЗДО «Веселка», вул. Братуся, 3;
 - виготовлення ПКД та капітальний ремонт даху, системи водовідведення асфальтного покриття та водовідведення Любарецького ЗДО «Сонечко», вул. Лесі Українки, 2;
 - капітальний ремонт та утеплення фасадів закладів освіти, зокрема виготовлення ПКД та утеплення Сеньківського ЗДО «Малютко», вул. Вербицького, 1 а.
- Проведення робіт із благоустрою території закладів освіти.
 - Розвиток інфраструктурних об'єктів освітньої галузі, зокрема:
 - капітальний ремонт стадіонів, ігрових павільйонів, встановлення нових мультифункціональних, спортивних та ігрових майданчиків у закладах освіти;
 - капітальний ремонт покриття, доріжок, встановлення огорожі та озеленення у закладах освіти;
 - створення умов доступності до закладів освіти комунальної власності територіальної громади для осіб інвалідністю, зокрема шляхом облаштування їх пандусами;
 - модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти, оснащення сучасним обладнанням та навчальним приладдям, облаштування майстерень, ігрових та відпочинкових локацій, ресурсних кімнат, створення медіатек;
 - модернізація спортивної бази закладів освіти (спортивні зали, фізкультурно-оздоровчі комплекси, стадіони, майданчики тощо);
 - модернізація харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти;

- забезпечення закладів та установ освіти комп'ютерною технікою, технологічним обладнанням, мультимедійною та інтерактивною технікою; придбання комплектуючих;
- придбання та впровадження ліцензійного програмного забезпечення в закладах та установах освіти;
- підсилення та обслуговування інтернету в закладах освіти;
- здійснення заходів щодо закріплення за освітніми закладами права користування земельними ділянками, державної реєстрації юридичних осіб, державного реєстру змін до відомостей про юридичну особу, нотаріальних послуг, правничої допомоги;
- забезпечення харчуванням учнів та вихованців закладів освіти;
- покращення матеріально-технічного забезпечення фізкультурно-оздоровчої туристичної роботи в закладах освіти, використання здоров'язбережувальних технологій;
- проведення протипожежних заходів у закладах освіти;
- подальший розвиток та цифровізація освітніх послуг;
- організація перевезення дітей, які навчаються в закладах освіти шляхом закупівлі шкільних автобусів;
- створення та функціонування класів безпеки та кабінетів «Захисту України» в закладах загальної середньої освіти;
- організація відпочинку дітей на базі закладів загальної середньої освіти в таборах з денним перебуванням;
- фінансування видатків на участь обдарованих і талановитих дітей, дитячих колективів в інтелектуальних, творчих та спортивних олімпіадах, змаганнях, турнірах, чемпіонатах, конкурсах, фестивалях, які проводяться за межами громади;
- проведення міських олімпіад, інтелектуальних, творчих конкурсів, фестивалів, турнірів, змагань, чемпіонатів та нагородження, забезпечення переможців сувенірною продукцією та подарунками;
- підвищення престижу праці шляхом зростання заробітної плати для працівників освітньої галузі через застосування надбавок та їх соціальне забезпечення;
- продовження впровадження реформи «Нова українська школа»;
- забезпечення дітей з особливими потребами якісними освітніми послугами та використання електронних засобів навчання, необхідних для організації дистанційного та індивідуального навчання і педагогічного патронажу;
- виявлення та діагностування дітей, які потребують корекції фізичного та розумового розвитку;
- розвиток дозвілля дітей та учнівської молоді шляхом участі в культурному і соціальному житті громади,
- розширення мережі гуртків закладів позашкільної освіти, особливо в сільській місцевості;
- продовження організації системи здорового харчування, формування культури харчування та правильних харчових звичок;
- збереження та розвиток педагогічного потенціалу шляхом заохочення через соціальні програми та мотиваційні заходи;
- підтримка творчо обдарованого учня та вчителя (виплата стипендій міської ради учням та вихованцям закладів освіти та Премії імені Павла Чубинського);
- національно-патріотичне виховання учнівської молоді;
- розширення в закладах позашкільної освіти мережі гуртків наукового та професійного спрямування;
- стимулювання інноваційної, проєктної та дослідницької діяльності учнів та учнівської молоді.

1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток

- створення можливостей для участі молоді у міжнародних, всеукраїнських, регіональних та міських акціях, тренінгах, семінарах, круглих столах, конференціях, форумах, фестивалях з метою підвищення правових знань, правової культури та правової поведінки, підтримки ініціатив молоді, створення умов для її творчого і духовного розвитку, інтелектуального самовдосконалення;
- здійснення заходів, спрямованих на залучення молоді до ознайомлення та роботи в органах місцевого самоврядування, проведення відповідного стажування, інформування, консультування тощо;
- участь у засіданні Київської обласної молодіжної громадської ради;

- Кількість створених молодіжних центрів у громаді;
- Кількість проведених заходів молодіжного спрямування;
- Кількість спортсменів громади, які посіли призові місця на змаганнях різних видів спорту.

- надання консультативної підтримки та здійснення заходів, спрямованих на інформування молоді щодо наявних можливостей реалізації власного потенціалу, підвищення рівня активності та прояву активної громадянської позиції;
- участь у форумах щодо національно-патріотичного виховання, спрямованих на формування та підвищення рівня знань, умінь та навичок молоді щодо громадянської відповідальності та громадської активності;
- сприяння діяльності Молодіжної ради при Бориспільській міській раді;
- навчання лідерів молодіжних об'єднань, круглі столи, семінари та форуми щодо налагодження соціального партнерства між громадськістю та органами місцевої влади;
- проведення громадських слухань щодо актуальних молодіжних питань;
- сприяння міжрегіональному та міжнародному молодіжному обміну досвідом, сприяння залученню молоді до участі у міжнародних молодіжних заходах;
- проведення заходів до Дня молоді, Дня Незалежності України, що сприяють підвищенню інтересу молоді до проблем державотворення, розвитку демократії та громадянського суспільства, участі молоді у реалізації державної молодіжної політики;
- створення мережі молодіжних центрів у громаді;
- підтримка та проведення міжнародних, всеукраїнських, регіональних та місцевих змагань, майстер-класів, турнірів; популяризація альтернативних форм відпочинку молоді; сприяння популяризації, розвитку та підтримці нетрадиційних, вуличних молодіжних культур;
- проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на популяризацію здорового способу життя та профілактику негативних явищ у молодіжному середовищі;
- участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних семінарах, тренінгах (базових, спеціалізованих, для тренерів), з метою підготовки молодіжних працівників (Youth Worker) із залученням державних службовців молодіжної сфери та представників молодіжних громадських організацій;
- здійснення опитування, соціальних досліджень на теми інтересів, цінностей та потреб молоді і пріоритетів молодіжної політики;
- патріотичне виховання молоді. Популяризація національної культури;
- сприяння творчому, інтелектуальному, духовному розвитку молоді;
- сприяння зайнятості, кар'єрне консультування, професійна підготовка та працевлаштування молоді (проведення для молоді екскурсій на підприємства, підтримка підприємницьких ініціатив молоді та обмін досвідом між молоддю та підприємцями, тощо);
- розвиток та популяризація волонтерства у громаді серед молоді (створення банку волонтерів громади, залучення молоді до волонтерської діяльності);
- організація та проведення заходів для молоді з тимчасово окупованих територій та внутрішньо-переміщених осіб (інформаційні кампанії, адаптивні тренінги, обмінні проєкти) та ін. спрямованих на їх соціальне становлення, соціально-психологічну адаптацію;
- утримання та розвиток Бориспільського міського центру спорту та фізичного здоров'я населення, Дитячо-юнацької спортивної школи;
- придбання спортивного інвентарю;
- придбання транспорту для здійснення вантажно-пасажирських перевезень центру спорту та фізичного здоров'я населення;
- будівництво, ремонт, утримання спортивних споруд та спортивних майданчиків та пристосованих приміщень для занять спортом;
- розвиток ветеранського спорту для учасників АТО/ООС, ветеранів, учасників війни, для людей з особливими потребами;
- участь збірних команд громади у спортивних змаганнях обласного, Всеукраїнського, міжнародного рівнів;
- організація та проведення оздоровчо-спортивних заходів;
- матеріальне заохочення кращим спортсменам та їх тренерам.

1.9. Ринок праці. Зайнятість населення

- стимулювання роботодавців до створення нових робочих місць, також і шляхом застосування фінансових програм, передбачених законодавством про зайнятість населення, зокрема для ВПО та учасників бойових дій;
- сприяння розвитку підприємницької ініціативи, самостійній зайнятості мешканок та мешканців громади;
- реалізація спільних проєктів із закладами професійної (професійно-технічної освіти) освіти та роботодавцями щодо організації та проведення спільних майстер-класів, семінарів, тощо;

- збільшення кількості новостворених робочих місць;
- зменшення рівня безробіття.

- проведення профорієнтаційної роботи з населенням, зокрема з ВПО у сучасному форматі: тренінги та семінари з професійної орієнтації та розвиток навичок, дистанційна профорієнтація тощо;
- підвищення рівня охоплення професійним навчанням та зайнятістю осіб з особливими потребами, зокрема учасників;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед громадян та роботодавців щодо негативних соціально-економічних наслідків нелегальних трудових відносин та виплати заробітної плати в «конвертах»;
- проведення роботи з підприємствами, які здійснюють фінансово-господарську діяльність, нараховують обсяги виробництва, отримують значні прибутки, проводять рух коштів на розрахункових рахунках, при цьому мінімізують заробітну плату та перераховують податок на доходи фізичних осіб до бюджету у незначних розмірах;
- активізація роботи відповідних контролюючих органів в частині реалізації повноважень з питань здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю та зайнятість в частині неоформлених трудових відносин між роботодавцем та найманими працівниками а також підприємствах-боржниками із виплати заробітної плати;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед роботодавців, населення громади щодо стану ринку праці, активних програм сприяння зайнятості та можливостей отримання послуг у державній службі зайнятості;
- сприяння зайнятості внутрішньо переміщених осіб шляхом компенсації витрат роботодавцю на оплату праці за працевлаштування зареєстрованих безробітних даної категорії згідно Постанови КМУ від 20.03.2022 № 331;
- сприяння організації суспільно корисних робіт для працевлаштування осіб, що виконуються в умовах воєнного стану з максимальним залученням внутрішньо переміщених осіб;
- залучення випускників загальноосвітніх навчальних закладів до Днів відкритих дверей центру зайнятості, вищих та професійно-технічних навчальних закладів з метою визначення майбутньої сфери професійної діяльності, виховання у молоді мотивації до праці, популяризації робітничих професій;
- проведення презентацій роботодавців, міні- ярмарків вакансій, широкого інформування населення про можливості працевлаштування;
- безбар'єрний доступ осіб з обмеженими фізичними можливостями до центру зайнятості та надання їм повного спектру ефективних соціальних послуг;
- соціальний індивідуальний супровід та сприяння зайнятості осіб, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці (особи з інвалідністю, учасники бойових дій тощо);
- сприяння зайнятості осіб з інвалідністю шляхом надання роботодавцям компенсації фактичних витрат за облаштування робочих місць працевлаштованих осіб з інвалідністю згідно Постанови № 893 від 22.08.2023;
- сприяти особам з інвалідністю (шляхом проведення профдіагностики) в отриманні направлень на професійне навчання, в т.ч., на навчання у Всеукраїнському реабілітаційному центрі с. Лютіж.

1.10. Удосконалення системи надання адміністративних послуг, цифровізація публічних послуг

- виготовлення проектно-кошторисної документації на будівництво Центру надання адміністративних послуг;
- облаштування приміщення Центру надання адміністративних послуг з урахуванням вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 01 серпня 2013 року № 588 «Про затвердження Примірної редакції регламенту центру надання адміністративних послуг»;
- організація надання адміністративних послуг у найкоротший строк та за мінімальної кількості відвідувань суб'єктів звернень;
- збільшення кількості послуг, що надаються через ЦНАП та кількості адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді;
- формування ефективної взаємодії і комунікації, отримання зворотного зв'язку від користувачів адміністративних послуг за допомогою мобільного додатку та/або зовнішнього веб-сайту;
- оновлення належної матеріально-технічної бази ЦНАПу;
- оновлення серверного обладнання та системи збереження даних виконавчого комітету Бориспільської міської ради, структурних підрозділів, старостатів, комунальних підприємств;
- створення особистого кабінету жителя громади, що поєднає в собі електронний квиток, електронну квитанцію, запис до електронної черги ЦНАП, електронну оплату за парко місця, службу підтримки (місцеву гарячу лінію).

- збільшення кількості видів адміністративних послуг, що надаються в електронному вигляді з 8 % до 20 %;
- збільшення пропускну здатності ЦНАПу;
- зменшення часу очікування для надання адміністративної послуги;
- збільшення надання кількості послуг на 1 тис. населення.

1.11. Містобудування та земельні відносини

- Розробка Комплексного плану просторового розвитку території Бориспільської міської територіальної громади: - створення топографічної основи в М 1:10 000 у графічній і цифровій формі, актуалізованої по матеріалах космофотозйомки і архівного аерофотознімання території Бориспільської міської територіальної громади; - виконання оновлення топографо-геодезичного знімання території в М 1:2000 в проєктних межах м. Бориспіль; - виконання топографо-геодезичних робіт, створення зйомки М 1:2000 сільських населених пунктів Бориспільської міської територіальної громади; - внесення змін до Генерального плану міста Борисполя; - розробка комплексного плану просторового розвитку території Бориспільської міської територіальної громади з оновленням генеральних планів населених пунктів Бориспільської міської територіальної громади та детальні плани територій у складі комплексного плану з виконанням стратегічної екологічної оцінки до проєкту «Комплексний план просторового розвитку території Бориспільської міської територіальної громади»; - виконання землепорядної складової проєкту «Комплексний план просторового розвитку території Бориспільської міської територіальної громади». - Розробка детальних планів територій: - виготовлення топографічної зйомки у масштабі 1:500 у цифровій формі на територію площею 69,32 га; - розробка детального плану території в існуючих адміністративних межах Бориспільської міської ради, яка відповідно до Генерального плану потрапляє до проєктних меж міста Борисполя, Київської області, ділянки автомобільної дороги Н-08 Бориспіль-Дніпро-Запоріжжя (через м.Кременчук) -Маріуполь км 0+808 – км 2+447 (орієнтовною площею 4,7037 га); - детального плану території в адміністративних межах Бориспільської міської ради, поза межами населених пунктів Київської області ділянки автомобільної дороги Н-08 Бориспіль-Дніпро-Запоріжжя (через м.Кременчук) -Маріуполь км 2+447 – км 10+219 (орієнтовною площею 22,0165 га); - детального плану території в адміністративних межах села Рогозів, Бориспільського району, Київської області, ділянки автомобільної дороги Н-08 Бориспіль-Дніпро-Запоріжжя (через м.Кременчук) -Маріуполь км 10+219 – км 16+173 (орієнтовною площею 31,4805 га); - детального плану території в адміністративних межах Бориспільської міської ради, поза межами населених пунктів Київської області, ділянки автомобільної дороги Н-08 Бориспіль-Дніпро-Запоріжжя (через м.Кременчук) -Маріуполь км 16+173 – км 18+295 (орієнтовною площею 9,4635 га); - детального плану території в адміністративних межах міста Борисполя, Київської області, ділянки автомобільної дороги Н-08 Бориспіль-Дніпро-Запоріжжя (через м.Кременчук) -Маріуполь км 0+153 – км 0+808 (орієнтовною площею 1,6553 га); - детального плану території, обмеженої вулицями Привокзальна, Довженка, Ганни Каленченко, Бежівка, Харківська, Саксаганського, провулком Магістральним у місті Борисполі та територією Іванківського старостинського округу вздовж Великої кільцевої автомобільної дороги Бориспільської міської територіальної громади; - детального плану території, обмеженої вулицями Київський Шлях, Є.Горбатюка, Підприємницька, Дарвіна, територією залізничної мережі; - детального плану території, орієнтовною площею 28,9 га для будівництва підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів закритого типу у межах Глибоцького старостинського округу Бориспільської міської територіальної громади за межами населеного пункту; ○ виконання робіт з усунення помилок в даних Державного земельного кадастру про право власності та речові права на земельну ділянку, а також накладок (перетинів) земельних ділянок які можуть бути усунені через розробку обмінного файлу (електронний документ) XML; ○ розроблення технічної документації із землеустрою; ○ розроблення проєктів землеустрою.	- Комплексний план просторового розвитку Бориспільської міської території громади; 8 детальних планів територій (загальною площею орієнтовно 520 га); - топографічна зйомка у масштабі 1:500 у цифровій формі на територію площею 69,32 га.
--	---

1.12. Збереження історичної самобутності та культурно-мистецький розвиток громади

• популяризація історико-культурної спадщини громади з метою залучення грантів, коштів благодійних організацій та інвестиційних коштів, а також розвитку туристичного потенціалу тощо; • організація та проведення семінарів, тренінгів, лекторіїв і конференцій, виставкових і культурних проєктів, присвячених збереженню, розвитку культурної та археологічної спадщини громади з метою імплементації існуючих міжнародних практик у сфері охорони об'єктів і предметів культурної спадщини; • створення та реалізація актуальних мистецьких проєктів; • налагодження міжнародної культурної співпраці (створення та реалізація спільних мистецьких проєктів закладів культури з іноземними партнерами); • збереження та розвиток існуючої мережі бібліотек громади; • розвиток бібліотечної галузі (поповнення бібліотечних фондів та передплата періодичних видань, підтримка матеріально-технічної бази Публічної бібліотеки імені В'ячеслава Чорновола); • виготовлення проектно-кошторисної документації та реконструкція будівлі кінотеатру по вул. Київський Шлях, 71; • розвиток клубних закладів (підтримка матеріально-технічної бази Центру культури і мистецтв) • розвиток мистецької освіти (підтримка матеріально-технічної бази Бориспільської дитячої музичної школи імені Лариси Остапенко тощо); • розвиток театральної галузі (підтримка матеріально-технічної бази Муніципального театру «Березіль» тощо); • розвиток музейної справи (підтримка матеріально-технічної бази Бориспільського державного історичного музею (відділ музею «Сучасний Бориспіль») та Іванківського краєзнавчого музею тощо); • охорона, збереження та примноження культурної спадщини громади (утримання існуючих об'єктів культурної спадщини, археологічні дослідження на території громади, відновлення будинку родини Сулимів - пам'ятки архітектури пізнього класицизму у с. Сулимівка та реконструкція Сулимівського парку тощо); • популяризація різних напрямів декоративно-прикладного народного мистецтва (створення та розвиток школи майстрів, проведення навчально-показових і творчих майстеркласів, видання рекламно-інформаційних путівників, довідників, буклетів, присвячених видатним майстрам народного мистецтва Бориспільської міської територіальної громади); • відзначення державних, професійних, народних свят, пам'ятних та ювілейних дат, дня міста, днів сіл, фестивалів, конкурсів, звітні концерти творчих аматорських колективів громади, відкриття виставок тощо.	• кількість відвідувань музеїв; • поповнення музейного фонду; • кількість відвідувань бібліотеки; • надходження книг до бібліотечного фонду; • кількість відвідувань театру.
--	--

Пріоритет 2: Сталий економічний розвиток та розвиток території громади

2.1 Бюджетно-фінансова політика

• нарощування доходів бюджету громади; • підвищення ефективності управління бюджетними коштами внаслідок застосування та удосконалення програмно-цільового методу бюджетного процесу та подальшої оптимізації бюджетних програм; • проведення постійного контролю за дотриманням головними розпорядниками бюджетних коштів вимог чинного законодавства при здійсненні процедур закупівель товарів, робіт і послуг за бюджетні кошти; • посилення бюджетної дисципліни та контролю за витратами бюджету, недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері; • поліпшення діалогу між міською владою та громадськістю шляхом співпраці в рамках процесу формування бюджету; • вжиття своєчасних заходів щодо скорочення податкового боргу з податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів усіх рівнів; • проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення, на підприємствах щодо переваг отримання легальних доходів, недопущення її виплати заробітної плати у "конвертах"; • реалізація проєктів із застосуванням механізму державно-приватного партнерства;	100 % виконання доходів та видатків місцевого бюджету порівняно із плановими показниками.
---	--

• проведення та участь у заходах, направлених на посилення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями і донорами; • реалізація проєктів із залучення коштів міжнародних фінансових організацій та донорів.	
2.2. Інвестиційна політика	
○ поліпшення інвестиційного клімату громади; ○ спрощення процедур інвестування в різні сфери життєдіяльності громади, проведення відкритих та прозорих інвестиційних конкурсів; ○ запровадження системного, екологічно орієнтованого підходу для забезпечення сталого розвитку громади; ○ нарощування співпраці з міжнародними фінансовими організаціями та донорами; ○ просування інвестиційного потенціалу громади шляхом участі у міжнародних виставках, розміщення інформації про інвестиційну привабливість громади на офіційному сайті міської ради; ○ підготовка інформації та участь у міжнародних інвестиційних рейтингах; • оновлення реєстру інвестиційних пропозицій (проєктів), вільних земельних ділянок та незадіяних виробничих приміщень Бориспільської міської територіальної громади; • підготовка інвестиційного паспорту громади; • надання оперативної інформаційно-консультативної допомоги потенційним інвесторам з метою максимального задоволення їх потреб в одержанні достовірної і актуальної інформації щодо інвестиційної привабливості Бориспільської громади, існуючих можливостей та переваг для потенційних інвесторів, які передбачають впроваджувати свої інвестиційні проєкти на території громади; • сприяння реалізації інвестиційних проєктів, які знаходяться на стадії впровадження, що дасть змогу збільшити обсяги залучених інвестицій та створити нові робочі місця; • розроблення інвестиційних проєктів щодо впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій, в тому числі комунальними підприємствами громади; • підготовка та подання проєктів розвитку громади до Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) та інших інституцій з метою залучення коштів на співфінансування реалізації проєктів; • залучення інвесторів на засадах державно-приватного партнерства; • проведення та участь у зустрічах, конференціях, круглих столах, семінарах-тренінгах, презентаціях інвестиційного потенціалу, пошук бізнесових контактів, а також обмін досвідом щодо запровадження нових технологій.	• збільшення обсягу капітальних інвестицій та прямих іноземних інвестицій в економіку громади
2.3. Промисловість та розвиток підприємництва	
• розпочати роботу щодо створення індустріального парку на території, визначеній Комплексним планом просторового розвитку Бориспільської міської територіальної громади. Розробка концепції індустріального парку; • просування продукції промислового комплексу громади на внутрішньому та зовнішньому ринках; • розвиток державно-приватного партнерства при впровадженні інвестиційних проєктів; • сприяння встановленню нових ділових стосунків з іншими регіонами України та країнами світу, розширенню ринків збуту промислової продукції, товарів підприємств; • підтримка та залучення місцевих виробників до участі у Всеукраїнських, міжнародних виставкових заходах, конкурсах, тощо; • сприяння освоєнню випуску нових видів продукції, впровадженню новітніх та енергозберігаючих технологій у виробництві продукції; ○ створення сприятливих нормативно-правових умов для розвитку підприємництва: • розробка і подання до центральних органів виконавчої влади дерегуляційних ініціатив (зокрема щодо спрощення адміністративних процедур, пов'язаних з відкриттям, веденням та закриттям бізнесу); • прозоре обговорення проєктів регуляторних актів виконавчого комітету та міської ради шляхом залучення суб'єктів господарювання громади; • підвищення доступності та якості послуг міських органів влади для бізнесу; • проведення та участь у заходах з питань взаємодії бізнесу та влади (форуми, координаційні ради, круглі столи, бізнес-зустрічі, семінари, тренінги тощо);	• створення нових промислових підприємств; • зростання кількості малих і середніх підприємств у громаді; • зростання кількості зареєстрованих фізичних осіб-підприємців; • зростання загальної суми податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів від діяльності малого і середнього підприємництва.

- проведення навчальних програм для підприємців та промисловців (у разі необхідності);
- розвиток соціального підприємництва;
- активізація роботи щодо перегляду існуючих регуляторних актів з метою усунення зайвих регуляторних бар'єрів;
- підтримка вітчизняного товаровиробника, забезпечення якості, конкурентоспроможності товарів і послуг, що виробляються суб'єктами підприємництва громади;
- підвищення рівня фінансової грамотності бізнесу шляхом участі у тренінгах, семінарах для суб'єктів підприємницької діяльності;
- сприяння розвитку елементів інфраструктури підтримки розвитку малого та середнього підприємництва, створення нових об'єктів інфраструктури;
- впорядкування розміщення тимчасових споруд, об'єктів дрібнороздрібної та пересувної торгівельної мережі; ярмарків шляхом розроблення схеми розміщення таких об'єктів;
- встановлення ставок місцевих податків та зборів на основі постійного діалогу із суб'єктами господарювання громади.

2.4. Розвиток агропромислового виробництва

- задоволення потреб населення в якісних і доступних продуктах харчування
- шляхом збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції;
- розширення асортименту та ринків збуту сільськогосподарської продукції;
- створення міні підприємств з переробки сільськогосподарської сировини;
- розвиток фермерських та особистих селянських господарств;
- підвищення рівня технологічного удосконалення і модернізації сільськогосподарського виробництва;
- сприяння обміну досвідом та передовою практикою, використання досвіду інших сільгоспвиробників;
- впровадження у виробництво нових високопродуктивних сортів та гібридів сільськогосподарських культур і садівного матеріалу;
- підвищення рівня самозайнятості сільського населення, перш за все молоді, яка проживає на сільських територіях, шляхом підтримки проєктів розвитку ринкової інфраструктури;
- реалізація інвестиційних проєктів в агропромисловому комплексі.

- створення нових сільськогосподарських підприємств;
- підвищення урожайності сільськогосподарських культур;
- збільшення площ посіву сільськогосподарських культур.

2.5. Зовнішньоекономічна діяльність, міжнародне, міжрегіональне співробітництво та обмін досвідом

- розширення переліку міст-, регіонів- та країн-партнерів;
- активізація роботи з існуючими партнерами та пошук нових на національній та міжнародній арені для реалізації спільних проєктів та обміну досвідом (зокрема, через співпрацю з асоціаціями, містами-побратимами тощо);
- співробітництво із сусідніми громадами для реалізації спільних проєктів;
- розробка взаємовигідних механізмів реалізації спільних проєктів з громадами територій, прилеглих до Бориспільської міської територіальної громади;
- участь суб'єктів господарювання громади у виставково-ярмаркових заходах, форумах та інших формах ділового співробітництва з метою популяризації експортного потенціалу громади;
- участь у міжнародних освітніх, соціальних та наукових програмах, розвиток культурно-мистецької співпраці, співробітництво у сфері фізичної культури і спорту, охорони здоров'я;
- проведення та участь у роботі круглих столів, бізнес-форумів, конференцій з питань зовнішньоекономічного й інших видів міжнародного співробітництва з метою використання зарубіжного досвіду в різних сферах господарського комплексу громади;
- співпраця з міжнародними фінансовими та донорськими інституціями щодо залучення грантових коштів на розвиток громади;
- стимулювання інвестиційної активності іноземних компаній через впровадження новітніх енергозберігаючих технологій у перспективних експортоорієнтованих підприємствах;
- співпраця та взаємодія з дипломатичними представництвами та консульськими установами іноземних держав в Україні та України в іноземних державах;
- сприяння розширенню присутності консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних та іноземних організацій та представництв іноземних суб'єктів господарювання на території громади.

- зростання загального обсягу експорту товарів та послуг;
- реалізація міжнародних, міжрегіональних проєктів.

2.6. Розвиток туристичного потенціалу

Просування туристичного потенціалу та бренду Борисполя шляхом реалізації комплексу маркетингових заходів:

- популяризація туристичних можливостей громади шляхом проведення та участі у міжнародних виставкових та інших промоційних заходах в Україні і за кордоном;

- реклама туристичних можливостей громади на зовнішніх носіях; сприяння проведенню на території громади культурних, спортивних, ділових подій і заходів (фестивалів, виставок, ярмарків, конференцій, тощо) з урахуванням потреб та інтересів різних цільових груп;

- поширення інформації щодо туристичної привабливості громади у ЗМІ та соцмережах;

впровадження та розширення туристичних маршрутів:

- маршруту с. Сулимівка (родові маєтності Гетьмана Івана Сулими, архітектурна пам'ятка 17 ст. Сулимівська Церква);

- маршруту с. Мала Стариця (пам'ятка 18 ст. Чудомихайлівська Церква);

- археологічного маршруту с. Іванків-с. Любарці.

Активізація екскурсійних заходів для залучення максимальної кількості учнівської і студентської молоді, жителів та гостей громади до екскурсій для ознайомлення з пам'ятками історико-культурної спадщини і архітектури, музеями Бориспільської міської територіальної громади;

реалізація проєктів громадського бюджету щодо створення туристичних локацій, зон, маршрутів тощо.

- зростання чисельності туристів як внутрішніх, так і іноземців;
- збільшення надходжень до місцевого бюджету по сплаті туристичного збору;
- збільшення кількості проведених рекламно-інформаційних та промо-турів.

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче². Зауважимо, що визначені у Програмі завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх впливає бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

Стратегія розвитку громади знаходиться в процесі розроблення, тому оцінка узгодженості Програми із цілями та завданнями стратегії не проводиться.

Таблиця 1.2.

Узгодженість основних положень ДДП їх положеннями Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки³

	Цілі Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки*			
Основні цілі ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
1.1. Безпека та цивільний захист	О	О	О	О
1.2. Соціальна підтримка та допомога	++	О	О	О
1.3. Підтримка дітей, сім'ї	++	О	О	О
1.4. Охорона здоров'я	++	О	О	О
1.5. Житлово-комунальне господарство	++	О	О	О

² Примітка. "+" - узгоджені частково, "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "о" - нейтральний взаємозв'язок.

³ <https://koda.gov.ua/kiivshhina/rozvytok-regionu/strategiya-rozvytku/>

1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури	○	○	○	+
1.7. Якісна освіта для всіх	+	○	○	○
1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток	+	○	○	○
1.9. Ринок праці. Зайнятість населення	+	○	○	○
1.10. Удосконалення системи надання адміністративних послуг, цифровізація публічних послуг	++	○	○	○
1.11. Містобудування та земельні відносини	○	○	○	++
1.12. Збереження історичної самобутності та культурно-мистецький розвиток громади	○	++	○	○
2.1. Бюджетно-фінансова політика	○	+	○	○
2.2. Інвестиційна політика	○	+	○	○
2.3. Промисловість та розвиток підприємництва	○	++	○	○
2.4. Розвиток агропромислового виробництва	○	+	○	○
2.5. Зовнішньоекономічна діяльність, міжнародне, міжрегіональне співробітництво та обмін досвідом	○	+	○	○
2.6. Розвиток туристичного потенціалу	+	○	○	○
Основні цілі ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
Цілі Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки*				

Примітка. * Роз'яснення до Цілей Стратегії розвитку київської області:

СЦ 1. - Стратегічна ціль 1. "Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя до європейських стандартів" передбачає виконання завдань і здійснення заходів щодо стабілізації демографічної ситуації в області, забезпеченні рівного доступу до якісної освіти, послуг охорони здоров'я незалежно від місця проживання людей, підвищення матеріального добробуту населення.

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Підвищення конкурентоспроможності регіону" - реалізація цієї цілі спрямовується на розвиток людського капіталу; сприяння розвитку підприємництва, підтримку інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва; підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримку залучення інвестицій; сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримку інноваційних підприємств та стартапів; сталий розвиток промисловості

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Розвиток інноваційно орієнтованих галузей економіки (на засадах смарт спеціалізації)" передбачає формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі; формування горизонтальної та вертикальної координації державних секторальних політик та державної регіональної політики; побудову системи ефективного публічного

інвестування на всіх рівнях врядування; розбудову потенціалу суб'єктів державної регіональної політики; забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству та дискримінації; розбудову системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні.

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4. "Сталий розвиток територій населених пунктів і громад" передбачає створення і підтримку сприятливого життєвого середовища, збалансований розвиток виробничої і соціальної сфер, екологічну безпеку, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності, покращення усіх видів інфраструктури, надання населенню високоякісних публічних послуг.

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці нижче.

Таблиця 1.3

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям державної екологічної політики⁴

Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **					
Цілі ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Пріоритет 1: Безпечне, комфортне середовище для життя та якісні послуги	+	+	0	0	0
Пріоритет 2: Сталий економічний розвиток та розвиток території громади	+	0	0	0	0
Цілі ДДП*	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року					

*Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

"Ціль 1." - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку⁵ наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.4.

Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Цілі ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

⁵ <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

Пріоритет 1: Безпечне, комфортне середовище для життя та якісні послуги	+	0	+	+	+	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	+	0
Пріоритет 2: Сталий економічний розвиток та розвиток території громади	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+
Цілі ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Цілі сталого розвитку																

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1. Кліматичні особливості території, для якої розробляється стратегічна екологічна оцінка

Бориспільська міська територіальна громада утворилася у жовтні 2020 року у рамках реформи децентралізації влади з 19 населених пунктів: м. Бориспіль, с. Глибоке, с. Городище, с. Іванків, с. Кучаків, с. Артемівка, с. Лебедин, с. Мала Стариця, с. Сулимівка, с. Любарці, с. Тарасівка, с. Rogoziv, с. Кириївщина, с. Сеньківка, с. Андріївка, с. Велика Стариця, с. Горобіївка, с. Григорівка, с. Перегуди.

У результаті об'єднання нині до складу громади входять: місто Бориспіль, а також Іванківський, Глибоцький, Кучаківський, Любарецький, Rogozivський, Сеньківський старостинські округи. Громада розташована в центрі лівобережної частини Київської області на південний схід від м. Київ.

Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових.

Клімат – помірний, атлантико-континентальна область. Радіаційний баланс у середньому за рік не перевищує 40 ккал/см². Середня річна температура повітря складає +6,80 С. Середня температура січня -6,30С, липня - +19,60 С. Переважаючі вітри – західні. Середня кількість опадів – 476-568 мм/рік. Число днів з температурою вище 0°С – 245. Відносна максимальна температура +39,0°С, відносний мінімум -35,0°С. Для району характерні довгочасні та порівняно суворі зими. Сніговий покрив тримається 105-110 днів, середньою висотою 25-30 м. За класифікацією Кеппена клімат відносять до вологого континентального з теплим літом (Dfb).

За даними багаторічних досліджень Українського гідрометеорологічного інституту ДСНС клімат території міської територіальної громади є помірно континентальним, м'яким, з достатньою вологістю. Зима тривала, порівняно тепла, а літо – достатньо тепле й вологе.

Бориспільської МТГ розташована у вологій помірно теплій агрокліматичній зоні. Клімат даної території формується під впливом інтенсивного західного (Атлантичного) переносу повітряних мас.

Для даної території характерні підвищена вологість, помірні температури та достатня кількість атмосферних опадів. Взимку, періодичні вторгнення мас арктичного та сибірського холодного повітря приносять похолодання та суху погоду, яка встановлюється з листопаду до кінця березня. Цей період також характеризується, в цілому, стійким сніговим покривом, що формується з грудня по березень.

Кількість днів із температурами нижче 0°C може сягати 88.7. Також, для регіону характерні часті відлиги (пов'язані із втручанням теплих повітряних мас Атлантики) та ожеледиця. Взимку переважають західні вітри. Весна не стійка, із значними амплітудами добових температур, заморозками. Літо продовжується із травня по вересень із максимумами середньомісячних температур та опадів (для липня – (+20,5°C), для червня – 82 мм). В ці пори року переважають західні, північно-західні та північні вітри. Осінь суха та коротка із переважанням південних вітрів. Кількість днів із температурами вище 0°C може становити 276.4.

Нижче представлені кліматичні діаграми за даними <https://www.meteoblue.com/>, які базуються на 30-річних погодинних симуляціях погодних моделей. Вони добре показують типові кліматичні моделі та очікувані умови (температура, опади, сонячне сяйво та вітер). Змодельовані погодні дані мають просторову роздільну здатність приблизно 30 км і можуть не відтворювати всі місцеві погодні ефекти, такі як грози, місцеві вітри або торнадо, а також місцеві відмінності, що виникають у міських, гірських або прибережних районах.

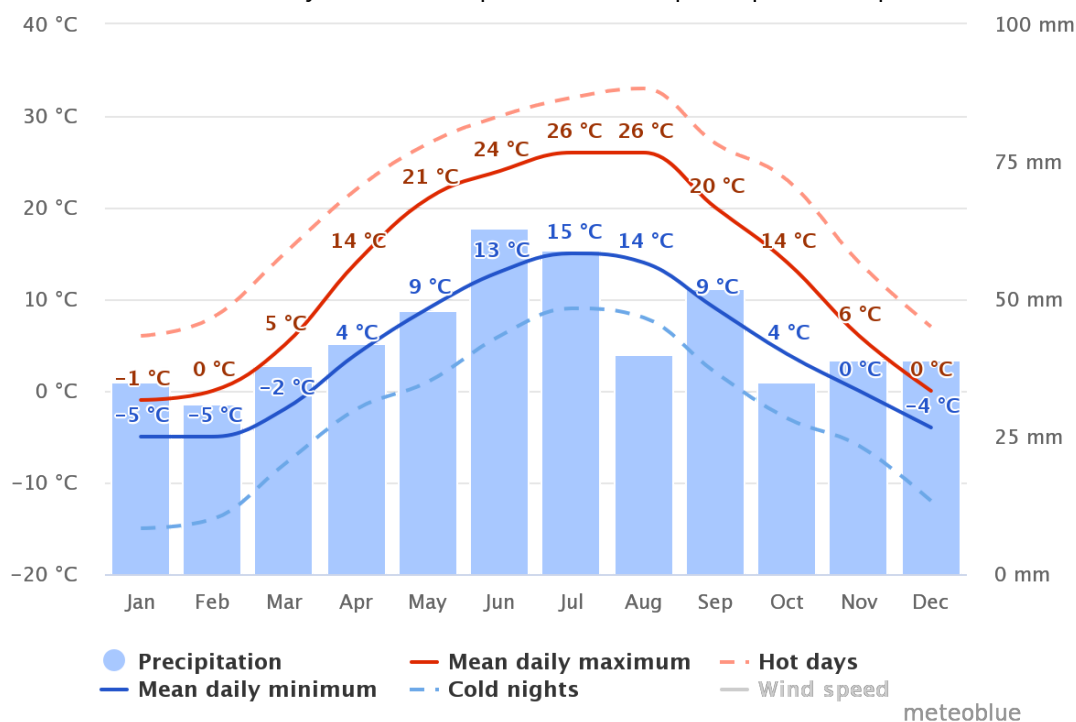

рис. 2.1 Розподіл основних метеопоказників для м. Бориспіль (спостережний): температура, опади за даними <https://www.meteoblue.com/>

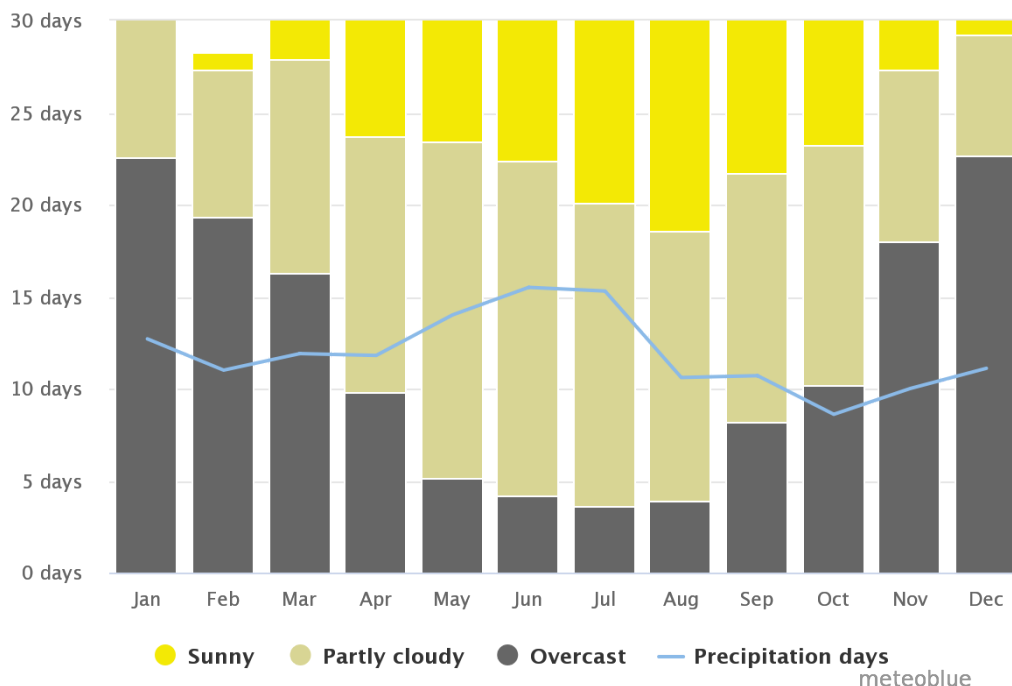

рис. 2.2 Графік показує місячну кількість сонячних, мінливо хмарних, похмурих днів та днів з опадами для м. Бориспіль (спостережний): хмарність, опади за даними <https://www.meteoblue.com/> Дні з хмарністю менше 2% вважаються сонячними, з хмарністю 2°-8% - частково хмарними, а з хмарністю більше 8% - похмурими.

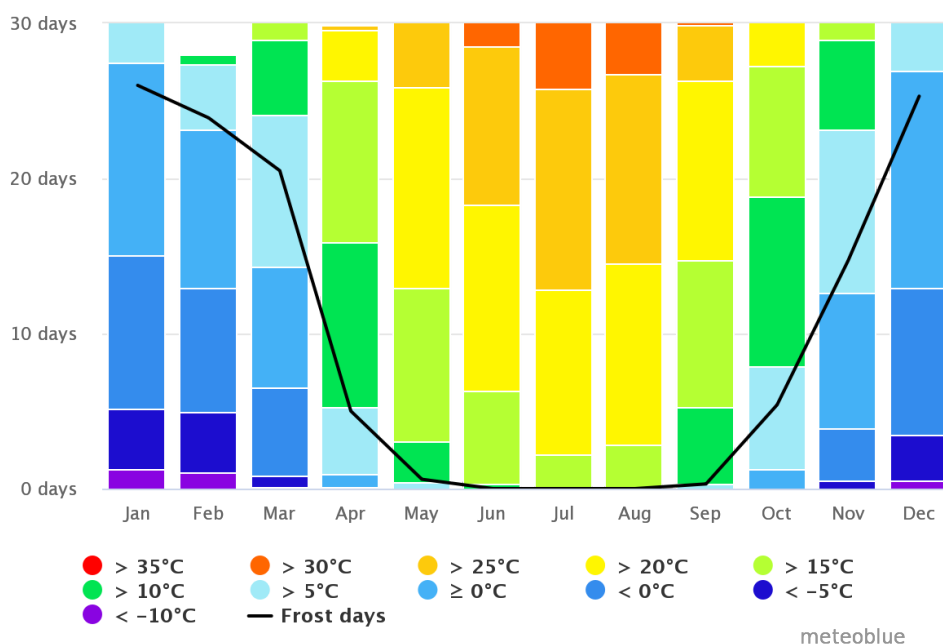

рис. 2.3 Графік максимальної температури для м. Бориспіль показує, скільки днів у місяці досягає певної температури за даними <https://www.meteoblue.com/>

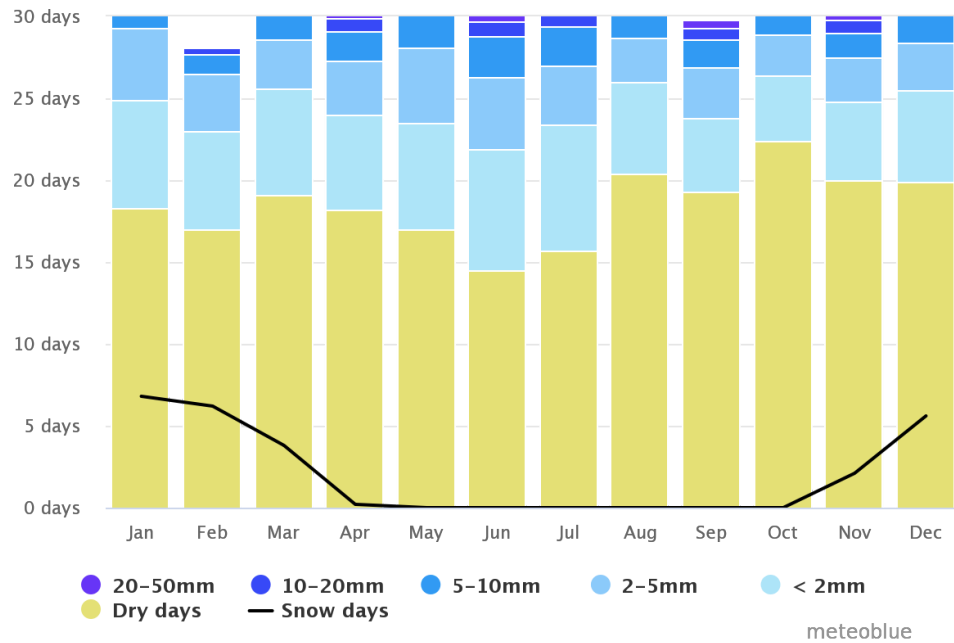

рис. 2.4 Графік опадів у м. Бориспіль за даними <https://www.meteoblue.com/> показує, в які дні місяця випадає певна кількість опадів.

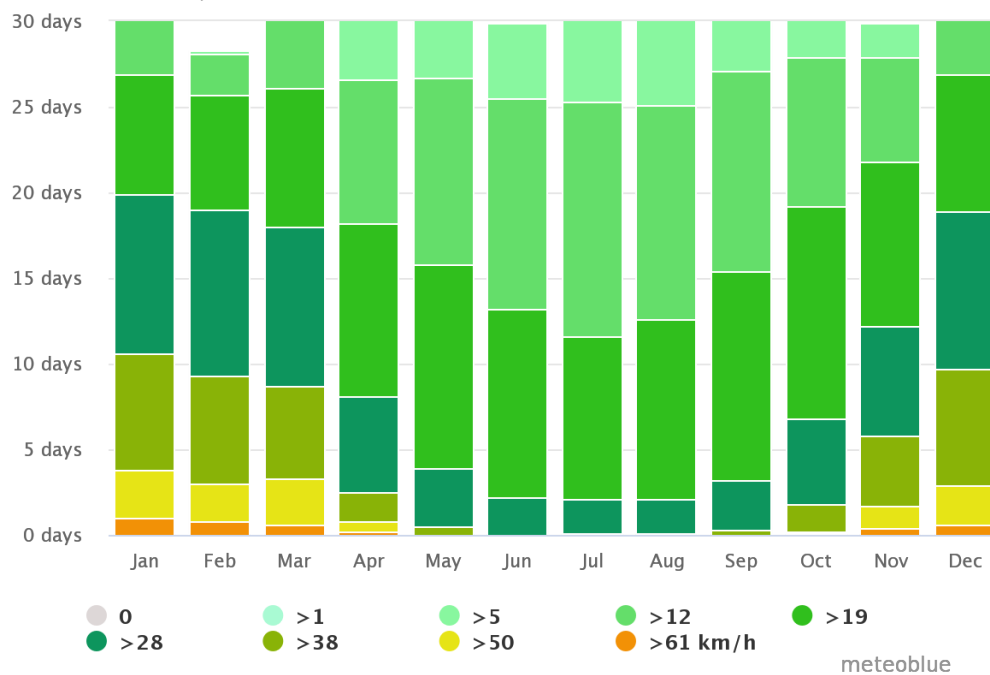

рис. 2.5 На графіку для м. Бориспіль за даними <https://www.meteoblue.com/> показані дні в місяці, протягом яких вітер досягає певної швидкості.

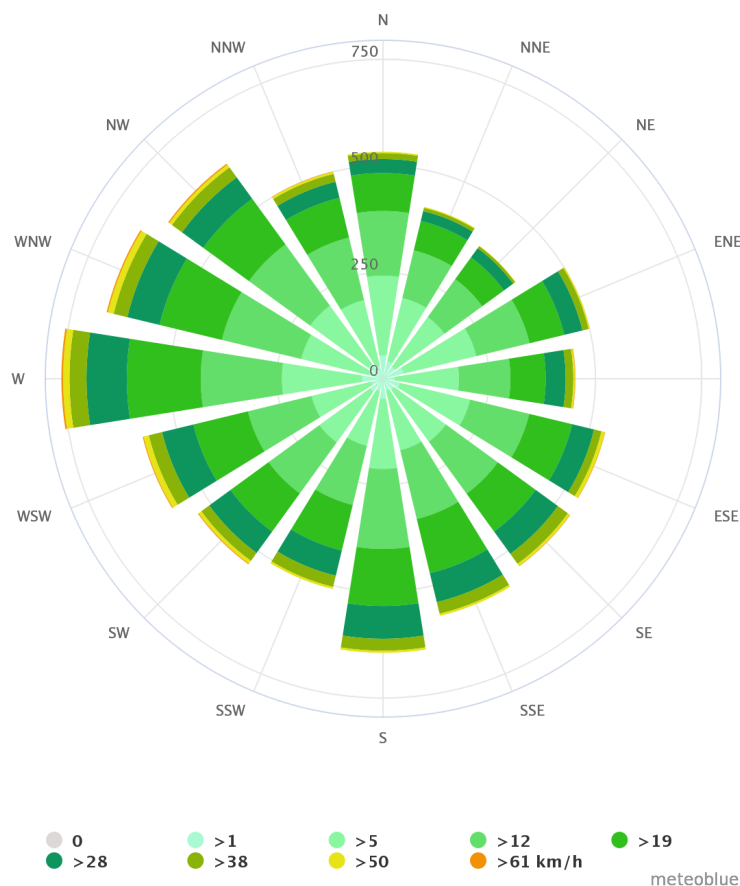

рис.2.6 Роза вітрів для м. Бориспіль за даними <https://www.meteoblue.com/> показує, скільки годин в році дме вітер з вказаного напрямку.

Лісовкриті ділянки сільської ради мають особливості теплового і вітрового режимів. Тепловий режим лісових масивів залежить від породного складу дерев, що і обумовлює радіаційний режим.

Загалом, внаслідок переваги денного прогрівання над нічним охолодженням лісові ділянки влітку будуть в середньому холодніші відкритих на 0,7-1°C. Взимку переважає нічне охолодження над денним прогріванням, а тому тепловий режим лісових ділянок буде відзначатись вищими температурами. Ніж відкрита територія.

На всіх лісових масивах серед деревного покриву спостерігається різке зниження швидкості вітру. Так, якщо на відкритих ділянках і на вершинах височин швидкість його дорівнює 4-5 м/с, то серед лісових масивів зменшується до 1,5-2 м/с вже на віддалі 35-50 м від краю масиву, а ще через 50 м досягає 1,0 м/с.

Населені пункти характеризуються наявністю діяльної поверхні з високою теплопровідністю і теплоємністю і низькою вологоємністю. Внаслідок цього, а також значного забруднення атмосфери, в населеному пункті змінюються такі кліматичні показники: підвищується температура, зменшується відносна вологість, збільшується кількість опадів, зменшується швидкість вітру, тощо.

2.2 Викиди парникових газів

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Відповідно до Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області за 2021 рік

[<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopovid-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyssha-v-ukrayini/>] та Екологічного паспорту Київської області за 2021 рік [<https://mepr.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Ekologichnyj-pasport-Kyyivska-oblast.pdf>] за даними Головного управління статистики в Київській області у 2021 році у порівнянні з попереднім роком викиди забруднюючих речовин дещо зменшились, проте викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від пересувних джерел збільшились і склали 137,9 тис.т. а викиди від стаціонарних джерел зменшилися і становили – 59,3 тис.т у тому числі: - метали та їх сполуки – 58,4 т.; - метан – 6 152,9 т.; - неметанові леткі органічні сполуки – 1 669,2 т.; - оксид вуглецю – 2 713,5 т.; - діоксид та інші сполуки сірки – 25 413,8 т.; - сполуки азоту – 6 301,6 т.; - речовини у вигляді твердих суспендованих частинок – 16 626,72.; - стійкі органічні забруднювачі – 90,5 т; - інші – 142,0 т.

Із загальної кількості викидів забруднюючих речовин стаціонарними джерелами найбільшу частину складають діоксид та інші сполуки сірки, а також речовини у вигляді твердих суспендованих частинок (відповідно 43% та 28% від загального обсягу викидів). Крім того, від стаціонарних джерел забруднення надійшло 3,3 млн.т. діоксиду вуглецю.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення у Бориспільському районі у 2021 році складали 3872,2 т, у тому числі діоксиду сірки - 23,1 тонн та діоксид азоту - 133,4 тонн.

Основними причинами забруднення атмосферного повітря області є - застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які вже не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря; - значна частка газоочисного обладнання, яке експлуатується на підприємствах, морально і фізично застаріла. Газоочисне обладнання підприємств вловлює, в основному, тільки пил, у той час як найбільш шкідливі з'єднання - окисли азоту, вуглецю, фенол, сірчисті, фтористі сполуки та ін. - викидаються без очищення; - великі обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від неорганізованих джерел.

У 2021 році систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі Київської області проводились департаментом екології та природних ресурсів Київської облдержадміністрації в 16-ох населених пунктах (м. Бориспіль в тому числі) - моніторинг за станом атмосферного повітря проводився за 3 забруднюючими речовинами: діоксид сірки, оксид вуглецю та діоксид азоту,

Таблиця 2.1.

Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста Бориспіль

Назва забруднюючої речовини	Середньорічний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м
Діоксид сірки	0,01	0,05	0,500	0,34
Оксид вуглецю	0,31	3,0	5,0	2,07
Діоксид азоту	0,01	0,04	0,20	0,09

Забруднювачами атмосферного повітря у громаді та м. Борисполі є транспортні засоби, промислові підприємства та підприємства теплоенергетики (газові котельні), що розташовані в житловій зоні та мають застаріле обладнання, неоснащені газопилоочисними спорудами.

За даними Бориспільської районної філії ДУ «Київський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» у ході проведення моніторингових лабораторно-інструментальних досліджень і випробувань за станом атмосферного повітря на території Бориспільської міської територіальної громади, Бориспільською районною філією ДУ «Київський ОЦКПХ МОЗ» у моніторинговій точці, розташованій за адресою м. Бориспіль, вул. Котляревського, 1 щоденно проводились дослідження атмосферного повітря на вміст забруднюючих речовин, а саме вуглецю оксид, азоту діоксид, ангідриду сірчистого. Протягом 2022 року на дані забруднюючі речовини проведено 1977 досліджень. Досліджені проби атмосферного повітря відповідають вимогам «ГДК хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць».

Протягом 2022 року в моніторингових точках по вул. Київський Шлях, 17, вул. Київський Шлях, 69-г, вул. Київський Шлях, 149, проведено 630 досліджень атмосферного повітря на вміст вуглецю оксид, азоту діоксид, ангідриду сірчистого, озону та вуглеводнів.

Всього в даних точках проведено 630 досліджень, з яких 7 досліджень за вмістом ангідриду сірчистого не відповідало нормативним вимогам, а саме в моніторингових точках по вул. Київський Шлях, 17 – 4 проби атмосферного повітря та вул. Київський Шлях, 69-г – 3 проби атмосферного повітря по вмісту ангідриду сірчистого не відповідають нормативним вимогам. Вміст ангідриду сірчистого в атмосферному повітрі становить 0,6 мг/м³ при нормі 0,5 мг/м³. По вмісту вуглеводнів (гексан) та озону в досліджених пробах атмосферного повітря вміст забруднюючих речовин відповідає «ГДК хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць».

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

Паризька угода 2015 року встановлює глобальні рамки для обмеження глобального потепління рівня значно нижче 2°C, переважно до 1,5°C, порівняно з доіндустріальним рівнем. Для досягнення цієї глобальної температурної мети країни прагнуть якнайшвидше скоротити зростання викидів парникових газів, а потім швидко скорочувати їх, ґрунтуючись на найкращих наявних наукових даних, економічній та соціальній доцільності (<https://content.meteoblue.com/en/>).

Наслідки зміни клімату вже добре помітні щодо підвищення температури повітря, танення льодовиків і зменшення полярних крижаних шапок, підвищення рівня моря, посилення опустелювання, а також по екстремальних погодних явищах, таких як хвилі спеки, посухи, повені і шторми. Зміна клімату не є глобально рівномірною та впливає на деякі регіони більше, ніж на інші. На наступних рисунках нижче представлено зміни клімату для території МС Конотоп за останні 40 років. Як джерело даних використовується ERA5, атмосферний реаналіз глобального клімату п'ятого покоління ECMWF, що охоплює часовий діапазон з 1979 по 2021 рік з просторовою роздільною здатністю 30 км. Дані не відображатимуть умови в точному місці. Мікроклімат та місцеві відмінності не відображаються. Тому температура часто буде вищою, ніж показано на екрані, особливо в містах, а кількість опадів може змінюватись в залежності від рельєфу місцевості (<https://content.meteoblue.com/en/>).

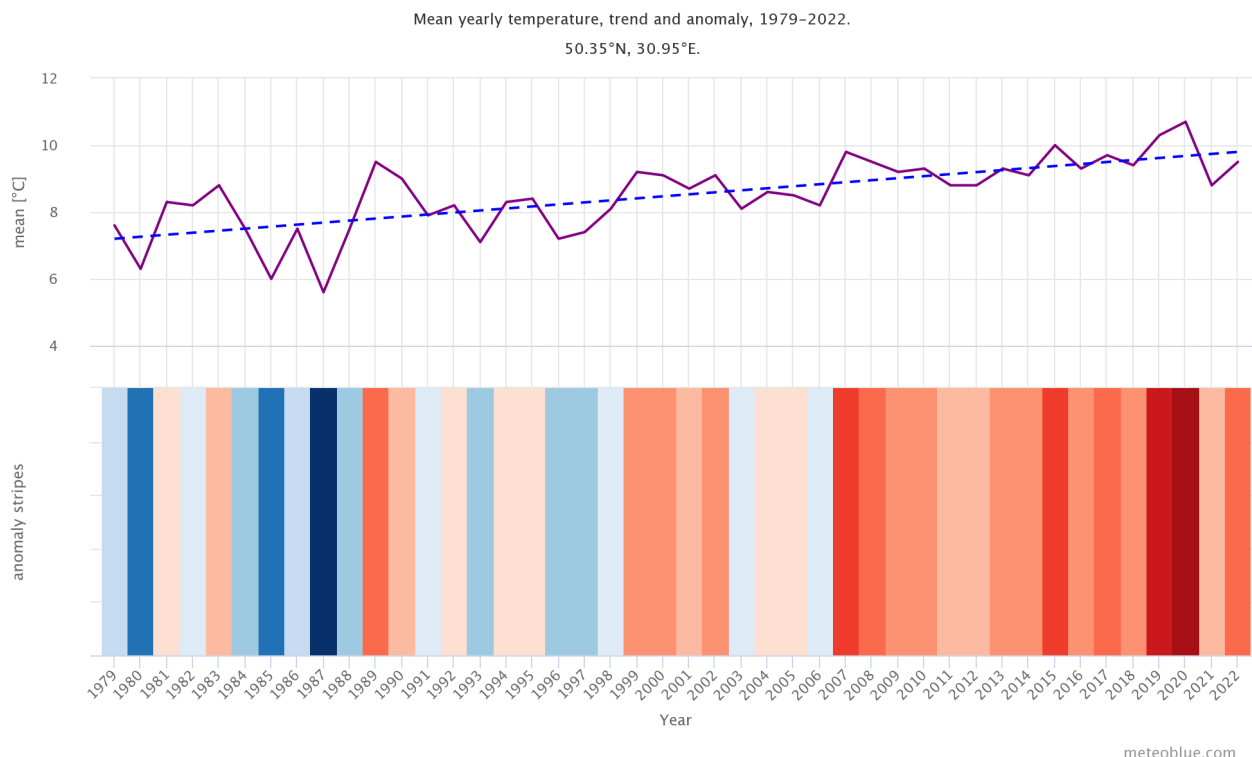

рис. 2.7. Річна зміна температури МС Бориспіль
(<https://content.meteoblue.com/en/>.)

Графік візуалізує оцінку середньорічної температури для більшого регіону м. Бориспіль. Пунктирна синя лінія - це лінійна тенденція зміни клімату. Якщо лінія тренду піднімається зліва направо, то температурний тренд є позитивним і в м. Бориспіль стає тепліше через зміну клімату. Якщо вона горизонтальна, то чіткої тенденції не спостерігається, а якщо вона йде вниз, то умови в Долинській з часом стають холоднішими

(https://www.meteoblue.com/en/climate-change/dolynske_ukraine_11141730).

У нижній частині графіка показані так звані смуги потепління. Кожна кольорова смуга представляє середню температуру за рік - синя для більш холодних і червона для більш теплих років.

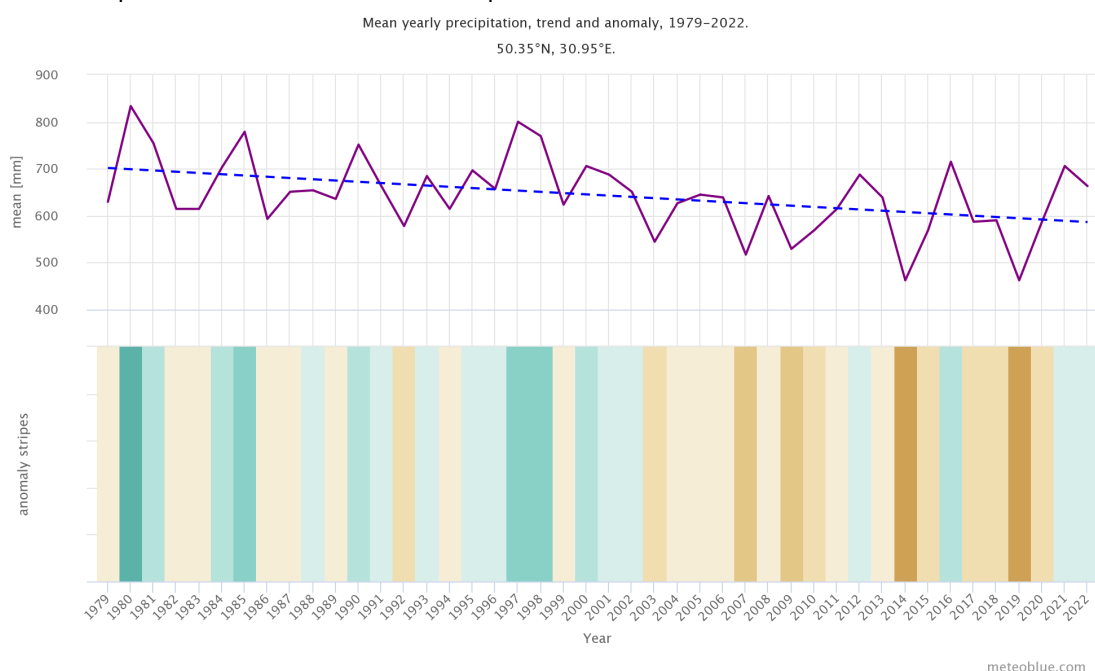

рис. 2.8. Річна зміна кількості опадів.МС Долинська (<https://content.meteoblue.com/en/>.)

Верхній графік показує оцінку середньої загальної кількості опадів для більшого регіону міста Бориспіль. Пунктирна синя лінія - це лінійна тенденція зміни клімату. Якщо лінія тренду піднімається зліва направо, то тренд опадів є позитивним і в місті Бориспіль стає вологіше через зміну клімату. Якщо лінія тренду горизонтальна, то чіткої тенденції не спостерігається, а якщо вона опускається вниз, то умови в м. Бориспіль з часом стають сухішими. У нижній частині графіка показані так звані смуги опадів. Кожна кольорова смуга відображає загальну кількість опадів за рік - зелена для більш вологих і коричнева для більш сухих років.

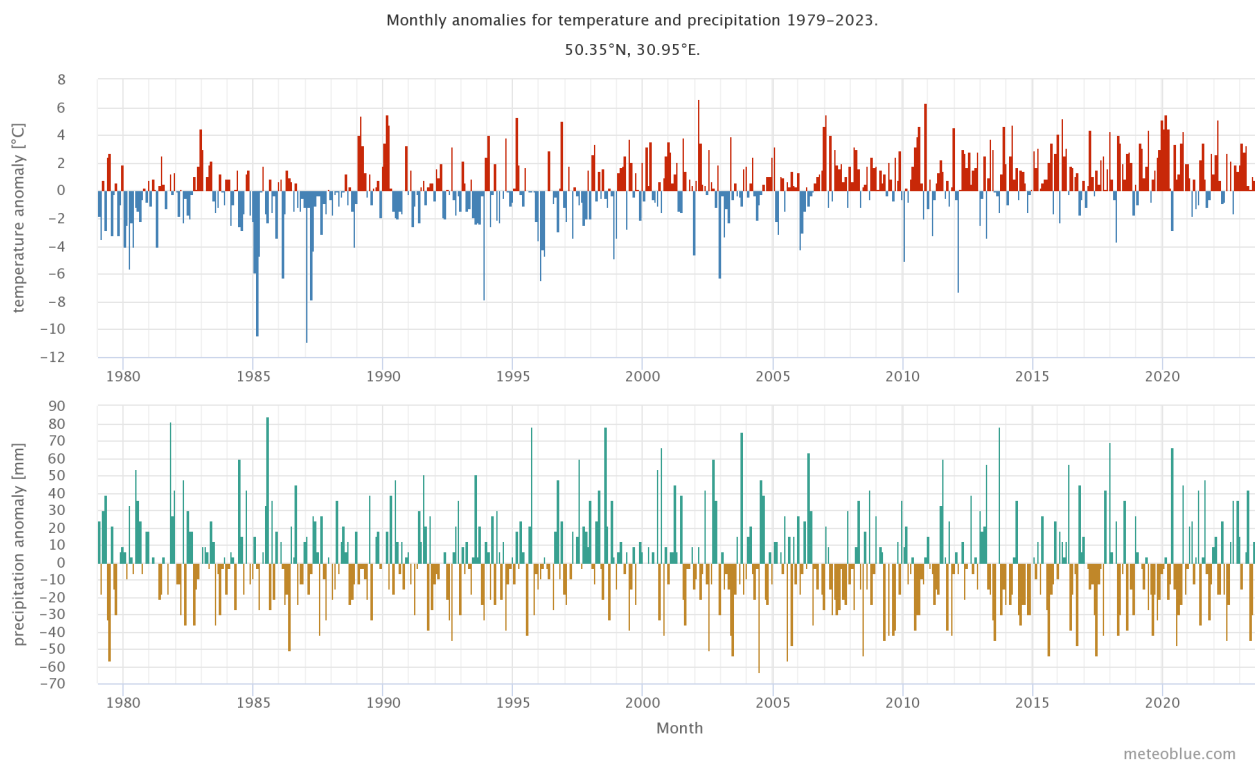

рис. 2.9. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів. МС Конотоп
(<https://content.meteoblue.com/en/>)

На верхньому графіку показано аномалію температури для кожного місяця з 1979 року до сьогодні. Аномалія показує, наскільки було тепліше або холодніше, ніж середнє кліматичне значення за 30 років у 1980-2010 роках. Таким чином, червоні місяці були теплішими, а сині - холоднішими за норму. У більшості місцевостей ви побачите збільшення кількості теплих місяців з роками, що відображає глобальне потепління, пов'язане зі зміною клімату. Нижній графік показує аномалію опадів для кожного місяця з 1979 року до сьогодні. Аномалія показує, чи випало за місяць більше або менше опадів, ніж у середньому за 30 років у 1980-2010 роках. Таким чином, зелені місяці були вологішими, а коричневі - сухішими за норму.

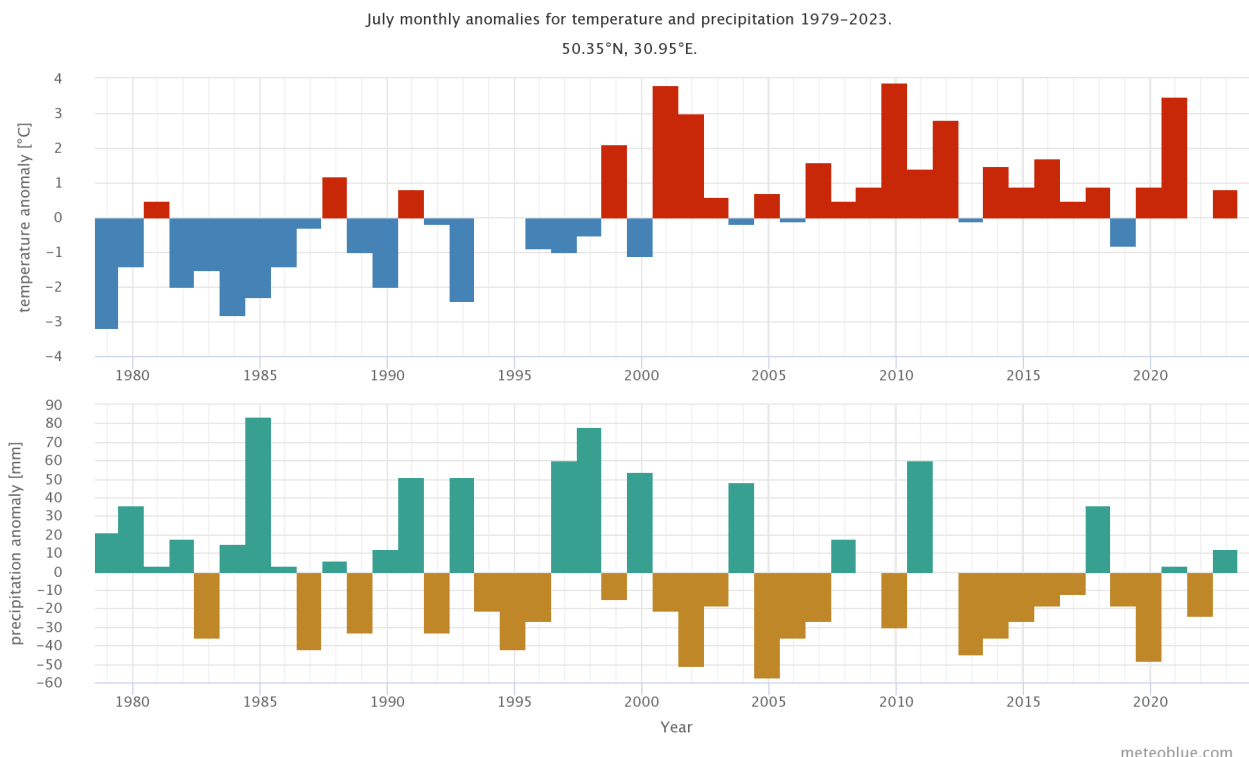

рис. 2.10. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки (<https://content.meteoblue.com/en/>)

2.3 Водні ресурси

Площа земель водного фонду в Київській області становить – 232,6 тис.га (8% від загальної площі території 28,9 тис.км²). В тому числі під річками та струмками 10 тис га, під водосховищами з озерами та ставками – 158,4 тис. га, болотами – 50 тис. га. На території Київської області протікає 1523 річки загальною довжиною 8,7 тис. км. На них розташовано 2596 водойм (без врахування дніпровських водосховищ) з площею водного дзеркала 25,36 тис. га, об'ємом 411,6 млн.м³ води. Великі річки - Дніпро (243 км в межах області), Десна (66 км), Прип'ять (68 км). Середні річки – Уж (94км), Тетерів (119 км), Ірпінь(124 км), Рось(192 км), Трубіж (125 км), Супій (125 км), Гнила Оржиця (38 км), Гнилий Тікич (40 км). Малі річки з струмками 1511 загальною довжиною – 7535 км. Річки завдовжки понад 10 км - 206, загальною протяжністю 4184 км. В області створено 2389 ставків та 58 водосховищ загальним об'ємом води 462,5 млн. м³. Згідно економічного профілю громади площа територій, що відносяться до водних об'єктів складає 566,68 га, тобо 1,2% всіх територій.

За запасами водних ресурсів область має достатньо поверхневих і підземних водних ресурсів: у маловодний рік 95% забезпеченості на 1 кв. км тут припадає 996,5 тис. куб. м загальних і 26,4 тис. куб. м місцевих поверхневих водних ресурсів, а на одного мешканця – відповідно 6,48 і 0,18 тис. куб. метрів. Водозабезпеченість території і населення загальними водними ресурсами майже в 6-11 раз більші і місцевими в 1,2-2,2 рази менші, ніж у середньому по Україні.

За даними звітності №2-ТП (водгосп) в області в 2021 році було забрано 523,53 млн.м³ води, що на 158,54 млн.м³ менше, ніж у попередньому році. З них з поверхневих водних джерел – 484,34 млн.м³, із підземних – 39,19 млн.м³. Протягом 2021 року було використано: 522,37 млн.м³, в тому числі на виробничі потреби – 456,3 млн.м³, на господарсько-питні потреби – 37,18 млн.м³ води, на зрошення- 2,5 млн. м³ води, сільсько-господарські – 0,12 млн.м³. Фактичний скид стічних вод в поверхневі водні об'єкти склав 466,22 млн.м³, що на 150,41 млн.м³

менше, ніж у 2020 році, з них - 1,165 млн.м³ забруднених, 429,52 млн.м³ нормативно чистих без очистки, нормативно очищених 35,176 млн.м³.

У місті Борисполі поверхневі води представлені залишками русла річки Альта, Олесницьке озеро (Комсомольське), Княжецьке (Старе) та інші малі водойми. На території Сеньківського старостинського округу – озеро «Пісковаха», у Рогозові – озеро «Біле», на території Глибоцького старостинського округу – ставки, у с. Іванків – озеро «Велике», у Любарецькому старостинському окрузі – озеро «Полян».

Нижче наведено відомості про водопостачання та водовідведення в громаді.

Таблиця 2.2.

Обсяги споживання води громадою, тис.м³/рік

Населений пункт	2021 рік		2022 рік	
	населення	підприємства	населення	підприємства
м. Бориспіль	1886,8	318,66	1518,6	220,02
с. Іванків	-	-	2,844	1,003
с. Кучаків	-	-	1,394	0,307
с. Лебедин	-	-	9,229	0,09

Таблиця 2.3

Відомості про свердловини на території громади

Населений пункт	Кількість, шт.	
	2021 рік	2022 рік
м. Бориспіль	-	26
с. Іванків	-	2
с. Кучаків	-	1
с. Лебедин	-	2

Таблиця 2.4

Відомості про забезпечення водопостачанням та каналізуванням

Населений пункт	2021 рік		2022 рік	
	водопостачання	водовідведення	водопостачання	водовідведення
м. Бориспіль	80 %	69 %	82 %	73 %
с. Іванків			9 %	9 %
с. Кучаків			9 %	-
с. Лебедин			93 %	22 %

Проекти встановлення водоохоронних зон та проєктів локальної екомережі не розроблялися.

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезаражування здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у

відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію [\[https://drive.google.com/file/d/1HffhDVoEon5F1l1u4rII TCQMAeyg7LD/view\]](https://drive.google.com/file/d/1HffhDVoEon5F1l1u4rII TCQMAeyg7LD/view).

Епідемічна ситуація з інфекційних захворювань в області в 2021 році по більшості інфекцій була відносно стабільною. Незареєстровано спалахів та групових випадків захворювань пов'язаних з об'єктами водопостачання.

Згідно з планом проведення моніторингових лабораторно-інструментальних досліджень і випробувань, Бориспільською районною філією ДУ «Київський ОЦКПХ МОЗ» в червні, липні та серпні місяці 2022 року на показники безпеки - санітарно-хімічні та мікробіологічні показники були проведені дослідження води із відкритих водойм – місць відпочинку населення: озеро «Олесницьке», озеро «Княжицьке», озеро «УМБ-17».

В ході моніторингових досліджень води із відкритих водойм міста було проведено 119 досліджень на фізико-хімічні показники та 42 дослідження на мікробіологічні показники. За результатами досліджень встановлено: по фізико-хімічних показниках – колір, запах, водневий показник, залізо загальне, БСК (біологічне споживання кисню), розчинений кисень - вода із відкритих водойм м.Бориспіль не відповідає вимогам СанПіН 4630-88 «Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения» та ДСП № 173 від 19.06.1996р. По мікробіологічних показниках: індекс ЛКП (лактопозитивних кишкових паличок) та індекс ентерококів не відповідають нормативним вимогам.

Згідно з результатами лабораторно-інструментальних досліджень і випробувань озера «Олесницьке», «Княжицьке», УМБ-17 при такій якості води в 2022 році рекомендовано не використовувати для купання населення та інших культурно-побутових потреб.

2.4 Атмосферне повітря

До основних антропогенних джерел забруднення атмосфери належать: теплове та енергетичне устаткування; промислові підприємства, сільське господарство, всі види транспорту. Однією з основних причин забруднення атмосферного повітря є низький рівень оснащення джерел викидів пилогазоочисним обладнанням.

На території громади функціонують 25 основних промислових підприємств, які випускають продукти харчування, будівельні матеріали, борошно, предмети особистої гігієни, лікарські засоби, парфумерні вироби, пластикові вікна та двері, поліамідну плівку для ковбасних виробів, виробляють теплову енергію та воду. Це - ПрАТ «Лантманнен Акса», ТОВ «Натурпродукти», ПрАТ «ПентоПак», Бориспільська філія ТОВ з ІІ "Проктер енд Гембл Україна", ТОВ «Парфумерно-косметична фабрика «Ароза», ПрАТ «Бориспільський комбінат будівельних матеріалів», ТОВ «Бортек», ТОВ «Купава Укрторг», ТОВ «КТА», ТОВ «Фармекс Груп», ТОВ «Галант», КПТМ «Бориспільтепломережа» та КП ВКГ «Бориспільводоканал», ПрАТ «Діелектричні кабельні системи України», ТОВ «Бориспільський завод гумовотехнічних виробів».

Діють 14 основних суб'єктів підприємницької діяльності аграрного спрямування, найбільші з них такі: ТОВ «Агрофірма «Іванків», ТОВ «Хлібороб», ТОВ «Макрогор», ТОВ «Агро-Регіон Бориспіль», ТОВ «Красива земля», ТОВ «МХП-Агро-С», СГОК «Лебедин», ФГ «Лотос-Є», ТОВ «Агро-Холдинг МС», СТОВ «Любарецьке», ТОВ «Біотех ЛТД». Підприємства спеціалізуються на вирощуванні зернових культур, картоплі, великої рогатої худоби.

Нижче наведено перелік суб'єктів господарювання, яким видано дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Таблиця 2.5

Підприємства Бориспільської міської територіальної громади, які інформували виконавчий комітет міської ради про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин

№	Назва підприємства	Населений пункт
1	ТОВ «ЦМК 103»	м. Бориспіль
2	ТОВ «Агрохолдинг МС»	с. Перегуди
3	ТОВ «Інком ЛПГ»	с. Кучаків
4	ТОВ «Бориспільтеплоенерго»	м. Бориспіль
5	ТОВ «Вест Петрол Маркет»	м. Бориспіль, с. Сеньківка
6	ТОВ «Ворклайф»	м. Бориспіль
7	ГНС ТОВ «Будіндустрія»	м. Бориспіль
8	ПП «Тріумф»	с. Сеньківка
9	ТОВ «Центр Оіл Трейд»	м. Бориспіль

Докладні відомості щодо об'єму та складу викидів - не надано.

Згідно Регіональної доповіді на території громади відсутні підприємства, що віднесені до найбільших забруднювачів повітря в області.

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими джерелами не зафіксовано.

На межі із Бориспільською громадою розташовано ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», який чинить критичний вплив на довкілля, зокрема через авіаційний шум. Окрім цього, повітряні судна забруднюють атмосферу внаслідок викиду шкідливих речовин з відпрацьованими газами авіаційних двигунів, забрудненість повітря в зонах експлуатації літаків посилюється також численною автомобільною технікою, а, отже, зона експлуатації та території навколо мають підвищені показники хімічного та механічного забруднення повітря. Відповідно до державних норм щодо місць експлуатації та утримання авіаційної техніки території території підприємства враховує базові правила та вимоги до такого виду господарської діяльності, а саме: топографічні особливості території планування, кліматичні особливості (температурний режим, роза вітрів, сила та швидкість вітрів, опади, вологість повітря тощо), тип та характер рослинного покриву в тому числі. Проте, загрози шкідливих викидів, вібраційного та акустичного забруднення лишаються.⁶

2.5 Радіаційний стан

Радіаційна ситуація на території Київської області відстежується Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського шляхом відбору та аналізу на вміст радіонуклідів (потужність експозиційної дози (ПЕД) гамма-випромінювання) проб повітряних аерозолів і атмосферних випадань.

За даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського, ПЕД гамма-випромінювання на більшій частині території області знаходилась у межах рівнів, обумовлених випромінюванням природних

⁶ Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.

радіонуклідів та космічним випроміненням і складала 6-20 мкР/год., в середньому 11 мкР/год.

Також потужність еквівалентної дози гамма та рентгенівського випромінювання визначається в автоматичному режимі стаціонарними постами департаменту екології та природних ресурсів Київської обласної державної адміністрації в населених пунктах (в тому числі в Борисполі): м. Боярка, м. Обухів, м. Кагарлик, м. Ірпінь, м. Вишневе, м. Узин, м. Іванків, смт. Велика Димерка, м. Переяслав, м. Васильків, м. Богуслав, м. Бориспіль, м. Вишгород.

Середньомісячні значення потужності еквівалентної дози радіаційного опромінення по області за даними автоматизованих постів спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у 2021 році знаходились в межах 0,11 мкЗв/год - 0,14 мкЗв/год.

Сумарна бета-активність приземного шару атмосфери натеper визначається переважно радіонуклідами природного походження (ізотопами урану, торію та продуктами їх поділу) і в останні 20 років близька до передаварійних значень. Основними дозоутворювальними радіонуклідами техногенного походження на території України в цілому та Київської області зокрема залишаються цезій-137 та стронцій-90, накопичені у ґрунтах в результаті випробування ядерної зброї у другій половині минулого сторіччя та внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Джерелом надходження їх до атмосфери є вторинний вітровий підйом з поверхні радіоактивно-забрудненого ґрунту.

За результатами спостережень у 2021 р. радіаційний стан повітря на території Київської області був стабільним.

Сумарна бета-активність приземного шару повітря становила в середньому по області 10,510–5 Бк/м³, середня за рік щільність випадань бета-активних елементів склала 1,6 Бк/м² за добу.

Об'ємна активність техногенних радіонуклідів у повітрі протягом 2021 р. знаходилась у межах сезонних коливань останніх років. Концентрація цезію-137 на пунктах контролю Київської області (за межами зони відчуження) становила в середньому за рік 0,2710–5 Бк/м³, концентрація стронцію-90 – 0,0410–5 Бк/м³. Щільність випадань цезію-137 на території області (окрім зони відчуження) складала в середньому 7,2 Бк/м² за рік, стронцію-90 – 8,1 Бк/м² за рік.

Протягом 2021 року на території Київської області не зареєстровано перевищень допустимих рівнів концентрацій радіонуклідів у атмосферному повітрі, встановлених НРБУ-97 (допустима концентрація радіонуклідів у повітрі для категорії В (населення) становить: 8×10^{-1} Бк/м³ для цезію-137 та 2×10^{-1} Бк/м³ для стронцію-90).

Концентрація радіоактивних елементів як природного, так і штучного походження в приземному шарі атмосфери знаходиться у стабільному стані. Поступове подальше зниження концентрації штучних радіонуклідів відбуватиметься як за рахунок їх природного розпаду, так і внаслідок зменшення їх надходження до приземного шару атмосфери за рахунок вторинного вітрового підймання, що обумовлено міграцією цих радіонуклідів у нижні шари ґрунту.

Таблиця 2.6

Радіаційний стан навколишнього середовища Київської області. З початку по вересень 2021 року, середні значення за місяць, ПЕД, мкР/год.

пункт спостережень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	середнє за 2020 рік
смт Баришівка	10	9	10	10	10	10	11	11	10	10
м Біла Церква	12	12	12	13	13	13	13	13	13	12
м Бориспіль	10	10	10	10	10	10	10	10	11	11

м Вишгород	11	11	12	11	11	12	12	12	13	12
с Центральне Миронівського району	15	13	15	16	15	13	13	13	13	14
сmt Пісківка Бородянського району	9	8	9	8	9	8	9	9	9	9
м Фастів	9	9	9	9	10	11	11	11	10	11
м Яготин	12	11	12	11	12	11	11	12	12	12

Отже, концентрація радіоактивних елементів як природного, так і штучного походження в приземному шарі атмосфери стабільна. Поступове подальше зниження концентрації штучних радіонуклідів відбуватиметься як за рахунок їх природного розпаду, так і внаслідок зменшення їх надходження до приземного шару атмосфери за рахунок вторинного вітрового підймання, що обумовлено міграцією цих радіонуклідів у нижні шари ґрунту.

Проте, на фоні цієї загальної тенденції не виключена ймовірність деякого недовготривалого підвищення радіоактивності приземної атмосфери у випадку небезпечних стихійних метеорологічних явищ або лісових пожеж на радіаційно-забруднених територіях. Суттєве збільшення радіоактивності приземного повітря можливе лише внаслідок техногенних аварій на радіаційно-небезпечних об'єктах як на території України, так і за її межами.

Втім, в умовах російської агресії, що триває на час складання цього огляду, не виключається ймовірність застосування противником ядерної зброї, що може призвести до докорінної зміни радіаційної ситуації та до катастрофічних наслідків для населення та навколишнього середовища.

2.6 Стан здоров'я мешканців

Стан здоров'я населення оцінюється, зокрема за тенденцією та кількістю вперше зареєстрованих випадків захворювань, структурою населення, загальною кількістю що захворюваності тощо. Статистику по зазначеним показникам подано нижче згідно даних головного управління статистики Київської області (<http://kyivobl.ukrstat.gov.ua/>) та Державної служби статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>) то

Бориспільська міська територіальна громада —
<https://decentralization.gov.ua/newgromada> громада в Україні,
<https://borispol-rada.gov.ua/pro-misto/sogodennya.html>

Бориспільська міська територіальна громада утворилася у жовтні 2020 року у рамках реформи децентралізації влади з 19 населених пунктів: м. Бориспіль, с. Глибоке, с. Городище, с. Іванків, с. Кучаків, с. Артемівка, с. Лебедин, с. Мала Стариця, с. Сулимівка, с. Любарці, с. Тарасівка, с. Рогозів, с. Кириївщина, с. Сеньківка, с. Андріївка, с. Велика Стариця, с. Горобіївка, с. Григорівка, с. Перегуди. У результаті об'єднання нині до складу громади входять: місто Бориспіль, а також Іванківський, Глибоцький, Кучаківський, Любарецький, Рогозівський, Сеньківський старостинські округи. <https://borispol-rada.gov.ua/pro-misto/sogodennya.html>. Чисельність наявного населення по Бориспільській ТГ станом на 1 січня 2023 року становила 91 488 осіб.

Таблиця 2.7
 Інформація щодо наявного населення
 у Бориспільській міській територіальній громаді станом на 01.01.2023

Назва громади	Загальна кількість наявного населення, тис.осіб	З них:				
		чоловіків	жінок	дітей до 18 років	населення 18-59 років	населення 60 +
Бориспільська міська територіальна громада	91, 488	44,715	46,773	19,258	47,296	24,934

Таблиця 2.8
 Статистична інформація
 про Бориспільську міську територіальну громаду станом на 31.12.2022

№ п/п	Показник	Одиниця виміру	Значення
1	Чисельність наявного населення, в тому числі внутрішньо-переміщені особи	тис.осіб тис.осіб	91,49 13,33
2	Загальний приріст чисельності населення	осіб	9511
3	Кількість прибулих	осіб	13 000
4	Кількість вибулих	осіб	2 778
5	Кількість народжених	осіб	760
6	Кількість померлих	осіб	1471

Таблиця 2.9
 Розподіл населення за статтю та віком станом на 01.01.2021

Бориспільська міська територіальна громада	чоловіки	жінки	0-14 років	15-59 років	старше 60 років
	40 435	45 597	14 937	53 451	17 644

Таблиця 2.10
 Дані медичної, медико-демографічної статистики наведено нижче в таблицях.
 Статистика по захворюваності у громаді

Найменування класів хвороб	2021 рік	2022 рік
Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	3470	3807
Новоутворення	6318	6362

Хвороби крові, кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	69	81
Хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	10 969	11 102
Серцево-судинні захворювання	9097	9612
Захворюваність на активний туберкульоз	83	98
Венеричні хвороби	431	480
Хвороби нервової системи	3444	3291
Хвороби ока та придаткового апарату	280	332
Хвороби вуха та соскоподібного відростка	110	116
Хвороби системи кровообігу	3747	4726
Хвороби органів дихання	24 027	26334
Хвороби органів травлення	2700	2844
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	440	565
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	512	480
Хвороби сечостатевої системи	392	440
Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	0	1
Вроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	12	11
Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при лабораторних та клінічних дослідженнях, не класифіковані в інших рубриках	5	1
Травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	348	476
Травматизм, пов'язаний з виробництвом	33	18
Всього	66 487	71 177

Існуючі статистичні дані говорять про такі загальні тенденції в області та громаді, як зниження народжуваності, підвищення показника смертності, підвищення питомої ваги населення старшого пенсійного віку, зниження середньої очікуваності тривалості життя. В цілому тенденції різкого або негативного погіршення стану здоров'я населення немає.

Основним фактором зменшення населення в громаді станом до 24 лютого 2022 року було його природне скорочення. Зараз чисельність постійного населення віком понад 60 років складає близько 27,2%. Природній приріст (скорочення) населення "- 711" особи (760 народжених на 1471 померлих) згідно даних на 01.01 2023 року.

Тобто в громаді складається загроза старіння населення. Скорочення економічно активного населення призводить до ще більшого зростання рівня навантаження на населення працездатного віку. За шкалою ООН старим населення вважається тоді, коли частка людей у віці понад 65 р. становить більше 7%, а в громаді такий показник очевидно є вищим. Для громади, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим. Окрім того є загроза через можливу міграцію населення через бойові дії на території країни. Докладна статистика на момент розроблення Звіту щодо еміграції та імміграції на території громади відсутня.

Для здоров'я населення становлять потенційну загрозу промислові підприємства, які функціонують на території громади та поруч із нею. Аналіз

залежності здоров'я населення від ступеня забруднення навколишнього середовища дозволив визначити рівні, при яких відзначаються ті чи інші порушення здоров'я. Встановлено, що при 1,5-2 кратному збільшенні ГДК хімічних речовин в атмосферному повітрі, реєструються достовірні зрушення імунологічних, біохімічних і фізіологічних параметрів організму людини. Статично значимі зрушення показників захворюваності (поширеності та тяжкості перебігу хвороби) реєструються при рівні забруднення, що перевищує допустимий в 2 - 3 рази (Кобець Г.П., Зінгер Ф.Х., Кальянов А.В. і ін., 1994). Подальше збільшення ступеня забруднення (в 4 і більше разів) обумовлює зміни показників захворюваності хронічними видами патології, а при 6-ти кратному і більшому перевищенні гігієнічних нормативів, відзначається збільшення частоти множинної і поєднаної патології.

Детальні локальні дані щодо стану здоров'я населення в громаді не надано.

Зауважимо, що біля громади розташовано ДП "Міжнародний Аеропорт "Бориспіль", який ймовірно чинить вплив на здоров'я мешканців громади.

Згідно з результатами досліджень⁷ щодо несприятливого впливу авіації на довкілля (Serdiuk, O. Ye. & Franchuk, G. M. (2006). Rozrobka metodyky prognozuvannia rivnia energetychnykh zabrudnen PTK v zoni aeroportu. Nauka i molod, 6, 177-180.), в околиці аеропорту існують наступні чинники: «шум під час експлуатації літаків, викиди забруднюючих речовин, електромагнітні випромінювання, теплові забруднення, забруднені стоки з території аеропорту».

До факторів «хімічного впливу» авіації на довкілля фахівці відносять [Zagorui, Ya. (2006). Za tekhnologichnyi progres platyt pryroda: vplyv aviatsii na dovkillia. – [Yaroslav Zagorui] – [zhurnal "Ekologia" vid 5. 01. 2006 r.]. Retrieved April 15, 2014, from <http://h.ua/story/5788/> ISSN 1993-0259. ISSN 2219-4649. Економічний аналіз. 2014 рік. Том 15. № 3. 63]: емісію шкідливих речовин авіаційними двигунами та дію їх на озоновий шар атмосфери, до факторів «фізичного впливу» – авіаційний шум та звуковий удар. Авіаційний шум істотно впливає на шумовий режим території в околицях аеропортів. Підраховано, що при 300 зльотах і посадках трансконтинентальних авіалайнерів за добу в атмосферу поступає 3,7 т оксиду вуглецю, 2 т вуглеводневих з'єднань і 1,7 т оксидів азоту. У середньому один реактивний літак, споживаючи протягом 1 години 15 т палива і 625 т повітря, випускає в довкілля: 18 т водяної пари; 46,8 т діоксиду вуглецю; 15 кг оксидів сірки; 635 кг оксиду вуглецю; 635 кг оксидів азоту; 2,2 кг твердих часток.

Літаки забруднюють приземні шари атмосфери відпрацьованими газами авіадвигунів, що складають 87 % усіх викидів цивільної авіації. Загальний викид токсичних речовин повітряними апаратами може бути приблизно оцінений об'ємом споживаного авіацією палива, котрий складає десь 4 % від загальних витрат палива усіма видами транспорту.

Як свідчать результати медичних наукових досліджень [Babenko, O. Yu. (n.d.). Osnovni napriamy derzhavnyi polityky Ukrainy u galuzi okhorony dovkillia vid negatyvnogo vplyvu tsyvilnoi aviatsii. Retrieved April 15, 2014, from <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/4330/1/>], у населення, що мешкає в зонах впливу аеропортів, спостерігається порушення стану здоров'я: – підвищена загальна смертність населення – 16,4 на 100 тис. чол., що перевищує середній міський показник (15,3 на 100 тис. чол.); – у дитячого населення: частіші функціональні відхилення: з боку серцево-судинної системи (у 1,3 раза), знижений індекс здоров'я (у 2 – 3,2 раза), зниження розумової працездатності (у 2,3 раза), послаблення неспецифічного імунітету зі зниженням лейкоцитарного індексу інтоксикації та імунodefіцитними станами (у 2,4 – 3,8 раза), що відповідає реакції стресу; – вади з боку серцево-судинної системи: підвищення кров'яного тиску (сistolічного) у

⁷ Стратегія розвитку Гірської сільської ради Бориспільського району Київської області до 2027 р.

дітей – 110-120 мм рт. ст. проти 86-110, у дорослих осіб – 140-180 мм рт. ст. проти 120-140; – підвищені показники захворюваності природженими аномаліями – у 2,1 раза, кістково-м'язової і сечостатевої системи – у 2,2 раза, органів кровообігу, шкіри і підшкірної клітковини – в 1,8 раза, органів травлення – в 1,5 рази, органів дихання – в 1,2 раза; – у дорослого населення: підвищена захворюваність у 1,5 рази – показники захворюваності 951 проти 651 на 1000 чол. населення; зростання хвороб органів кровообігу, дихання, травлення, новоутворень (темпи приросту склали, відповідно, 83,9 %, 41,16 %, 56,49 %, 17,9 %); пріоритетними захворюваннями є гіпертонічна хвороба і вегето-судинна дистонія. Отже, в результаті активізації розвитку цивільної авіації України загострюються екологічні проблеми та пов'язані з ними хвороби населення.

Прогнозовані зміни стану здоров'я населення, якщо документ не буде затверджено

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунтах, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту.

2.7 Земельні ресурси та ґрунти

Безпосередньо структура земельних ресурсів Бориспільської громади представлена такими категоріями: рілля- 66, 9%, багаторічні насадження -2,6%, сіножаті- 4,4%, пасовища- 5,2%, лісові землі -4,3%, чагарники- 0,19%, землі житлової та громадської забудови -1,85%, землі промисловості та транспорту - 2,9%, заповідні землі - 0,06%, землі водного фонду- 1,29%, інші категорії земель -10,4% .

Проте, потрібно відмітити диспропорцію у категоріях наявних земель. Зауважимо на низький відсоток земель рекреаційного призначення, територій природоохоронного статусу у громаді.

С/г землекористування в громаді супроводжується загрозою надмірної розораності земель та впровадженням індустріальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами).

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

З іншої сторони, частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від транспорту та обслуговуючих транспортно-дорожню інфраструктуру підприємств. Територія громади знаходиться у зоні впливу ДП «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», який розташований у сусідній Гірській громаді.

Таблиця 2.11
Земельні ресурси і територія громади (структура)

№ п/п	Найменування	км ²
1	рілля	360,06

2	багаторічні насадження	13,78
3	сіножаті	23,69
4	пасовища	28,10
5	лісові землі	23,15
6	чагарники	1,00
7	землі житлової та громадської забудови	9,94
8	землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та ін.	15,67
9	заповідні землі	0,33
10	землі водного фонду	6,98
11	інші землі	55,84
	Разом	538,54

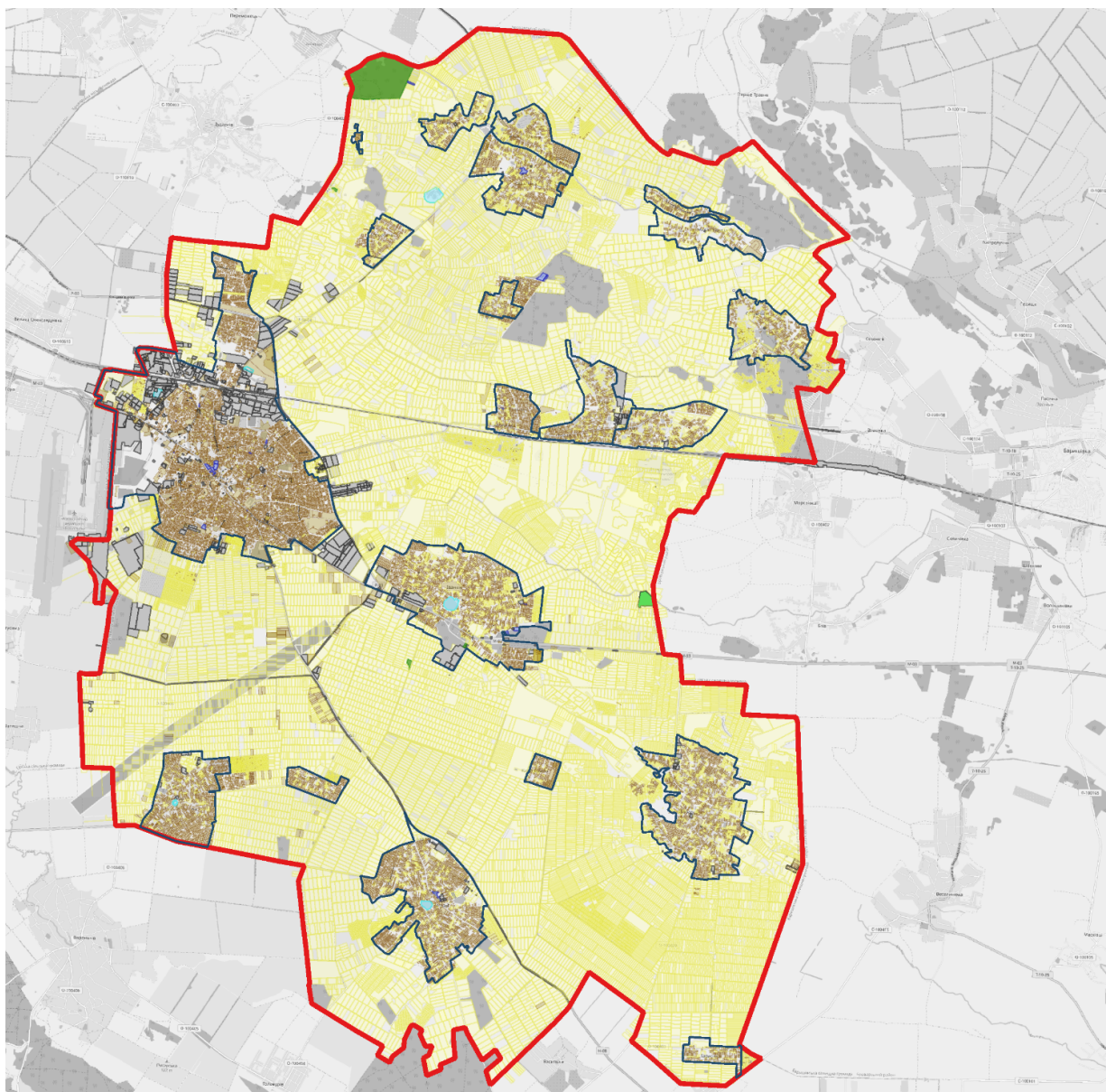
Переважаючими типами ґрунтів є темно-сірі, опідзолені та типові чорноземи на середньосуглинковому лесі, частково супіщані та глейові.

На території Бориспільської ОТГ згідно з планом моніторингових досліджень стан ґрунту досліджується у визначених моніторингових точках, в місцях інтенсивного забруднення ґрунту автотранспортом. В м.Бориспіль це точки - вул.Київський шлях, 17, вул.Київський шлях, 69-г, вул.Київський шлях, 149, вул.Глибоцька, 14, та зона впливу полігону твердих побутових відходів ТОВ «Еко-Сервіс», на землях Глибоцького старостинського округу – санітарно захисна зона - 500 м на північ та санітарно захисна зона - 500 м на південь від полігону твердих побутових відходів.

В досліджених пробах ґрунту визначаються концентрації солей важких металів, які негативно можуть впливати на стан здоров'я населення громади це: нікель, свинець, мідь, цинк.

В ході здійснення моніторингових досліджень з визначених точок проведено 48 досліджень ґрунту на визначення концентрації металів у даних пробах.

За результатами лабораторно-інструментальних досліджень встановлено, що в даних точках фонові концентрації солей важких металів не перевищують нормативних вимог «Гігієнічний регламент допустимого вмісту хімічних речовин в ґрунті» наказ МОЗ України № 1595 від 14.07.2020р.

- Межа громади
- Землі водного фонду
- Землі житлової та громадської забудови
- Землі лісгосподарського призначення
- Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
- Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення
- Землі рекреаційного призначення
- Землі сільськогосподарського призначення
- Не визначено

рис. 2.11. Розподіл земельних ділянок за категоріями в межах Бориспільської МТГ⁸

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області основними антропогенними чинниками впливу на родючість ґрунтів є сільськогосподарська освоєність земель, забрудненість ґрунтів радіонуклідами, зберігання або постійне складування відходів, порушення правил транспортування нафти та газу, розробки родовищ корисних копалин.

⁸ <https://kadastr.live>

Сільське господарство підсилює дію природних чинників погіршення їх якості. Насамперед це стосується земель аграрного сектору, де погіршення якісного стану ґрунтового покриву відбувається через мінімізацію механізованого обробітку ґрунту, нехтування науково обґрунтованою системою використання ґрунтів, вирощування малозатратних культур (зернових), суттєве зменшення внесення органічних добрив, відсутність протиерозійних заходів. Це призводить до зменшення родючості ґрунтів. Особливо загрозливою є ситуація з використанням пестицидів. Їх використання завдає шкоди мікрофлорі й мікрофауні ґрунту, значно знижує врожайність полів, викликає забруднення підземних вод та сприяє поширенню токсичних металів, наприклад. Надзвичайно гострою проблемою є питання безпечного зберігання та утилізації непридатних хімічних засобів захисту рослин. Станом на 01.01.22 на території області налічувалося 211,615 т заборонених і непридатних до використання хімічних засобів захисту рослин. Умови зберігання більшості цих хімічних речовин є незадовільними, складські приміщення знаходяться в аварійному стані,

Промислове та транспортне забруднення ґрунтів є локальним фактором зниження родючості ґрунтів. Промислове забруднення призводить до утворення кислотних дощів.

Антропогенний вплив завдає ґрунтам великої, інколи непоправної шкоди. Забруднення ґрунту несе в собі серйозну потенційну загрозу для здоров'я людини, екосистем та економіки в цілому. Особливо небезпечним є неправильне або надмірне використання пестицидів, адже вони проявляють мутагенну, або інші негативні дії на живу природу і людину. Через неправильне використання добрив в ґрунтах спостерігаються високі концентрації нітратів, що може спричинити отруєння людей. Для збереження родючості ґрунтів потрібно проводити раціонально обґрунтовану господарську діяльність на засадах сталого розвитку, проводити постійний моніторинг ґрунтів для відображення їх фактичного стану і проведення доцільного землекористування.

2.8 Біорізноманіття

Рослинний світ. На формування рослинного покриву Бориспільської МТГ значний вплив мають сформовані едафічні умови, а саме ґрунти, перерозподіл тепла і вологи, які зумовлюються геолого-геоморфологічними та гідрологічними особливостями.

Рослинний покрив представлено рослинними асоціаціями природної зони Лісостепу. Рослинність Лісостепу в Київській області представлено широколистяними лісами, здебільшого дубовими та дубово-грабовими, а також лучними степами. Найпоширенішими в Київському Лісостепу є грабово-дубові ліси. Крім цього, зрідка трапляється формація дубово-грабових лісів, або грудів (грабових дібров), хоча в минулому (аналогічно до сугрудків і суборів) була значно поширена і зараз спостерігаються місцями у вигляді вкраплень серед лісів інших формацій, ближче до його південної межі. Характерною особливістю цієї формації є відсутність сосни у складі деревостану. Сосна зникає, не витримуючи конкуренції з іншими деревними породами. У складі деревостану з'являється ясен. Широколистяні деревні породи досягають тут найкращого розвитку. Деревостан двоярусний. До складу першого ярусу в корінних асоціаціях входить дуб з домішкою клену звичайного, берези бородавчастої, осики.

Степова рослинність представлена в основному лучними степами і остепненими луками з пануванням типчаково-мітлицевої групи асоціацій. Із злаків на цих степах переважають: типчак борознистий, костриця червона та лучна, мітлиця Сирейщикова, ковила Іоанна, тонконіг вузьколистий, тимофіївка степова, келерія струнка, трясучка середня. Серед інших груп, крім різних видів конюшини, є

рослини гігрофіли: підмаренник справжній, вероніка дібровна, гадючник шестипелюстковий, королиця звичайна, жовтозілля Черняєва, волошка лучна, льон багаторічний, гвоздики перетинчасті, щавель кислий, віскарія клейка, смілка поникла.

Також, межах перших надзаплавних терас річок представлено фітоценози Поліського типу рослинності: здебільшого формації дубово-соснових лісів, або суборів. Також, для території громади характерна наявність формації грабово-дубово-соснових лісів, або сугрудів, невеличкими ділянками у комплексі з іншими формаціями представлена і в районах поширення соснових і дубово-соснових лісів. Характерною особливістю даної формації є наявність поруч із сосною і дубом ряду нових деревних порід: граба звичайного, липи серцелистої, клена звичайного та деяких інших, а також чагарників: ліщини звичайної, бруслини європейської, невластивих борам і суборам. Трав'яний покрив таких лісів двоярусний. Верхній ярус досить рідкий, складається з орляка та інших високих рослин. Основна маса трав'янистих рослин входить до складу другого трав'яного ярусу. Тут уже відсутні види, властиві борам, — верес, чебрець звичайний, сон широколистий. Замість них з'являються види, властиві дубово-грабовим лісам: копитняк європейський, квасениця звичайна, зірочник лісовий та інші.

Лісова рослинність на заплавах річок має невелике поширення. Вона представлена невеликими дубовими гайками. Між рідкими деревами переважають лучні трави, але серед них можна знайти і деякі лісові трав'янисті рослини, наприклад буквицю лікарську, суницю, ластовень лікарський, півники сибірські, перестріч гайовий, перестріч лучний, перестріч гребінчастий, конвалію, пижмо звичайне, вероніку дібровну, звіробій звичайний. Зрідка трапляються чагарники: бруслина європейська, терен кров'яний, а також такі чагарнички, як дрік красильний та ін. На луках нерідко можна бачити також окремі дерева осока та деяких видів верб, в'яза гладенького, рідше тополі білої, груші, яблуні лісової. Іноді вони трапляються як домішка в дубових гайках. Зрідка можна зустріти й осокорові гайки та гайки з верби білої. Всі вони та дерева, що стоять окремо, властиві переважно прирусловій частині заплави або центральній її частині.

В притерасній частині заплав, в місцях надмірного зволоження водами джерел і з горбкуватим мікрорельєфом, зустрічаються ліси з пануванням у деревостані вільхи чорної - чорновільшанники, рідше вони трапляються на незаплавних зниженнях. В підліску вільхи чорної, іноді в значній кількості, можна бачити вербу попелясту, рідше і в незначній кількості - крушину ламку, рідко і поодинокі - вербу п'ятитичинкову, калину звичайну, жостір проносний, смородину чорну.

Масиви лучної рослинності знаходяться в заплаві русла річки Альта, та озер: Олесницького, Княжицького та інших малих водойм міста. На території Сеньківського старостинського округу – озеро «Пісковаха», у Рогозові – озеро «Біле», на території Глибоцького старостинського округу – ставки, у с. Іванків – озеро «Велике», у Любарецькому старостинському окрузі – озеро «Полянь». Трав'яниста рослинність представлена видами: кунічник, пирій, деревій дніпровський, оман британський, молочай лозяний, спориш звичайний, плоскуха звичайна, паслін чорний, шпергель звичайний, лобода біла, нетреба звичайна та ряд інших. Вогкий тип умов місцезростання характеризується асоціаціями з китником лучним та тонконогом болотним. Значно поширені такі види як, щавель пірамідальний, мітлиця біла, мітлиця Сирейщикова, тонконіг лучний, підмаренник північний, горошок мишачий, вербозілля лучне та багато інших видів.

Тваринний світ.

Детальний опис тваринного світу даної території не може бути здійснений через недостатню вивченість. Недостатньо вивчена фауна безхребетних тварин області, яка складається не менш ніж декількох тисяч видів.

Серед видів тварин що зустрічаються найчастіше на території даного регіону можна віднести наступні. У лісах: серед ссавців – їжак, кріт, куниця, борсук, заєць-русак, білка, лисиця; серед птахів – куріпка, рябчик, дрізд, зозуля, дятел, синиця, сова, перепел, чаплі крук, ворона, грак; серед плазунів – гадюка, ящірка, вуж, мідянка. На сільськогосподарських угіддях: ссавці – миші, хом'яки, серед птахів – жайворонки, куріпка, шуліка чорний. У населених пунктах: серед ссавців – кажани, миші, пацюк чорний; серед птахів – голуб, ластівка, дрізд, зяблик, сич, голуб сизий, горобець, сорока, ворона. Для отримання актуальної деталізованої інформації щодо характеристик рослинного покриву і тваринного світу громади необхідно виконати польові дослідження. Таку інформацію можливо отримати під час моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля.

Відомості про біорізноманіття громади

Нижче наведено інформацію про біорізноманіття в Бориспільській МТГ на основі даних міжнародної бази GBIF (<https://www.gbif.org/>).

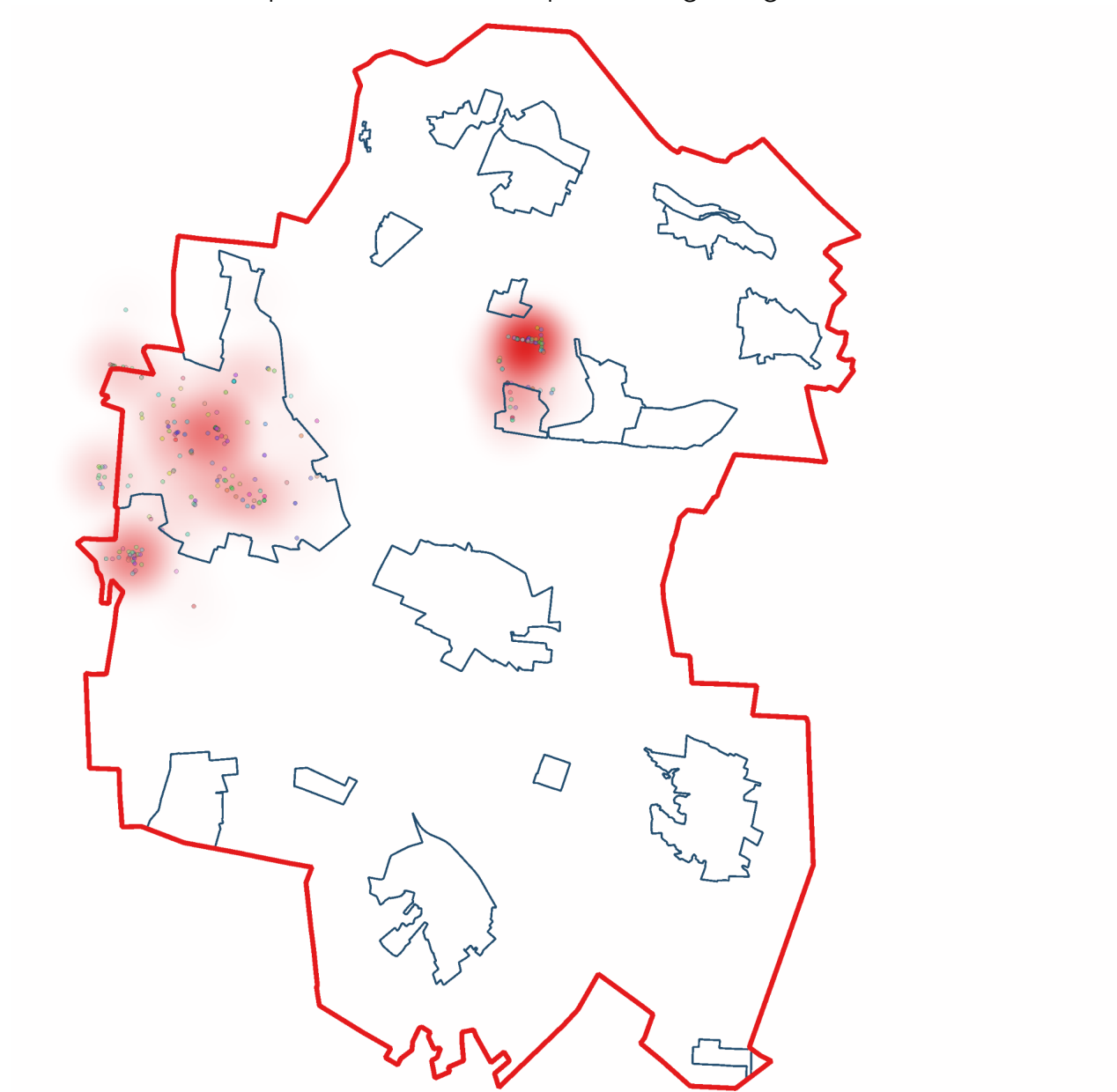

рис.2.12. Розподіл даних про біорізноманіття в базі GBIF на території Бориспільської МТГ

kingdom	phylum	species	verbatimScientificName
Animalia	Arthropoda	Pelurga comitata	Pelurga comitata
Plantae	Tracheophyta	Althaea officinalis	Althaea officinalis L.
Plantae	Tracheophyta	Pastinaca sativa	Pastinaca sativa
Plantae	Tracheophyta	Cirsium arvense	Cirsium arvense
Plantae	Tracheophyta	Oenanthe aquatica	Oenanthe aquatica
Plantae	Tracheophyta	Phragmites australis	Phragmites australis
Plantae	Tracheophyta	Cynoglossum officinale	Cynoglossum officinale
Plantae	Tracheophyta	Arenaria serpyllifolia	Arenaria serpyllifolia
Plantae	Tracheophyta	Salix alba	Salix alba
Animalia	Arthropoda	Harmonia axyridis	Harmonia axyridis
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Animalia	Chordata	Garrulus glandarius	Garrulus glandarius
Plantae	Tracheophyta	Sisymbrium loeselii	Sisymbrium loeselii
Plantae	Tracheophyta	Carduus crispus	Carduus crispus
Animalia	Arthropoda	Anthonomus ulmi	Anthonomus ulmi
Plantae	Tracheophyta	Moehringia trinervia	Moehringia trinervia
Plantae	Tracheophyta	Euonymus europaeus	Euonymus europaeus
Plantae	Tracheophyta	Trifolium pratense	Trifolium pratense
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Animalia	Arthropoda	Athous haemorrhoidalis	Athous haemorrhoidalis
Plantae	Tracheophyta	Caragana arborescens	Caragana arborescens
Plantae	Tracheophyta	Cucurbita pepo	Cucurbita pepo
Plantae	Tracheophyta	Populus canescens	Populus × canescens
Plantae	Tracheophyta	Viola arvensis	Viola arvensis
Plantae	Tracheophyta	Frangula alnus	Frangula alnus
Animalia	Arthropoda	Harmonia axyridis	Harmonia axyridis
Plantae	Tracheophyta	Crataegus monogyna	Crataegus monogyna
Animalia	Chordata	Passer domesticus	Passer domesticus
Animalia	Chordata	Coloeus monedula	Corvus monedula
Plantae	Tracheophyta	Ambrosia artemisiifolia	Ambrosia artemisiifolia
Animalia	Chordata	Corvus frugilegus	Corvus frugilegus
Plantae	Tracheophyta	Chaerophyllum temulum	Chaerophyllum temulum
Plantae	Tracheophyta	Tussilago farfara	Tussilago farfara
Plantae	Tracheophyta	Bromus tectorum	Bromus tectorum
Plantae	Tracheophyta	Phragmites australis	Phragmites australis
Animalia	Chordata	Upupa epops	Upupa epops
Plantae	Tracheophyta	Corylus avellana	Corylus avellana
Animalia	Chordata	Himantopus himantopus	Himantopus himantopus Linnaeus, 1758
Plantae	Tracheophyta	Acer tataricum	Acer tataricum
Plantae	Tracheophyta	Carex hirta	Carex hirta
Animalia	Arthropoda	Pyrochroa coccinea	Pyrochroa coccinea
Plantae	Tracheophyta	Lysimachia nummularia	Lysimachia nummularia
Plantae	Tracheophyta	Polygala comosa	Polygala comosa
Plantae	Tracheophyta	Geranium robertianum	Geranium robertianum
Plantae	Tracheophyta	Dactylis glomerata	Dactylis glomerata
Animalia	Arthropoda	Anthophora plumipes	Anthophora plumipes
Plantae	Tracheophyta	Hesperis matronalis	Hesperis matronalis
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris
Plantae	Tracheophyta	Elaeagnus angustifolia	Elaeagnus angustifolia
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris
Plantae	Tracheophyta	Poa pratensis	Poa pratensis
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris

Plantae	Tracheophyta	Pinus sylvestris	Pinus sylvestris
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris
Plantae	Tracheophyta	Chelidonium majus	Chelidonium majus
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris
Animalia	Arthropoda	Psyllobora vigintiduopunctata	Psyllobora vigintiduopunctata
Animalia	Chordata	Himantopus himantopus	Himantopus himantopus (Linnaeus, 1758)
Animalia	Chordata	Circus pygargus	Circus pygargus (Linnaeus, 1758)
Animalia	Chordata	Himantopus himantopus	Himantopus himantopus (Linnaeus, 1758)
Plantae	Tracheophyta	Perilla frutescens	Perilla frutescens (L.) Britton
Plantae	Tracheophyta	Prunus serotina	Prunus serotina Ehrh.
Plantae	Tracheophyta	Solanum tuberosum	Solanum tuberosum
Plantae	Tracheophyta	Solidago canadensis	Solidago canadensis L.
Plantae	Tracheophyta	Impatiens parviflora	Impatiens parviflora
Plantae	Tracheophyta	Ambrosia artemisiifolia	Ambrosia artemisiifolia L.
Animalia	Arthropoda	Dorcadion holosericeum	Dorcadion holosericeum
Animalia	Arthropoda	Coenonympha pamphilus	Coenonympha pamphilus
Plantae	Tracheophyta	Sisymbrium loeselii	Sisymbrium loeselii
Animalia	Arthropoda	Cerambyx scopolii	Cerambyx scopolii
Animalia	Arthropoda	Cynips quercusfolii	Cynips quercusfolii
Animalia	Chordata	Sturnus vulgaris	Sturnus vulgaris
Fungi	Ascomycota	Xanthoria parietina	Xanthoria parietina
Plantae	Tracheophyta	Pinus sylvestris	Pinus sylvestris
Animalia	Chordata	Galerida cristata	Galerida cristata
Fungi	Ascomycota	Parmelia sulcata	Parmelia sulcata
Plantae	Tracheophyta	Ulmus laevis	Ulmus laevis
Animalia	Chordata	Vanellus vanellus	Vanellus vanellus
Fungi	Ascomycota	Rhytisma acerinum	Rhytisma acerinum
Animalia	Chordata	Coloeus monedula	Corvus monedula
Animalia	Arthropoda	Pyrrhocoris apterus	Pyrrhocoris apterus
Plantae	Tracheophyta	Corylus avellana	Corylus avellana
Plantae	Tracheophyta	Sisymbrium officinale	Sisymbrium officinale
Animalia	Arthropoda	Sitochroa verticalis	Sitochroa verticalis
Animalia	Chordata	Tringa totanus	Tringa totanus
Plantae	Tracheophyta	Populus alba	Populus alba
Plantae	Tracheophyta	Phragmites australis	Phragmites australis
Plantae	Tracheophyta	Sambucus nigra	Sambucus nigra
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Animalia	Arthropoda	Meloe cicatricosus	Meloe cicatricosus
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Plantae	Tracheophyta	Picea abies	Picea abies
Plantae	Tracheophyta	Thlaspi arvense	Thlaspi arvense
Animalia	Arthropoda	Pieris rapae	Pieris rapae
Plantae	Tracheophyta	Euphorbia helioscopia	Euphorbia helioscopia
Animalia	Chordata	Ciconia ciconia	Ciconia ciconia
Plantae	Tracheophyta	Salix caprea	Salix caprea
Animalia	Chordata	Hirundo rustica	Hirundo rustica
Animalia	Chordata	Emberiza citrinella	Emberiza citrinella
Plantae	Tracheophyta	Glechoma hederacea	Glechoma hederacea L.
Plantae	Tracheophyta	Grindelia squarrosa	Grindelia squarrosa (Pursh) Dunal
Plantae	Tracheophyta	Urtica dioica	Urtica dioica L.
Plantae	Tracheophyta	Veronica persica	Veronica persica
Plantae	Tracheophyta	Tussilago farfara	Tussilago farfara L.
Animalia	Chordata	Spatula clypeata	Spatula clypeata
Animalia	Chordata	Phylloscopus sibilatrix	Phylloscopus sibilatrix
Plantae	Tracheophyta	Daucus carota	Daucus carota L.

Animalia	Chordata	Circus aeruginosus	Circus aeruginosus
Plantae	Tracheophyta	Populus alba	Populus alba L.
Animalia	Chordata	Tringa nebularia	Tringa nebularia
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Animalia	Chordata	Calidris pugnax	Calidris pugnax
Animalia	Arthropoda	Coreus marginatus	Coreus marginatus
Animalia	Chordata	Tringa glareola	Tringa glareola
Animalia	Arthropoda	Papilio machaon	Papilio machaon
Plantae	Tracheophyta	Plantago major	Plantago major L.
Animalia	Chordata	Calidris pugnax	Calidris pugnax
Animalia	Chordata	Coloeus monedula	Corvus monedula
Animalia	Chordata	Motacilla flava	Motacilla flava
Animalia	Chordata	Upupa epops	Upupa epops
Animalia	Chordata	Tringa totanus	Tringa totanus
Animalia	Chordata	Lanius collurio	Lanius collurio
Animalia	Arthropoda	Cetonia aurata	Cetonia aurata
Animalia	Chordata	Tringa nebularia	Tringa nebularia
Animalia	Chordata	Hirundo rustica	Hirundo rustica Linnaeus, 1758
Animalia	Chordata	Passer domesticus	Passer domesticus
Animalia	Chordata	Phylloscopus sibilatrix	Phylloscopus sibilatrix
Plantae	Tracheophyta	Prunus mahaleb	Prunus mahaleb
Animalia	Chordata	Calidris pugnax	Calidris pugnax
Animalia	Arthropoda	Euclidia glyphica	Euclidia glyphica
Animalia	Chordata	Chloris chloris	Chloris chloris
Plantae	Tracheophyta	Acer saccharinum	Acer saccharinum
Animalia	Chordata	Tringa totanus	Tringa totanus
Plantae	Tracheophyta	Physocarpus opulifolius	Physocarpus opulifolius
Animalia	Chordata	Himantopus himantopus	Himantopus himantopus
Plantae	Tracheophyta	Potentilla reptans	Potentilla reptans
Animalia	Chordata	Calidris pugnax	Calidris pugnax
Animalia	Chordata	Circus aeruginosus	Circus aeruginosus
Animalia	Arthropoda	Araschnia levana	Araschnia levana
Animalia	Chordata	Haliaeetus albicilla	Haliaeetus albicilla
Plantae	Tracheophyta	Glechoma hederacea	Glechoma hederacea
Animalia	Chordata	Calidris pugnax	Calidris pugnax
Fungi	Basidiomycota	Entoloma rhodopolium	Entoloma rhodopolium
Plantae	Tracheophyta	Asperugo procumbens	Asperugo procumbens L.
Animalia	Chordata	Pelobates fuscus	Pelobates fuscus (Laurenti, 1768)
Plantae	Tracheophyta	Tanacetum parthenium	Tanacetum parthenium
Plantae	Tracheophyta	Trifolium arvense	Trifolium arvense L.
Plantae	Tracheophyta	Phragmites australis	Phragmites australis (Cav.) Trin. ex Steud.
Plantae	Tracheophyta	Artemisia absinthium	Artemisia absinthium L.
Plantae	Tracheophyta	Thladiantha dubia	Thladiantha dubia Bunge
Animalia	Chordata	Spatula clypeata	Spatula clypeata
Animalia	Chordata	Apodemus uralensis	Apodemus uralensis (Pallas, 1811)
Animalia	Chordata	Microtus levis	Microtus levis Miller, 1908
Plantae	Tracheophyta	Geranium pratense	Geranium pratense L.
Plantae	Tracheophyta	Saponaria officinalis	Saponaria officinalis L.
Plantae	Tracheophyta	Humulus lupulus	Humulus lupulus L.
Plantae	Tracheophyta	Ballota nigra	Ballota nigra L.
Plantae	Tracheophyta	Acer negundo	Acer negundo L.
Plantae	Tracheophyta	Cydonia oblonga	Cydonia oblonga Mill.
Animalia	Chordata	Nyctalus noctula	Nyctalus noctula
Plantae	Tracheophyta	Humulus lupulus	Humulus lupulus L.
Plantae	Tracheophyta	Prunus cerasifera	Prunus cerasifera Ehrh.

Plantae	Tracheophyta	Ambrosia artemisiifolia	Ambrosia artemisiifolia L.
Animalia	Chordata	Lacerta agilis	Lacerta agilis Linnaeus, 1758
Animalia	Chordata	Pipistrellus kuhlii	Pipistrellus kuhlii (Natterer, 1819)
Plantae	Tracheophyta	Ipomoea purpurea	Ipomoea purpurea
Plantae	Tracheophyta	Althaea officinalis	Althaea officinalis L.
Plantae	Tracheophyta	Amorpha fruticosa	Amorpha fruticosa L.
Plantae	Tracheophyta	Fagopyrum esculentum	Fagopyrum esculentum Moench
Plantae	Tracheophyta	Acer negundo	Acer negundo L.
Plantae	Tracheophyta	Viburnum opulus	Viburnum opulus L.
Plantae	Tracheophyta	Portulaca oleracea	Portulaca oleracea L.
Plantae	Tracheophyta	Lilium bulbiferum	Lilium bulbiferum L.
Plantae	Tracheophyta	Althaea officinalis	Althaea officinalis L.
Plantae	Tracheophyta	Juglans regia	Juglans regia L.
Plantae	Tracheophyta	Prunus padus	Prunus padus L.
Plantae	Tracheophyta	Trifolium arvense	Trifolium arvense L.
Plantae	Tracheophyta	Acer negundo	Acer negundo L.
Plantae	Tracheophyta	Tanacetum parthenium	Tanacetum parthenium (L.) Sch.Bip.
Plantae	Tracheophyta	Prunus padus	Prunus padus L.
Plantae	Tracheophyta	Glechoma hederacea	Glechoma hederacea L.
Plantae	Tracheophyta	Tanacetum parthenium	Tanacetum parthenium (L.) Sch.Bip.
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Plantae	Tracheophyta	Elaeagnus angustifolia	Elaeagnus angustifolia
Animalia	Chordata	Remiz pendulinus	Remiz pendulinus
Animalia	Arthropoda	Macroglossum stellatarum	Macroglossum stellatarum
Plantae	Tracheophyta	Galium verum	Galium verum
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Animalia	Arthropoda	Cantharis livida	Cantharis livida
Animalia	Mollusca	Lymnaea stagnalis	Lymnaea stagnalis
Animalia	Chordata	Erinaceus roumanicus	Erinaceus roumanicus
Plantae	Tracheophyta	Asperugo procumbens	Asperugo procumbens L.
Plantae	Tracheophyta	Tanacetum balsamita	Tanacetum balsamita L.
Plantae	Tracheophyta	Humulus lupulus	Humulus lupulus L.
Plantae	Tracheophyta	Ambrosia artemisiifolia	Ambrosia artemisiifolia
Animalia	Arthropoda	Neurotoma saltuum	Neurotoma saltuum
Animalia	Mollusca	Limax maximus	Limax maximus
Animalia	Chordata	Rattus norvegicus	Rattus norvegicus
Animalia	Arthropoda	Acontia trabealis	Acontia trabealis
Animalia	Arthropoda	Adalia bipunctata	Adalia bipunctata
Animalia	Arthropoda	Pyrrhocoris apterus	Pyrrhocoris apterus
Animalia	Chordata	Pelobates fuscus	Pelobates fuscus
Animalia	Arthropoda	Tanymecus palliatus	Tanymecus palliatus
Animalia	Arthropoda	Agelena labyrinthica	Agelena labyrinthica
Animalia	Arthropoda	Modicogryllus frontalis	Modicogryllus frontalis
Animalia	Arthropoda	Harmonia axyridis	Harmonia axyridis
Animalia	Arthropoda	Apis mellifera	Apis mellifera
Animalia	Arthropoda	Lilioceris lili	Lilioceris lili
Animalia	Arthropoda	Leptinotarsa decemlineata	Leptinotarsa decemlineata
Animalia	Mollusca	Arion fasciatus	Arion fasciatus
Animalia	Arthropoda	Graphosoma italicum	Graphosoma italicum italicum
Plantae	Tracheophyta	Portulaca grandiflora	Portulaca grandiflora
Animalia	Arthropoda	Chlorochroa pinicola	Chlorochroa pinicola
Plantae	Tracheophyta	Butomus umbellatus	Butomus umbellatus
Animalia	Chordata	Talpa europaea	Talpa europaea Linnaeus, 1758
Animalia	Arthropoda	Garella musculana	Garella musculana
Animalia	Mollusca	Caucasotachea vindobonensis	Caucasotachea vindobonensis

Animalia	Chordata	Erinaceus roumanicus	Erinaceus roumanicus
Plantae	Tracheophyta	Typha latifolia	Typha latifolia
Plantae	Tracheophyta	Euphorbia lucida	Euphorbia lucida W. K.
Plantae	Tracheophyta	Echinochloa crus-galli	Echinochloa crus-galli
Plantae	Tracheophyta	Ambrosia artemisiifolia	Ambrosia artemisiifolia
Plantae	Tracheophyta	Asclepias syriaca	Asclepias syriaca
Plantae	Tracheophyta	Sonchus palustris	Sonchus palustris
Plantae	Tracheophyta	Ranunculus repens	Ranunculus repens
Plantae	Tracheophyta	Bromus hordeaceus	Bromus hordeaceus
Animalia	Chordata	Pica pica	Pica pica
Plantae	Tracheophyta	Lycopus europaeus	Lycopus europaeus
Animalia	Chordata	Buteo buteo	Buteo buteo
Plantae	Tracheophyta	Euphorbia esula	Euphorbia esula
Plantae	Tracheophyta	Descurainia sophia	Descurainia sophia
Animalia	Mollusca	Caucasotachea vindobonensis	Caucasotachea vindobonensis
Animalia	Chordata	Ciconia ciconia	Ciconia ciconia

2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони

На території Бориспільської МТГ знаходяться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд", іншими документами що стосуються охорони довкілля.

Схема розташування ПЗФ подана нижче.

Відомості про функціональні зони та охоронні зони ПЗФ - не надано.

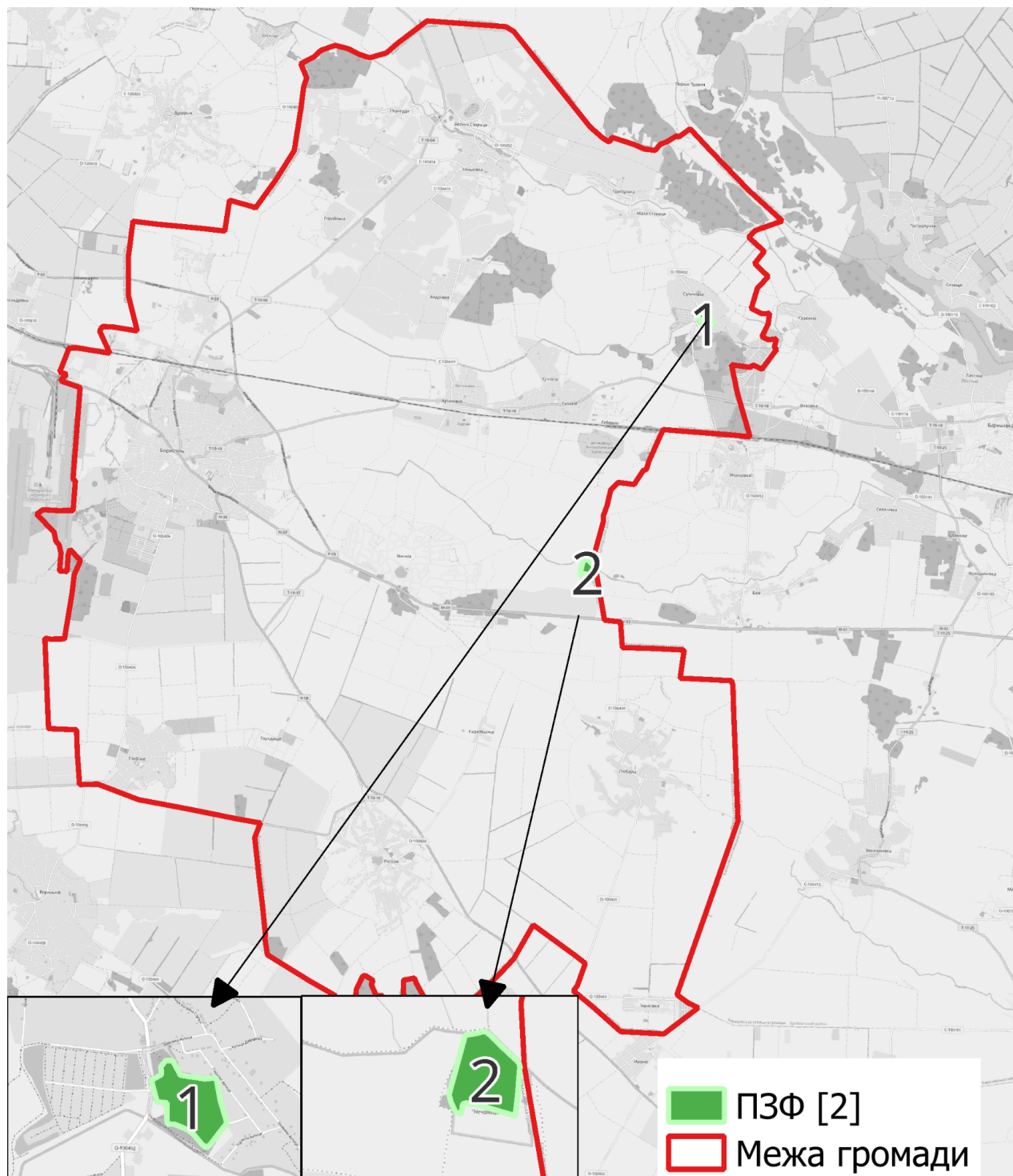

рис.2.13. Розташування територій ПЗФ на території Бориспільської МТГ згідно з відкритими даними⁹

Зокрема на території громади знаходиться:

1. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Сулимівський» (площею 15,3 га, с.Сулимівка)
2. Ландшафтний заказник місцевого значення «Нечаївщина» (площею 17,6 га, с. Іванків)

⁹ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - https://data.gov.ua/dataset/mepr_05/resource/ba204283-62c2-461e-87f8-4639ac5e203e, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

Площа громади складає - 527,7 км², відповідно площа територій ПЗФ займає 0,11% (0,33 км²) всієї площі громади, що є вкрай низьким показником.

Зауважимо, що згідно Закону України "Про ПЗФ" землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до статті 6 цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Території, що можуть бути включені до складу ПЗФ

Природно-заповідний фонд (ПЗФ) охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення і використання. Україна розглядає цей фонд як складову частину світової системи природних територій та об'єктів, що перебувають під особливою охороною. Правовий режим існування територій та об'єктів ПЗФ визначається ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища України» та Земельним кодексом України. Землі ПЗФ, згідно зі ст. 43 Земельного Кодексу України віднесені до особливо цінних земель природоохоронного призначення.

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами. Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина"

[http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf].

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни. Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації

http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf):

природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення. Для точної характеристики потенційних об'єктів ПЗФ мають бути надані геопросторові дані про території, зокрема інформація про рельєф, існуючі та проектні санітарні та планувальні обмеження. На час розробки Звіту геопросторових даних про територію громади не надано.

2.10 Землі лісового фонду

Згідно економічного профілю Бориспільської МТГ та структури земельних угідь площа лісогосподарських земель складає 23,15км², тобто 4,3 % всієї території громади, що є низьким показником.

2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі (<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua/>), схема місцезоташування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано на рис. нижче.

Згідно даних сайту Рамського Бюро (<https://rsis.ramsar.org/ris/2387/>) водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Бориспільської громади відсутні.

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі <http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua/>. Найближчі території Смарагдової мережі знаходяться на відстані більше 2,5 км від межі громади, на рис. 2.12.

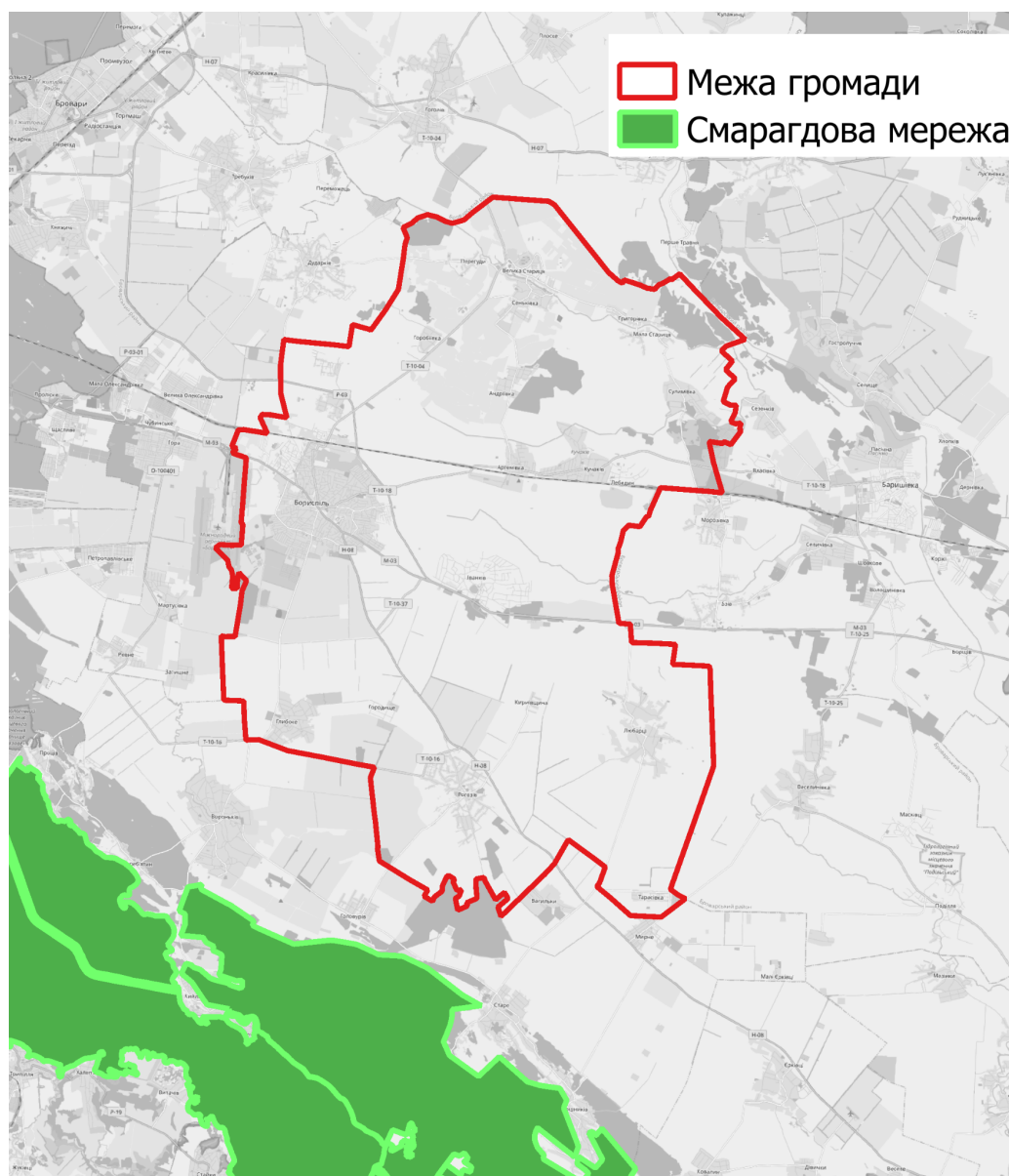

рис.2.14. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території та навколо Бориспільської МТГ¹⁰

2.12 Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена.

¹⁰ Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua/>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua/>, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

Стосовно регіональної схеми екомережі Київської області, то інформація зазначена згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області 2021 рік [<https://mepr.gov.ua/diyalnist/napryamky/ekologichnyj-monitoryng/regionalni-dopov-idi-pro-stan-navkolyshnogo-seredovyshha-v-ukrayini/>]. На виконання Закону України «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» та Закону України «Про екологічну мережу України» у 2011 році відповідно до Програми «Охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів Київської області на період до 2011 року» затвердженої рішенням Київської обласної ради від 06.11.2007 № 198-13-V, Інститутом зоології ім. І.І. Шмальгаузена Національної академії наук України було розроблено Регіональну схему екологічної мережі Київської області, яку затверджено рішенням Київської обласної ради від 07.10.2014 № 849-43-VI.

До складу регіональної екомережі Київщини включено дві ключові території загальнодержавного значення, що мають між регіональний та транскордонний характер і посідають визначне місце у схемі Національної екомережі України, а також три ключові території регіонального значення. Кожна з спроектованих ключових територій включає переважаючу частку природних ландшафтів та репрезентує окремі типи природних екосистем. Всі ключові території також мають у своєму складі важливі та великі за площею існуючі та проєктовані території природно-заповідного фонду.

Ключові території, які виділяються на більш низькому, регіональному рівні, можуть входити до складу екологічних коридорів загальнодержавного значення.

Екологічні коридори регіонального рівня виконують сполучні функцію між ключовими територіями та забезпечують зв'язки між ділянками природних ландшафтів, що збільшує їх стійкість до впливу різних негативних факторів і покращує умови для збереження біологічного різноманіття. Екокоридори Київської регіональної схеми екологічної мережі виділено не лише на основі долин річок, оскільки річкові долини історично є місцями концентрації населених пунктів. Сполучна функція може виконуватись лише долинами річок, до яких примикають лісові та інші природні масиви. Проектування екологічних коридорів відбувається на основі контурів природних елементів ландшафтів, але у деяких випадках, ширина пропонує менш ніж ширина. Це обумовлено тим, що з одного боку це полегшує подальшу імплементацію екологічної мережі зокрема узгодження з землекористувачами та землевласниками), а з іншого боку ширина коридорів достатня для міграцій та дисперсії тварин.

При проектуванні регіональної схеми екологічної мережі Київщини виділено також зони перспективного відновлення. До складу т. з. зон перспективного відновлення включають пошкоджені, техногенно перетворені природні території, які потребують відновлення.

Для перспективного відновлення запропоновано території, які не втратили остаточно свого природного стану і не мають ефективного господарського використання. Це комплекс заболочених територій на лівобережній частині Київщини, що простягаються значним масивом з півночі на південь у Броварському, Бориспільському та Переяслав-Хмельницькому районах. Сьогодні ці території меліоровані і використовуються як орні землі та для інших потреб агропромислового комплексу. Проте заболоченість дається взнаки і повноцінного господарського використання ці території не мають. Доцільним є відновлення на них природних болотних масивів.

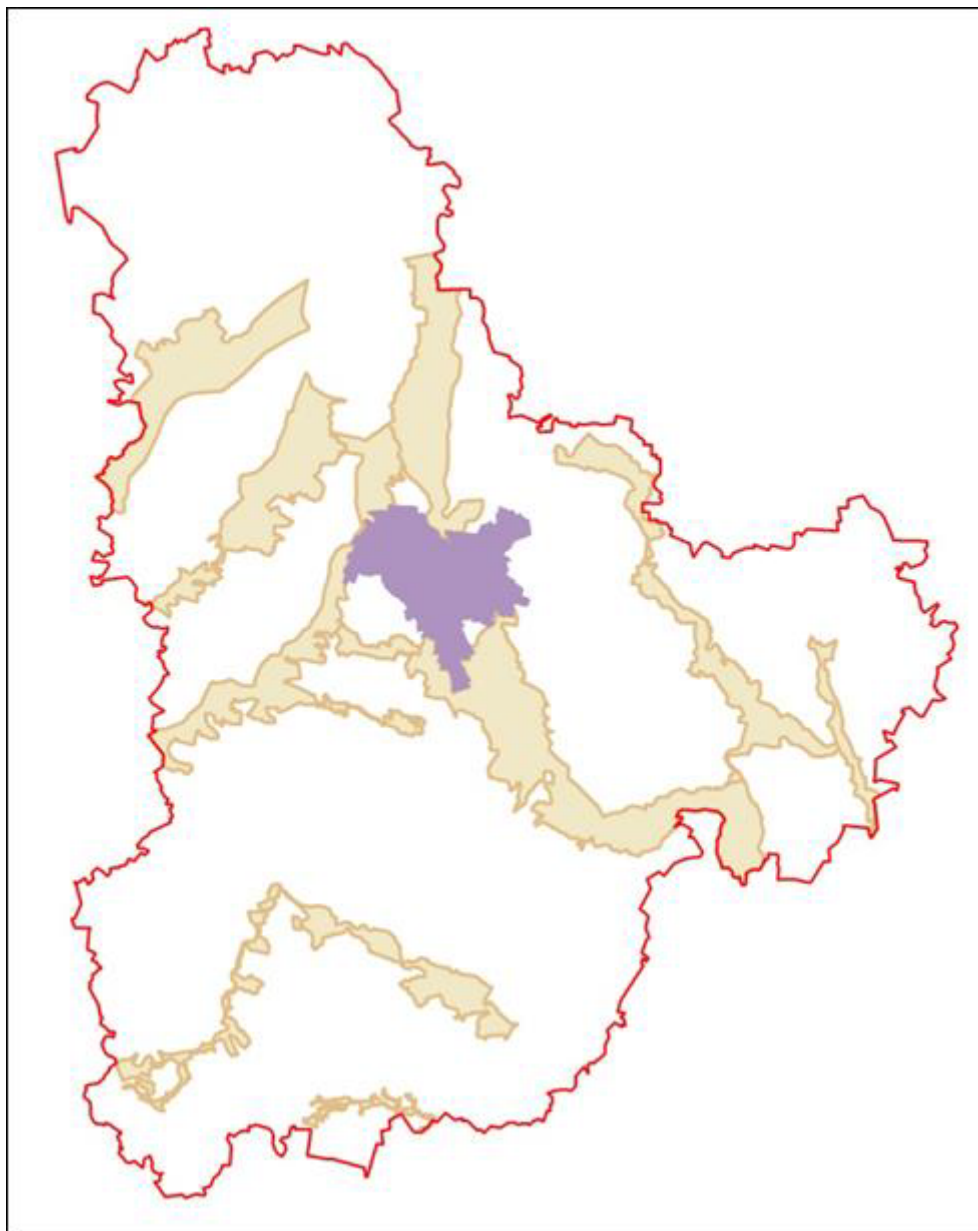

Рис. 2.15 Складові структурних елементів екологічної мережі в розрізі одиниць адміністративно-територіального устрою регіону

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина"¹¹.

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни.

Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf):

¹¹ http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf

природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісгосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Згідно паспорту громади до основних історичних та історико-архітектурних пам'яток віднесено [https://borispol-rada.gov.ua/pro-misto/pasport-mista.html] 1. Пам'ятник-погруддя видатного народознавця, етнографа, громадського діяча, автора слів гімну «Ще не вмерла Україна», Павла Чубинського, що народився 27 січня 1839 року у Борисполі, встановлено в день десятиї річниці проголошення незалежності України (24 серпня 2001 року). Автор — скульптор Ю. Марченко; 2. Пам'ятник Несторові Літописцю; 3. Пам'ятник учасникам антибільшовицького повстання 1920 року та жертвам Великого терору на Книшовому меморіальному парковому комплексі; 4. Бориспільський державний історичний музей та могила П. Чубинського включені до міжнародного туристичного маршруту по трасі Київ-Переяслав-Хмельницький-Яготин, 5. Покровська церква у с. Сулимівка; 6. Народний краєзнавчий музей у с. Іванків;

Таблиця 2.12
Список пам'яток і пам'ятних місць Бориспільської громади

№ п/п	Назва	Адреса
1	Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	м. Бориспіль, північно-східна околиця міста (землі кол. радгоспу «Бориспільський»)
2	Курганна група - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	м. Бориспіль, мікрорайон Нестерівка
3	Поселення «Сині Балки» - пам'ятка археології (V ст. н.е. X-XI ст. н.е.)	м. Бориспіль, урочище Сині Балки (південно-східна околиця міста)
4	Культурний шар літописного міста Лыто та середньовічного поселення у Борисполі	м. Бориспіль, східний бік вул. Героїв Небесної Сотні
5	Меморіал на честь воїнів-визволителів та воїнів-бориспільців, які загинули в роки війни 1941-1945 рр.	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Парк культури та відпочинку

6	Братська могила активістів Бориспільщини, розстріляних німецькими окупантами 9 грудня 1941 року	м. Бориспіль, територія колишнього тепличного г-ва
7	Братська могила громадян, розстріляних німецькими карателями у вересні 1943 року	м. Бориспіль, вул. Коломичівська, кладовище
8	Могила братів Вегер	м. Бориспіль, вул. Коломичівська, кладовище
9	Могила невідомого солдата	м. Бориспіль, вул. Бежівка, кладовище
10	Братська могила воїнів, які загинули при обороні Борисполя	м. Бориспіль, вул. Покровська, кладовище
11	Могила активістів с. Нестерівка Височин М.К. та Височин Я.М., які 23 березня 1942 року були закатовані німецькими окупантами	мікрорайон Нестерівка, вулиця Купальська
12	Книшовий меморіальний парковий комплекс – територія колишнього міського кладовища, місце поховання вченого-етнографа П.П.Чубинського	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях
13	Пам'ятник учасникам антибільшовицького повстання 1920 року та жертвам Великого терору у місті Борисполі	м. Бориспіль, Книшовий меморіальний парковий комплекс
14	Пам'ятник жертвам голодоморів в Україні	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Книшовий меморіальний парковий комплекс
15	Пам'ятник автору слів Державного Гімну України Павлу Чубинському	м. Бориспіль, Книшовий меморіальний парковий комплекс
16	Пам'ятник постраждалим внаслідок Чорнобильської катастрофи	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Книшовий меморіальний парковий комплекс
17	Меморіал на честь захисників Вітчизни, страчених у 1941 році німецькими окупантами (перепоховані на території Книшового меморіального паркового комплексу у 2011 році)	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Книшовий меморіальний парковий комплекс
18	Братська могила п'яти льотчиків, які загинули 8 грудня 1959 року при випробувальному польоті і могила Героя Радянського Союзу Бабкіна М.М.	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Книшовий меморіальний парковий комплекс
19	Пам'ятний знак загиблим членам екіпажу літака АН-30Б під командуванням Героя України Костянтина Могила, збитого над Слов'янськом 6 червня 2014 року	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Книшовий меморіальний парковий комплекс
20	Пам'ятний знак на честь перебування в м. Борисполі Т. Г. Шевченка	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, розвилка дороги Бориспіль – Переяслав-Хмельницький
21	Пам'ятний знак воїнам-учасникам бойових дій на території інших держав	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях
22	Меморіальна дошка на приміщенні школи №1, де навчався Герой Радянського Союзу Ю. М. Головатий	м. Бориспіль, вул. Героїв Небесної Сотні, 1
23	Меморіальна дошка на приміщенні школи №2, де навчався Герой Радянського Союзу В.Ф.Шкіль	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 108,
24	Меморіальна дошка на честь видатного гігієніста, академіка Захарія Френкеля, який народився в Борисполі	м. Бориспіль, вул. Френкеля
25	Меморіальна дошка на будинку, де жив ветеран аерофлоту Василь Дмитрович Борисов	м. Бориспіль, вул. Френкеля, 1
26	Пам'ятник вченому-етнографу П.П.Чубинському	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях
27	Могила Заслуженого майстра народної творчості, різьбяр по дереву Петра Петровича Верни	м. Бориспіль вул. Покровська, кладовище
28	Будівля Бориспільського чотирикласного міського училища початку ХХ ст.	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 108
29	Пам'ятник Заслуженому майстру народної творчості, різьбяр по дереву П. П. Верні	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 89, територія Бориспільського державного історичного музею
30	Пам'ятник Героям Небесної Сотні	м. Бориспіль, площа Героїв Небесної Сотні
31	Пам'ятник князю Володимирові Мономаху	м. Бориспіль, Алея Тисячоліття пл. Європейська

32	Пам'ятник Нестору Літописцю	м. Бориспіль, Алея Тисячоліття, Європейська площа
33	Пам'ятник Святому Рівноапостольному Великому князеві Київському Володимирі	м. Бориспіль, вул. Головатого
34	Меморіальний об'єкт – пам'ятний знак воїнам АТО	м. Бориспіль, міський парк культури і відпочинку
35	Хрест на могилі учасника антибільшовицько-го повстання у Борисполі 1920 року Федора Бубона	м. Бориспіль, кладовище по вул. Бежівка
ГЛИБОЦЬКИЙ старостинський округ		
36	Пам'ятник на честь загиблих воїнів – односельців	с. Глибоке (центр села)
37	Братська могила воїнів, які загинули у вересні 1943 р.	с. Глибоке, (центр села)
ІВАНКІВСЬКИЙ старостинський округ		
38	Курган «Язвенна могила» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Іванків
39	Курган «Сащиха» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Іванків
40	Курганна група (9) - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Іванків
41	Городище та селище XII – XIII ст.	с. Іванків
42	Братська могила 1100 воїнів, які загинули у жовтні 1943 р.	с. Іванків (центр села)
43	Братська могила воїнів, які загинули у вересні – жовтні 1943 р.	с. Іванків (центр села)
44	Пам'ятний знак на місці перепоховання останків 6 загиблих воїнів.	с. Іванків (біля братської могили)
45	Меморіальна плита на місці перепоховання останків 35 загиблих воїнів Пінської військової флотилії	с. Іванків
46	Меморіальний комплекс по вшануванню померлих від голоду жителів с.Іванків \ 20 стел з викарбованими прізвищами та іменами померлих/	с. Іванків (центр села)
КУЧАКІВСЬКИЙ старостинський округ		
47	Кургани – пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Андріївка
48	Братська могила воїнів, які загинули у 1943 році та пам'ятник на честь воїнів – односельців	с. Артемівка (центр села)
49	Кургани (4) - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Кучаків
50	Курганна група - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Кучаків
51	Курганна група «Носак» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Кучаків
52	Курганна група «Бембериха» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Кучаків
53	Обеліск загиблим воїнам – односельцям	с. Кучаків , (біля с\р)
54	Курган «Козацька могила» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Лебедин
55	Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Лебедин
56	Пам'ятник на честь воїнів – односельців	с. Лебедин, (центр села)
57	Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Мала Стариця
58	Чудо-Михайлівська церква XVIII – XIX ст.	с. Мала Стариця
59	Братська могила воїнів і пам'ятник на честь загиблих воїнів – односельців	с. Мала Стариця, (центр села)
60	Покровська церква – усипальниця роду Сулимів	с. Сулимівка, (центр)
61	Сулимівський парк XIX ст.	с. Сулимівка, (центр)
62	Пам'ятник гетьману Івану Сулимі	с. Сулимівка, (центр)
63	Пам'ятник на честь загиблих воїнів – односельців	с. Сулимівка, (центр)
64	Могила воїна П.Т. Зеленського	с. Сулимівка,(центр)
ЛЮБАРЕЦЬКИЙ старостинський округ		
65	Курган «Глушівська могила» - пам'ятка археології національного значення (III тис. до н.е. – I тис. н.е.)	с. Любарці, північно-східна околиця села
66	Курганна група (4) - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Любарці
67	Городище та селище XI – XIII ст.	с. Любарці
68	Братська могила воїнів	с. Любарці, (центр села)

69	Пам'ятник на честь загиблих воїнів – односельців	с. Любарці (центр села)
70	Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Тарасівка
71	Братська могила воїнів, які загинули у роки Другої світової війни	с.Тарасівка , (центр села)
РОГОЗІВСЬКИЙ старостинський округ		
72	Пам'ятний знак на честь загиблих воїнів – односельців	с. Кириївщина, (центр села)
73	Курганна група - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Рогозів
74	Братська могила семи воїнів, які загинули у вересні 1943 року	с. Рогозів (кладовище)
75	Братська могила воїнів, які загинули у вересні 1943 року	с. Рогозів (кладовище)
76	Пам'ятний знак на честь загиблих воїнів-односельців, які загинули на фронтах Другої світової війни	с. Рогозів (центр)
77	Погруддя Братуся М. І.	с. Рогозів , (центр, біля школи)
78	Кам'яний хрест на місці загибелі В.Чорновола	5-й км автодороги Бориспіль – Золотоноша
СЕНЬКІВСЬКИЙ старостинський округ		
79	Кургани – пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Андріївка
80	Пам'ятник загиблим воїнам під час Другої світової війни і пам'ятник на честь воїнів-односельців	с. Андріївка (на кладовищі)
81	Братська могила воїнів під час Другої світової війни і пам'ятник на честь загиблих воїнів – односельців	с. Велика Стариця (центр села)
82	Меморіальна плита Брусиловському М.Я.	с. Велика Стариця (центр села)
83	Кургани – пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.	с. Горобіївка
84	Братська могила воїнів, які загинули у жовтні 1941 р.	с. Горобіївка (центр села)
85	Братська могила воїнів, які загинули у жовтні 1943 р.	с. Горобіївка (центр села)
86	Пам'ятний знак на місці страти фашистами активістів села Горобіївка	с. Горобіївка (центр села)
87	Пам'ятник на честь воїнів та пам'ятник загиблим односельцям під час Другої світової війни	с. Григорівка (центр села)
88	Пам'ятник на честь воїнів – односельців	с. Перегуди (біля клубу)
89	Пам'ятник на честь воїнів – односельців	с. Сеньківка , (центр села)
90	Братська могила воїнів Другої світової війни	с. Сеньківка (центр села)
91	Погруддя Стасюка М.І.	с. Сеньківка , (біля школи)

Таблиця 2.13

Перелік інформаційних дошок та інших об'єктів

1	Меморіальна дошка Петру Бойку, який з 1982 по 2008 роки працював директором ЗОШ №1	м. Бориспіль, вул. Героїв Небесної Сотні, 1
2	Меморіальна дошка Заслуженому вчителю України Катерині Шумило	м. Бориспіль, вул. Героїв Небесної Сотні, 8 (будівля Бориспільського районного відділу освіти)
3	Меморіальна дошка учаснику Антитерористичної операції на Сході України Степанові Криворученку, який загинув 05 лютого 2015 року під Широкіним Донецької області	м. Бориспіль, вул. Лютнева, 46
4	Меморіальна дошка Валентині Бондаренко, першому директору центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді «Наш дім»	м. Бориспіль, вул. Сергія Камінського, 6
5	Інформаційна дошка Черницькому Олександрові Володимировичу на фасаді Бориспільського НВК «Гімназія «Перспектива» - ім. Володимира Мономаха	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 97-А
6	Інформаційна дошка Володимирові Мономаху на фасаді Бориспільського НВК «Гімназія «Перспектива» - ім. Володимира Мономаха	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, 97-А
7	Меморіальний об'єкт – пам'ятний знак на честь відомого українського кобзаря Остапа Микитовича Вересая	м. Бориспіль, на розі вулиці Остапа Вересая і провулку Остапа Вересая

8	Інформаційна дошка воїну АТО Степаненку Сергію Євгенійовичу	м. Бориспіль, фасад будівлі Бориспільського НВК «Спеціалізована школа I-III ступенів – загальноосвітня школа I-III ступенів» імені Костянтина Могилка
9	Пам'ятний знак на честь працівників міліції Бориспільщини, учасників ліквідації Чорнобильської катастрофи	м. Бориспіль, територія Бориспільського відділу поліції (вул. Сергія Камінського, 4)
10	Пам'ятний знак класику єврейської літератури Шолом-Алейхему	м. Бориспіль, вул. Київський Шлях, Парк культури та відпочинку
11	Меморіальна дошка на честь полковника міліції, почесного голови Ради ветеранів Бориспільського МРВ Віцюка Трифона Пилиповича	м. Бориспіль, фасад будівлі Бориспільського відділу поліції (вул. Сергія Камінського, 4)
12	Інформаційна дошка на честь видатного українського письменника Олеса Гончара	м. Бориспіль, на розі вулиць Гоголя та Олеса Гончара
13	Меморіальна дошка Павлу Платоновичу Чубинському	м. Бориспіль, фасад будівлі недільної школи «Сяйво» (вул. Київський Шлях, 33/1)
14	Меморіальна дошка ветерану Другої світової війни Шишкіну Дмитру Власовичу	м. Бориспіль, фасад будинку за адресою: вул. Соцмістечко, 12
15	Інформаційна дошка воїну АТО Оврашку Сергію Миколайовичу	м. Бориспіль, фасад Міського будинку культури за адресою: вул. Сергія Оврашка, 1
16	Інформаційна дошка про те, що у 1917-1921 роках у цьому приміщенні діяла Українська гімназія імені Павла Чубинського	м. Бориспіль, фасад будівлі Бориспільського міського центру туризму і краєзнавства учнівської молоді (вул. Київський Шлях, 108)

Відповідно до даних, наданих Бориспільською МТГ:

Серед пам'яток історії, особливо слід виділити групу пам'яток археології: курганів та курганних груп і поселень різного віку, які у великій кількості є на території Бориспільської МТГ, також у **Любарецькому старостинському окрузі присутня пам'ятка археології національного значення-Курган «Глушівська могила» - (III тис. до н.е. – I тис. н.е.)**- с. Любарці, північно-східна околиця села.

Серед інших пам'яток цієї категорії:

Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.- м. Бориспіль, північно-східна околиця міста (землі кол. радгоспу «Бориспільський»,

Курганна група - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.- м. Бориспіль, мікрорайон Нестерівка,

Поселення «Сині Балки» - пам'ятка археології (II-Vст. н.е. XII-XV ст. н.е.)- м. Бориспіль, урочище Сині Балки (південно-східна околиця міста),

Культурний шар літописного міста Лыто та середньовічного поселення у Борисполі- м. Бориспіль, східний бік вул. Героїв Небесної Сотні

ІВАНКІВСЬКИЙ старостинський округ (с. Іванків)

Курган «Язвенна могила» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.,

Курган «Сашиха» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е., Курганна група (9) - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е., Городище та селище XII – XIII ст.

КУЧАКІВСЬКИЙ старостинський округ

Кургани – пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (с. Андріївка),

Кургани (4) - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е., Курганна група - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е., Курганна група «Носак» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е., Курганна група «Бембериха» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (в с. Кучаків),

Курган «Козацька могила» - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е., Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (в с.Лебедин),

Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (с. Мала Стариця)

ЛЮБАРЕЦЬКИЙ старостинський округ

Курган «Глушівська могила» - пам'ятка археології національного значення (III тис. до н.е. – I тис. н.е.)- с. Любарці, північно-східна околиця села,

Курганна група (4) - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е.

Городище та селище XI – XIII ст. (с. Любарці),

Курган - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (с. Тарасівка)

РОГОЗІВСЬКИЙ старостинський округ

Курганна група - пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (с. Рогозів)

СЕНЬКІВСЬКИЙ старостинський округ

Кургани – пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (с. Андріївка),

Кургани – пам'ятка археології III тис. до н.е. – I тис. н.е. (с. Горобіївка)

2.15 Поводження з відходами

Однією з найгостріших екологічних проблем в Київській області є поведження з відходами.

Станом на січень 2021 року за даними Головного управління статистики в Київській області <http://kyivobl.ukrstat.gov.ua/> - накопичено 2153629,1 т відходів I-IV класів небезпеки. Основними джерелами утворення відходів в області є підприємства хімічної, машинобудівної, паливно-енергетичної, будівельної галузей, агропромислового комплексу та сфери комунально-побутового обслуговування.

Таблиця 2.14.

Утворення відходів по містах обласного значення та районах у 2020 році

	Відходи I–IV класів небезпеки	У т.ч. I–III класів небезпеки
Київська область	2153629,1	5902,9
м. Бориспіль	1945,0	218,5
Бориспільський район	15460,0	120,4

Таблиця 2.15.

Загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів по містах обласного значення та районах у 2020 році (на кінець року)

	Відходи I–IV класів небезпеки	У т.ч. I–III класів небезпеки
Київська область	95588204,0	892,8
м. Бориспіль	1544689,0	-
Бориспільський район	-	-

Відсутня налагоджена система збору сміття з території громади, що призводить до утворення стихійних сміттєзвалищ. Ситуація з відходами є доволі критичною. Програма має включати ряд заходів, направлених на вирішення питання утилізації відходів, які розглянуто в цьому Звіті. Для населених пунктів обсяг відходів від життєдіяльності осіб прогнозується згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців.

Таблиця 2.16.

Поведження з відходами по містах обласного значення та районах у 2020 році (т)

	Утилізовано	Спалено	Видалено у спеціально відведені

					місця чи об'єкти	
	відходи I–IV класів небезпек и	у т.ч. I–III класів небезпек и	відходи I–IV класів небезпек и	у т.ч. I–III класів небезпек и	відходи I–IV класів небезпеки	у т.ч. I–III класів небезпек и
Київська область	18176,4	6,8	21872,1	1507,3	1677744,2	802,2
м.Бориспіль	-	-	-	-	336793,4	-
Бориспільський район	-	-	1,9	-	-	-

На території Бориспільської міської територіальної громади за 2021 рік було утворено 29852,7 тон твердих побутових відходів, у 2022 році – 24738,9 тон.

КП «ВУКГ» вивозить тверді побутові відходи на єдиний на території громади полігон. Який знаходиться на відстані 3 (три) км від межі міста Бориспіль по трасі Бориспіль-Рогозів. *Схема санітарного очищення населених пунктів Бориспільської міської територіальної громади затверджена рішенням виконавчого комітету № 204 від 10 квітня 2023 року.*

Система збору та вивезення твердих побутових відходів у громаді є недостатньо ефективною. У громаді є проблема утилізації твердих побутових відходів, обсяг утворення яких щорічно зростає. Не поширений роздільний збір сміття за окремими видами (скло, папір, побутові відходи, поліетилен). Для тимчасової акумуляції сміття у громаді використовуються, в основному, відкриті та закриті євро контейнери в кількості 592 шт. Сміттєпереробних та сміттєспалювальних заводів на території громади немає.

З метою ліквідації несанкціонованих смітників та організації надання послуг з вивезення сміття з приватного сектору, укладено 6208 договорів із власниками приватних будинків. Недостатньо пунктів прийому вторинної сировини.

Із загальної чисельності населення охопленого планово-подвірного системного збирання ТПВ 26559 чол. (30,4 %), планово-поквартирного – 33 399 чол. (24,2 %) не охоплено системного збирання ТПВ – до 25 % населення.

2.16 TOWS аналіз

Таблиця 2.17

	Зовнішні фактори. Можливості (О) Тренд зеленого туризму; Тренд органічного землеробства; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури; Розвиток цифрових технологій та робототехніки; Розвиток технічних можливостей для геоінжинірингу.	Зовнішні фактори. Загрози (Т) Військова агресія з боку росії; Відсутність інфраструктури для управління відходами; Низький рівень екологічної свідомості та відповідальності з боку населення та суб'єктів господарювання; Кліматичні зміни; Швидка роботизація промисловості та агросектору; Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності; Низька правова свідомість мешканців (Особливо в екологічній та соціальній сферах), що стримує інвестиції; Посилення ерозії ґрунтів; Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність; Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами; Недостатність питної води, виснаження водоносних горизонтів внаслідок неефективної господарської діяльності та змін клімату; Руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; Прогнозоване зневоднення річки внаслідок змін клімату; Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; деградація водних екосистем (наприклад, евтрофікація та мертві зони); Біоаккумуляція токсинів. Зростання рівня захворюваності населення через забруднення навколишнього середовища;
--	--	---

		Відсутність достовірних даних щодо кількісних і якісних характеристик зелених насаджень; Відсутність єдиної системи даних щодо екологічного стану довкілля; Можливе старіння населення громади. Низька підприємницька активність населення, високий рівень безробіття. Сезонність та неофіційне працевлаштування; Суттєве зростання цін на світових енергетичних ринках; Зниження рівня ґрунтових вод призводить до загострення проблеми водопостачання у населених пунктах громади; Подальше делегування на місцевий рівень державних фінансових зобов'язань щодо забезпечення соціальних стандартів без надання належної матеріально-фінансової бази; Згортання реформ. Зміна політичного курсу країни. Нестабільність курсу гривні. Тиск аграрних холдингів на розвиток малого та середнього бізнесу на селах. Економічні кризи, в т.ч. через епідемію COVID-19; Можливе посилення військового конфлікту на Сході України. Поглиблення міжнародної політичної кризи. Негативні зміни у національному законодавстві.
Внутрішні фактори. Сильні сторони (S) Громада має комфортний клімат для життя населення та інші ресурси для формування комфортних та якісних умов життя; Наявність природно-рекреаційного потенціалу: водні ресурси, мальовничі ландшафти, чисте повітря, значні масиви зелених насаджень, ліси. Наявні історичні та культурні пам'ятки.	SO <i>"Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей</i> Розвиток екологоорієнтованого (органічного) землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю в країни ЄС та Північної Америки. Співпраця в розвитку зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій.	ST <i>"Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз</i> Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане органічне землеробство та розвивати зелений туризм. Створення аналітичної цифрової системи управління громадою, що поєднуватиме екологічний кадастр, систему моніторингу довкілля та містобудівний кадастр.

Наявна історія розвитку сіл громади. Можливість розвитку зеленого туризму, велотуризму тощо. Спрямованість влади на вирішення екологічних питань в громаді та розвитку нових напрямів розвитку. Наявні вільні земельні ділянки, господарські двори і промислові площі, які можуть бути запропоновані інвесторам. Наявність дієвих громадських організацій, які вирішують низку соціальних питань в громаді, існує позитивна практика соціальних угод з підприємствами в громаді, спрямована на вирішення нагальних потреб. Наявність родючих сільськогосподарських земель.	Доступ до інвестицій в органічне землеробство, за умови розширення територій з природоохоронним статусом (зокрема буферних територій екомережі) і подальша сертифікація сільськогосподарської продукції відповідно до Директиви ЄС №834/2007. Економічна діяльність, пов'язана із біосеквестрацією вуглецю і торгівля дозволами на викиди вуглецю.	для прогнозування антропогенної діяльності та попередження розвитку негативних тенденцій. Цифрова освіта для ГО та адміністрації громади з метою створення управлінського кадрового резерву.
Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W) Відсутність схеми санітарної очистки території громади, погана ситуація із ТПВ.. Наявність стихійних сміттєзвалищ, незадовільний стан полігонів ТПВ, на які вивозяться відходи. Накопичення побутових відходів та невідповідність цим об'ємам відходів існуючих методів їх знешкодження. Погіршення екологічної ситуації через не раціональну систему землекористування, в тому числі високий рівень розораності земель; Застарілі технології на виробництвах; Значне моральне і фізичне зношення інженерно-технічної інфраструктури.	WO "Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за допомогою переваг, які дають можливості Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.	WT "Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. провадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання викопного палива, Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату.

транспортної інфраструктури, зношеність житлового фонду, зношеність автопарку; Низький рівень розвитку інфраструктури для маломобільних груп населення. Низька якість питної води, забруднення та погіршення стану водних об'єктів. замуленість вод. Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства річки громади. Забруднення ґрунтових вод, що використовуються для питного водопостачання. Руйнування вірогідно наявних невідкритих археологічних пам'яток внаслідок неефективної господарської діяльності.		
--	--	--

2.17 Основні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Серед основних екологічних проблем, які можна виділити наступні: знищення зелених насаджень та лісів; відсутність налагодженої системи збору та вивезення відходів на території громади, наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, відсутність паспортизації та належного обліку зелених насаджень та водних об'єктів; порушення режиму використання ПЗС водних об'єктів, замулення, забруднення; не встановлені в натурі межі об'єктів ПЗФ, відсутність документації на пам'ятки історико-культурної спадщини, відсутність землепорядної документації щодо організації та встановлення меж територій і об'єктів ПЗФ та ІКС, розораність земель, забруднення та деградація ґрунтів, відсутність достовірної інформації про кількість викидів, джерела таких викидів та діючі дозволи на викиди від стаціонарних джерел забруднення в громаді.

У таблиці нижче проаналізовано основні екологічні проблеми Бориспільської міської територіальної громади з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
	Атмосферне повітря	Поверхневі води	Грунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання		+	+	+			
Відсутність культури економії та бережливого ставлення до води		+	+	+			
Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод		+	+		+	+	
Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Наявність та утворення нових стихійних сміттєзвалищ, відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття	+	+	+	+	+	+	+
Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.	+	+	+	+	+	+	+
Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Відсутність актуальних дозволів на викиди у всіх	+	+	+	+	+		

забруднювачів повітря							
Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+
Відсутність винесених меж в натурі ПЗФ, недостатність інформування населення щодо режиму використання таких територій, дуже низький % ПЗФ на території громади					+	+	+
Руйнація пам'яток культурної та історичної спадщини							+
ДП "Міжнародний Аеропорт "Бориспіль"	+	+	+	+	+		
Магістральна автодорога державного значення Київ-Харків-Довжанський (М-03, I технічної категорії) та іншими місцеві автодороги	+	+	+	+	+	+	

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Основною причиною зміни клімату є використання викопного палива та неефективне споживання енергії, що виробляється. Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності ТЕЦ, транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу. Середня температура поверхні планети піднялася близько на 1,1° С з кінця XIX століття. Вчені вже не сумніваються, що ця зміна обумовлена в 32 основному збільшенням концентрації вуглекислого газу та інших антропогенних викидів в атмосфері.

Збереження існуючого стану використання території Ірпінської міської об'єднаної територіальної громади призводить до загроз для екологічного стану

через інтенсивне сільське господарство – викиди парникових газів тваринницькими комплексами та з полів. Забудова, особливо торгові центри у поєднанні із парковками разом із зменшенням площ зелених насаджень створює умови для формування теплових островів, які є загрозою для здоров'я людини через "теплові" стреси. З іншого боку, наявність досить крупних лісових масивів і підтримка сталого лісового господарства через збереження і, навіть, збільшення площ лісових насаджень чинитиме позитивний вплив на місцеві кліматичні умови, а також робить внесок у боротьбу із глобальною зміною клімату через підтримку лісових і болотних біотопів, що поглинають парникові гази.

Згідно Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища в Київській області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України <https://mepr.gov.ua/news/32893.html>.

Зміна клімату - це найбільший виклик, з яким стикається людство за всю історію. Водночас, це і можливість побудувати кращий світ, без нерівності й насилля. Оскільки корені цих проблем, в тому числі і впливу людини на клімат, лежать в існуючій економічній системі, орієнтованій на постійний ріст споживання.

Тому відвернення кліматичної загрози не можливе без злагодженої співпраці усіх країн і, зрештою, усіх людей заради спільного блага. Найбільш характерними проявами змін клімату є аномальна спека влітку, зміщення сезонів, підвищена кількість опадів, з якою не справляється зливової каналізація в населених пунктах.

Так, згідно з даними Центральної геофізичної лабораторії, середньорічна температура у Києві на 2,1 оС перевищила кліматичну норму.

Загалом, у Києві було зафіксовано 24 температурні рекорди, при чому всі в бік перевищення попередніх значень. Також, це поява невластивих шкідників і хвороб рослин, що разом зі зміною погодних умов означає нові виклики для аграрного сектору області. Варто зазначити, що значний вплив на навколишнє природне середовище, який в свою чергу призводить до зміни клімату є діяльність людини.

Суттєво покращило б ситуацію, скорочення викидів парникових газів та поступовий перехід до споживання чистої енергії, тобто енергії вітру, сонця, води та землі (геотермальна енергія). Це відновні джерела енергії (ВДЕ) планети, генерація енергії від відновлюваних джерел не супроводжується значними викидами небезпечних газів на відміну від викопного палива та атому.

Серед наслідків зміни клімату на території області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов.

У Бориспільській МТГ, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів. Локально отримуємо зменшення води в річках, зміну та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб

Атмосферне повітря.

Враховуючи поточну ситуацію прогнозується подальше забруднення атмосферного повітря у громаді та м. Борисполі від транспортних засобів, промислових підприємств та підприємств теплоенергетики (газові котельні), що розташовані в житловій зоні та мають застаріле обладнання і неоснащені газопилоочисними спорудами.

У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей,

тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Водні ресурси

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм за санітарно-хімічними та мікробіологічними, фізико-хімічними показниками. За мікробіологічними показниками: індекс ЛКП (лактопозитивних кишкових паличок) та індекс ентерококів не відповідають нормативним вимогам.

Згідно з результатами лабораторно-інструментальних досліджень і випробувань озера «Олесницьке», «Княжицьке», УМБ-17 при такій якості води в 2022 році рекомендовано не використовувати для купання населення та інших культурно-побутових потреб.

Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді супроводжується високим рівнем розорюваності земель (66,9% складають орні землі), розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустриальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Повне знищення ґрунтового покриву спостерігається в процесі селитебного, промислового, дорожнього й інших видах будівництва.

В структурі земель громади наявні також землі і лісогосподарського призначення, хоча частка таких лісовкритих ділянок значно менша ніж агро угіддя, землі житлової та громадської забудови (9,9%) та землі промисловості та транспорту (15,7%), що буде впливати на подальше зростання забруднення ґрунтів.

Відходи

Однією з найгостріших екологічних проблем в Київській області є поводження з відходами.

Основними джерелами утворення відходів в області є підприємства хімічної, машинобудівної, паливно-енергетичної, будівельної галузей, агропромислового комплексу та сфери комунально-побутового обслуговування.

На території Бориспільської міської територіальної громади у 2022 році відбулось незначне скорочення кількості відходів (за 2021 рік було утворено 29852,7 тон твердих побутових відходів, у 2022 році – 24738,9 тон). КП «ВУКГ» вивозить тверді побутові відходи на єдиний на території громади полігон. Який знаходиться на відстані 3 (три) км від межі міста Бориспіль по трасі Бориспіль-Рогозів, також централізовано здійснюється вивіз відходів на полігон ТПВ що розташований в адміністративних межах Глибочкої сільської ради з території с. Затишне (сусідньої громади - Гірська ОТГ).

Відсутня налагоджена система збору сміття з території громади, що призводить до утворення стихійних сміттєзвалищ. Для населених пунктів обсяг відходів від життєдіяльності осіб прогнозується згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців.

У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ, а це має загрозливу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.

Передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади.

Також передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води, повітря та ґрунту. Відбір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Природоохоронні території громади можуть зазнавати антропогенного тиску зі сторони населених пунктів, промислових підприємств, несвідомого ставлення до навколишнього середовища зі сторони населення тощо. Також відсоток % територій природно-заповідного фонду в громаді дуже низький та складає менше 0.5%. Низький рівень інформованості населення щодо розташування таких територій та їх статусу, умов використання може нести загрозу завдання шкоди таким територіям через недбале відношення громадян.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є

доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність.

Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Історико-культурні об'єкти

Дані про точне місце розташування об'єктів культурної спадщини відсутні, що може призводити до їх втрати та/або пошкодження. в тому числі зі сторони населення через непоінформованість про статус таких об'єктів та їх цінність.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я.

За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5% [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>].

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Бориспільська громада ймовірно має проблеми із утилізацією, переробкою побутових відходів, часткові проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів (подекуди застарілі системи та обладнання), знижена якість дорожньої та транспортної інфраструктури, дисбаланс у землекористуванні та високий рівень розораності земель, а також забруднення від промислової діяльності.

Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати прилеглі території сусідніх громад зі сторони Бориспільської громади, якщо ДДП не буде затверджено, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

	Компоненти довкілля , що зазнають негативного впливу							
Чинники негативного впливу	Атмосферн е повітря	Поверхневі води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	-	ДВ	ДВ	-	-	ДВ	-	-
зі сторони житлової забудови	-	ДВ	ДВ	-	-	ДВ	-	-
зі сторони промислових підприємств (в т.ч./з підприємств, фермерських господарств)	-	ДВ, скидання неочищених стічних вод	ДВ, стоки/ інфільтраці я	ДВ, стоки/ інфільтра ція	ДВ,М	ДВ	-	формування теплових островів, Т,П

зі сторони вулично-дорожньої мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ	-	-	-	-	-	-	фрагментація ландшафту	формування теплових островів, Т,П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	-	ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	-	-	ДВ	-	ДВ,Р	ДВ	-	Т
ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, П - емісія парникових газів, С - світлове забруднення ЕЗ - естетичне забруднення ^[1] (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту) Т - теплове забруднення, М-механічне забруднення Р - прямий механічний вплив (руйнування, замулення, дренажування водоносних горизонтів)								

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, прилеглі території можуть на існуючий стан та у разі незатвердження ДДП зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської та іншої промислової діяльності, поводження з відходами. транспортного руху тощо. Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образи ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Бориспільською громадою територій.

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Бориспільської міської територіальної громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі тощо наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Надалі наведемо відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів, які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. Також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. В межах заходів "1.11. Містобудування та земельні відносини" обов'язково має бути звернено увагу на природоохоронні обмеження, а також пройдено процедуру стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО").

Тимчасові негативні наслідки для природоохоронних територій і в цілому для територій громади (компонентів довкілля) можуть мати місце під час ведення будівельних робіт. Окремі того, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон. Ймовірним негативним впливам можуть піддаватися поверхневі та підземні водні ресурси території громади при реалізації завдання «3.2. Забезпечення питною водою населення громади», зокрема при в процесі будівництва, реконструкції, капітального ремонту об'єктів, споруд, мереж і комунікацій водопостачання та водовідведення (3.2.1.). ймовірно при закладанні/бурінні/експлуатації водозабірних свердловин, у разі створення таких, потрібно зважати на вичерпність самого ресурсу та його виснаження від експлуатації. Отже, прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за вставленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивація та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Виходячи з цього, під час розроблення Детального плану території були враховані законодавчі та нормативні документи, вимоги чинного законодавства в сфері охорони навколишнього середовища та здоров'я людей, зокрема:

- Закон "Про основи містобудування";
- Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності";
- Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні";
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Земельний кодекс України;
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- ДБН Б.2.4.-2-94 Види, склад, порядок розроблення, погодження та затвердження містобудівної документації для сільських поселень;
- ДБН 360-92 Планування і забудова міських і сільських поселень;
- ДБН Б.2.4.-1-94 Планування і забудова сільських населених пунктів України;
- Стратегія сталого розвитку «Україна-2020», затверджена Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015;
- Національний план дій управління відходами до 2030 року, затверджений Кабінетом міністрів України 20 лютого 2019 року;
- Стратегія розвитку Київської області на 2020–2027 роки;
- План заходів з реалізації у 2020–2023 роках Стратегії розвитку Київської області на 2020–2027 роки;
- Програма державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони «Київська» на 2021-2025 роки/затверджено рішенням Київської обласної ради від 16.02.2022 214-09-VIII
- Програма охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів області на 2023-2026 роки / затверджено рішенням Київської обласної ради 23. 12. 2022
- Обласна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період на 2022-2029 р.р. / Затверджено рішенням Київської обласної ради від 22.09.2022 року №324-13-VIII

Відносини у галузі охорони навколишнього природного середовища в Україні регулюються Законом «Про охорону навколишнього природного середовища», а також земельним, водним, лісовим законодавством, законодавством про надра, про охорону атмосферного повітря, про охорону і використання рослинного і тваринного світу та іншим спеціальним законодавством.

Перспектива вирішення вказаних проблем, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища в регіоні, передбачає необхідність формування та реалізації відповідної регіональної екологічної політики. Концепція обласної комплексної програми охорони навколишнього природного середовища розроблена відповідно до Основних засад державної екологічної політики України визначає основні напрями регіональної екологічної політики, метою якої є стабілізація і поліпшення стану навколишнього природного середовища регіону до рівня, необхідного для гарантування екологічно безпечного природного середовища для життя і здоров'я населення, впровадження екологічно збалансованої системи природокористування та збереження природних екосистем.

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Серед заходів Програми такими є:

заходи завдання "1.4. Охорона здоров'я" щодо будівництва нової АЗПСМ, пологового та лікувального відділення;

заходи завдання "1.5. Житлово-комунальне господарство" щодо будівництва, реконструкція, модернізація об'єктів теплопостачання, об'єктів водопостачання та водовідведення;

заходи завдання "1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури" щодо розширення вулично-дорожньої мережі, розширення системи водовідведення та проектування систем водовідведення, будівництва «Бориспільська автобусна станція»;

заходи завдання "1.7. Якісна освіта для всіх" щодо розширення мережі закладів освіти;

заходи завдання "1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток" щодо будівництва, спортивних споруд;

заходи завдання "1.10. Удосконалення системи надання адміністративних послуг, цифровізація публічних послуг" щодо виготовлення проектно-кошторисної документації на будівництво Центру надання адміністративних послуг;

заходи завдання "1.11. Містобудування та земельні відносини" щодо виготовлення містобудівної документації, в тому числі виконання землепорядної складової, розроблення технічної документації із землеустрою, розроблення проєктів землеустрою.

заходи завдання "2.3. Промисловість та розвиток підприємництва" щодо створення індустріального парку;

заходи завдання "2.4. Розвиток агропромислового виробництва" щодо збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, створення міні підприємств з переробки сільськогосподарської сировини, розвиток фермерських та особистих селянських господарств.

Для таких заходів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля або необхідність такої процедури має бути уточнена на подальших етапах проектування.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог ст. 9, 10, ч.4 ст.12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Бориспільською громадою було внесено заяву до реєстру СЕО, опубліковано на офіційному сайті Бориспільської міської ради

<https://borispol-rada.gov.ua/> та у публічних місцях громади.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку
Розділ доповнено за результатами консультацій із органами виконавчої ради та громадських обговорень. Детальна інформація відображена у довідках.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Програма розвитку громади визначає основні стратегічні, операційні цілі та їх завдання. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та переважно не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних заходів.

6.1 Атмосферне повітря

Програма передбачає збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, створення міні підприємств з переробки сільськогосподарської сировини, розвиток фермерських та особистих селянських господарств, які ймовірно матимуть вплив на атмосферне повітря. Через узагальненість таких заходів оцінити такий вплив не можливо на даному етапі їх проектування. Такий вплив повинен бути уточнений на подальших етапах проектування/реалізації цих заходів.

Також в Програмі передбачені заходи, які на подальших етапах проектування ймовірно чинитимуть вплив на атмосферне повітря. Такий вплив повинен бути уточненим (зокрема заходи щодо створення індустріального парку на території, визначення Комплексним планом просторового розвитку Бориспільської міської територіальної громади, розробка концепції індустріального парку, розроблення детальних планів територій, збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції тощо) на подальших етапах проектування/реалізації цих заходів.

При будівництві котелень (1.5. Житлово-комунальне господарство) потрібно врахувати, що під час їх роботи можуть бути присутні такі фактори шкідливого впливу на навколишнє середовище: – використання атмосферного кисню та викидання продуктів повного згорання CO₂, H₂O; – теплові викиди; – шум; – шкідливі викиди в атмосферу. Найбільшого негативного впливу атмосферне повітря зазнає від роботи котелень, що працюють на твердому та рідкому паливі. Всі котли та інші установки, що сертифікуються в Україні, проходять перевірку щодо відповідності екологічних показників, в тому числі з концентрації викидів NO_x та CO. Ефективними способами зменшення таких шкідливих викидів на повітряне середовище є: – очищення палива та окиснювача від складових, що можуть утворювати шкідливі речовини; – стримування утворення шкідливих речовин; – випалювання шкідливих речовин; – очищення димових газів від шкідливих речовин, що утворилися під час спалювання палива. [<https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/73-1.pdf>].

На етапі будівництва нових об'єктів (заходи завдання "1.4. Охорона здоров'я" щодо будівництво нової АЗПСМ, пологового та лікувального відділення; заходи завдання "1.5. Житлово-комунальне господарство" щодо будівництва, реконструкція, модернізація об'єктів теплопостачання, об'єктів водопостачання та водовідведення; заходи завдання "1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури" щодо

розширення вулично-дорожньої мережі, розширення системи водовідведення та проектування систем водовідведення, будівництва «Бориспільська автобусна станція»; заходи завдання "1.7. Якісна освіта для всіх" щодо розширення мережі закладів освіти; заходи завдання "1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток" щодо будівництва, спортивних споруд; заходи завдання "1.10. Удосконалення системи надання адміністративних послуг, цифровізація публічних послуг" щодо виготовлення проектно-кошторисної документації на будівництво Центру надання адміністративних послуг) та реконструкції існуючих об'єктів (1.4. Охорона здоров'я - реконструкція закладів охорони здоров'я; 1.5. Житлово-комунальне господарство - реконструкція інженерних комунікацій, доріг; 1.7. Якісна освіта для всіх - реконструкція закладів освіти та укріплень; 1.12. Збереження історичної самобутності та культурно-мистецький розвиток громади - реконструкція кінотеатру; тощо) може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Заходи щодо моніторингу якості атмосферного повітря, передбачені в межах завдання "1.5. Житлово-комунальне господарство" спрямовані на забезпечення відомостями щодо якості атмосферного повітря та нададуть можливість покращувати навколишнє середовище.

Виконання заходів завдання "1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури", "2.2. Інвестиційна політика" (розроблення інвестиційних проєктів впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій, в тому числі комунальними підприємствами громади; сприяння освоєнню випуску нових видів продукції, впровадженню новітніх та енергозберігаючих технологій у виробництві продукції; проведення заходів з енергозбереження) сприятиме позитивним зрушенням щодо якості атмосферного повітря та адаптації кліматичним змінам.

6.2 Клімат

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.¹²

Таблиця 2.1

Поточна діяльність	Оцінка впливу ¹³	Ознака
--------------------	-----------------------------	--------

¹² Зауважемо, що визначені у Програмі цілі та завдання є достатньо узагальненими, тому їх впливає бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

¹³ **Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

1.1. Безпека та цивільний захист	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
1.2. Соціальна підтримка та допомога	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
1.3. Підтримка дітей, сім'ї	-	потенційний вплив відсутній
1.4. Охорона здоров'я	-	потенційний вплив відсутній
1.5. Житлово-комунальне господарство	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури	M-	помірне зменшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП
1.7. Якісна освіта для всіх	A+	сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП
1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток	-	потенційний вплив відсутній
1.9. Ринок праці. Зайнятість населення	-	потенційний вплив відсутній
1.10. Удосконалення системи надання адміністративних послуг, цифровізація публічних послуг	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
1.11. Містобудування та земельні відносини	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
1.12. Збереження історичної самобутності та культурно-мистецький розвиток громади	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
2.1 Бюджетно-фінансова політика	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
2.2. Інвестиційна політика	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
2.3. Промисловість та розвиток підприємництва	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
2.5. Зовнішньоекономічна діяльність, міжнародне, міжрегіональне співробітництво та обмін досвідом	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.
2.6. Розвиток туристичного потенціалу	-	потенційний вплив відсутній
Поточна діяльність	Оцінка впливу ¹⁴	Ознака

¹⁴ **Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "A+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "A-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

Зауважимо, що в програмі передбачені заходи щодо розроблення інвестиційних проєктів впровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій, в тому числі комунальними підприємствами громади; сприяння освоєнню випуску нових видів продукції, впровадженню новітніх та енергозберігаючих технологій у виробництві продукції; проведення заходів з енергозбереження, які можуть сприяти зменшенню суммарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, але через їх узагальненість оцінити такий вплив на даному етапі проектування не можливо.

6.3 Водні ресурси

Програмою передбачаються заходи із поліпшення технічного стану водойм Бориспільської міської територіальної громади (розробка проєкту виконання робіт, експертиза, паспортизація водних об'єктів громади, виконання санітарних та протиепідемічних заходів на водних об'єктах), будівництво, реконструкція та модернізація об'єктів водопостачання та водовідведення, реконструкція КНС та водопровідно-каналізаційних мереж, розроблення проєктно-кошторисної документації та будівництво скиду зворотних вод після очисних споруд у водні об'єкти, ремонт артезіанських свердловин № 1, № 14, впровадження автоматизованої системи диспетчерського управління віддаленими артезіанськими свердловинами та каналізаційними насосними станціями м. Бориспіль, сіл Іванків, Лебедин, Кучаків, заходи щодо збирання, перевезення, утилізації небезпечних відходів та твердих побутових відходів, які спрямовані на покращення забезпечення водопостачання та стану водних об'єктів.

Зауважимо, що водні об'єкти повинні здаватися в оренду відповідно до вимог ЗУ "Про аквакультуру" та Водного Кодексу України.

Програма передбачає збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, створення міні підприємств з переробки сільськогосподарської сировини, розвиток фермерських та особистих селянських господарств, які ймовірно можуть чинити тиск на водні ресурси громади. Через узагальненість таких заходів оцінити такий вплив не можливо на даному етапі їх проектування. Такий вплив повинен бути уточнений на подальших етапах проектування/реалізації цих заходів.

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються.

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель, яке частково може бути вирішено в межах завдання "1.11. Містобудування та земельні відносини". Рекомендується провести геоінформаційний аналіз території для раціоналізації системи природокористування та землекористування в цілому: допустимість с/г використання відповідно до специфіки рельєфу територій, наявності біологічного та ландшафтного різноманіття та інше. В тому числі, рекомендується створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо".

Основним ризиком серед завдань Програми є передача природоохоронних земель, в тому числі ПЗФ, водного фонду для сільськогосподарського використання при виділенні інвестиційних ділянок в межах завдання "2.2. Інвестиційна політика".

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів (на етапах реалізації Плану виконання Програми) можливі впливи мають бути уточнені.

В рамках Програми передбачено заходи щодо запровадження системного, екологічно орієнтованого підходу для забезпечення сталого розвитку громади, оцінити вплив яких через узагальненість не є можливим.

6.5 Відходи

Програмою передбачено заходи, направлені на вирішення питання поводження з відходами в громаді, в тому числі розроблення детального плану території, орієнтовною площею 28,9 га для *будівництва підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів закритого типу* у межах Глибоцького старостинського округу Бориспільської міської територіальної громади за межами населеного пункту; *заходи щодо збирання, перевезення, утилізації небезпечних відходів* та твердих побутових відходів; придбання обладнання та машин для збору, транспортування, перероблення, знешкодження та складування побутових та промислових відходів виробництва; проектування і будівництво каналізаційних очисних споруд.

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо проведення інвентаризації наявних сміттєзвалищ в громаді, а також проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (інженерних мереж, будівель, доріг тощо) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

6.6 Біорізноманіття

Програмою загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть прямо негативно вплинути на флору і фауну громади.

В межах завдання "1.5. Житлово-комунальне господарство" передбачені заходи щодо виконання комплексних захисних фітосанітарних заходів із боротьби з поширенням шкідливих інвазійних (чужорідних) видів рослин. Такі заходи рекомендовано проводити відповідно до Закону України «Про карантин рослин»,

Міжнародної конвенції про захист рослин (МКЗР), Стандартів Європейської і Середземноморської організації карантину і захисту рослин (ЄОКЗР/EPPO) та Міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів (МСФЗ) тощо. Такі заходи спрямовані на збереження місцевої екосистеми та біорізноманіття [<http://epl.org.ua/human-posts/shho-take-invazijni-vydy-i-yak-vony-vplyvayut-na-biori-znomanittya/>].

Основним ризиком серед завдань Програми для біорізноманіття є передача природоохоронних територій, в тому числі водного фонду, ПЗФ для сільськогосподарського використання при виділенні інвестиційних ділянок в межах завдання "2.2. Інвестиційна політика".

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Програми включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.7 Природоохоронні території

Програмою не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території, в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), Смарагдову мережу, водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів. Основним ризиком є передача природоохоронних територій для сільськогосподарського використання.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповідання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду здоров'ю населення, з іншої сторони частина заходів направлена на покращення різних сфер, що в сукупності матиме позитивний вплив на здоров'я населення, зокрема це ремонт та очистка свердловин, інженерних комунікацій, вирішення деяких питань щодо поводження з відходами, розвиток медичної галузі, пропаганда здорового способу життя тощо.

6.9 Історико-культурна спадщина

Відомості про місце розташування (точну локацію), характеристику стану пам'яток історико-культурної спадщини, охоронних обмежень не надано. В межах завдання "1.12. Збереження історичної самобутності та культурно-мистецький розвиток громади" передбачається охорона, збереження та примноження культурної спадщини громади (утримання існуючих об'єктів культурної спадщини, археологічні дослідження на території громади, відновлення будинку родини Сулимів - пам'ятки архітектури пізнього класицизму у с. Сулими́вка та реконструкція Сулими́вського парку тощо), що спрямовано на охорону та збереження пам'яток.

Важливо під час будівництва нових об'єктів дотримуватися законодавства та встановлених обмежень для збереження історико-культурної спадщини.

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за завданнями Програми представлені в таблиці нижче. Через узагальненість завдань та заходів Програми, відсутності їх просторової привязки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних заходів в межах завдань Програми такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.1

Завдання ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки"	Атмосфера повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
1.1. Безпека та цивільний захист							
1.2. Соціальна підтримка та допомога							
1.3. Підтримка дітей, сім'ї							
1.4. Охорона здоров'я	DI/O/LO				DI/O/LO		
1.5. Житлово-комунальне господарство							
1.6. Розвиток дорожньо-транспортної інфраструктури							
1.7. Якісна освіта для всіх	DI/O/LO				DI/O/LO		
1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток							
1.9. Ринок праці. Зайнятість населення							
1.10. Удосконалення системи надання адміністративних послуг, цифровізація публічних послуг	DI/O/LO				DI/O/LO		
1.11. Містобудування та земельні відносини							
1.12. Збереження історичної самобутності та культурно-мистецький розвиток громади							
2.1 Бюджетно-фінансова політика							

2.2. Інвестиційна політика							
2.3. Промисловість та розвиток підприємництва							
2.4. Розвиток агропромислового виробництва							
2.5. Зовнішньоекономічна діяльність, міжнародне, міжрегіональне співробітництво та обмін досвідом							
2.6. Розвиток туристичного потенціалу							
Завдання ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки"	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Але Основним ризиком реалізації Програми є проблема сільськогосподарського використання територій із природоохоронними обмеженнями, дисбаланс у землекористуванні в цілому (відсутність охоронюваних територій та рекреаційних зон). Таким чином, реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація деяких завдань Програми може призвести до покращення екологічної ситуації в Бориспільській громаді, які викладено в цьому розділі вище.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Програма не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів. Варто зауважити, що вплив ряду завдань Програми не може бути оцінений, оскільки такі завдання є досить узагальненими, і заходи із запобігання негативним наслідкам виконання мають бути уточнені після деталізації завдань на подальших етапах проектування.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	- електрифікація транспорту, розвиток легкого персонального транспорту, веломаршрутів між населеними пунктами громади; - будівництво екологічно прийнятних та ефективних комунальних систем; - дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; - проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття;
Водні ресурси	- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); - заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); - визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; - прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду;

	• заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; • дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
Відходи	• Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання. • Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;
Ґрунти	В межах заходів із розроблення містобудівної документації рекомендовано: • створити цифрову модель рельєфу громади. Актуалізувати карту ґрунтів. Визначити можливі напрями горизонтальної міграції забруднення від промислових та сільськогосподарських підприємств та налагодити регулярний моніторинг стану ґрунтів у місцях найбільш вірогідної концентрації специфічного для кожного із підприємств забруднення. Такі заходи дозволять чітко визначити причинно-наслідковий зв'язок у випадках понаднормового забруднення; • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів актуалізувати території, із обмеженнями для орного землеробства (доцільно та рекомендовано виконати такі роботи під час проведення інвентаризації земель громади); • на основі даних цифрової моделі рельєфу, даних землекористування та актуальної карти ґрунтів визначити території із існуючою та потенційною водною та вітровою ерозіями. Забезпечити рекультивацію ґрунтів у місцях існуючої ерозії, в першу чергу в місцях, де внаслідок водної ерозії замулюються водні об'єкти; Забезпечити усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови; Забезпечити дотримання норм у внесенні мінеральних добрив, щорічний моніторинг стану ґрунтів у місцях вірогідного накопичення забруднювачів, зумовлених басейновою структурою рельєфу території;
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	• рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді; • стимулювання суб'єктів господарювання до розвитку систем екологічного управління, яке забезпечує впорядкування контролю за комплектуючими, сировиною і матеріалами та продукцією, викидами та відходами, які виникають внаслідок окремих виробничих процесів; • проведення інформування населення щодо місцезнаходження цінних територій (ПЗФ, Смарагдової мережі та інших), а також дозволених режимів їх використання. Винесення в натурі меж територій ПЗФ; • на перспективу рекомендовано розробити програму оцінки екосистемних послуг оцінки громади, зокрема під час стратегічних екологічних оцінок цільових програм та оцінок впливу на довкілля планованої діяльності; інформувати мешканців громади про екосистемні послуги наявних екосистем та вразливих біотопів; створити “Білу книгу благоустрою громади”, із описом біотопів громади, місцевих видів флори і фауни, особливостей поводження із такими видами. Заходи із озеленення, рекультивації проводити відповідно до переліку “Білої книги”; Провести освітні кампанії щодо переваг та можливостей органічного землеробства, можливостей органічної сертифікації продукції згідно Директиви

	ЄС №834/2007¹⁵. Рекомендовано розробити схему локальної екомережі громади згідно указу Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»
Здоров'я населення	- впроваджувати заходи із адаптації змін клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; - впровадити систему моніторингу якості води в колодязях громади; - перелічений вище в цій таблиці комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки" використано наступні вихідні дані:

"Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки";

Інші Програми, Стратегії розвитку громади;

Статистичні дані екологічного стану Київської області (<https://mepr.gov.ua/>);

Дані головного управління статистики Київської області (<http://kyivobl.ukrstat.gov.ua/>);

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних;

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок

кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядалися наступні альтернативи:

перша "нульова" альтернатива - розглядався базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів Програми. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.

друга альтернатива - як друга альтернатива розглядався проект ДДП, розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації Програми в розділі 6 та ефективність його реалізації.

третья альтернатива - за результатами аналізу Програми та отриманих зауважень та пропозицій, що надійшли під час процедури стратегічної екологічної оцінки, запропоновано доповнити Програму завданнями, наведеними в таблиці нижче, що може сформулювати третю альтернативу. Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу Програми мають також враховувати економічну спроможність громади. Також, зважаючи на те, що завдання Програми визначають узагальнені напрями розвитку громади, деякі із пропозицій, наведених в таблиці 8.1. можуть бути враховані при розробленні Плану реалізації цієї Програми та включені до складу її заходів.

Таблиця 8.1.
Пропозиції до Програми (третья альтернатива)

Операційна ціль/завдання	Пропозиція
1.8. Молодіжна політика. Спортивний розвиток/1.5.	Провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання.

Житлово-комунальне господарство	Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.
2.3.3.Житлово-комунальне господарство	Забезпечити централізований збір та вивезення відходів з усіх населених пунктів громади. Провести інвентаризації та визначити кількість, місце розташування стихійних сміттєзвалищ в громаді, їх ліквідація. Провести дослідження та за потреби привести полігон твердих побутових відходів до задовільного стану.
2.3.3.Житлово-комунальне господарство	Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.
2.3.3.Житлово-комунальне господарство	Проведення заходів із збереження природоохоронних територій в межах громади, зокрема: Розробити схему локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Бориспільської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії¹⁶.

Індикатори моніторингу

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України¹⁷, які корелюють із завданнями Програми. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації цілей Програми на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Програми та через рік після завершення її дії.

¹⁶ <https://menr.gov.ua/content/ekologichni-pokazniki.html>

¹⁷ https://menr.gov.ua/files/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%A6%D0%A1%D0%A0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202017%20ukr.pdf

Таблиця 10.1

Рушійні сили	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів ^[2]	Здоров'я мешканців громади
Пріоритет 1: Безпечне, комфортне середовище для життя та якісні послуги, Пріоритет 2: Сталий економічний розвиток та розвиток території громади	I-1, I-2, I-3, I-4	I-2, I-3, I-4	I-6, I-5, I-14	I-11, I-24		I-11	I-13, I-29	I-8

Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП

Номер в таблиці 9.1.	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
i-1	Якість повітря загалом по громаді	Показники згідно Постанови № 827 від 14 серпня 2019 р.	Автоматичні станції моніторингу	відповідно до показників постанови
i-2	Обсяг викидів парникових газів	Відповідно Закону України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів"	Статистична звітність згідно зазначеного Закону	-
i-3	Глобальний індикатор ЦСР 11.6.2 - усереднений річний рівень пилу в атмосферному повітрі населених пунктів громади	Показники PM25, PM10	Автоматичні станції моніторингу	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР

i-4	Індикатор ЦСР 11.5.1 - Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Обсяг викидів у атмосферне повітря забруднюючих речовин, % до рівня 2015 року	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
i-5	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до показників індикатору, встановлених ЦСР
i-6	Аналіз проб, взятих з централізованої мережі та криниць громадського користування	Показники згідно ДСанПіН 2.2.4-171-10	Щорічний аналіз проб води із джерел питного водопостачання	не гірше, ніж встановлено ДСанПіН 2.2.4-171-10
i-7	Якість поверхневих вод	Показники Нормативів_ЕБВО_від_30.07.12	Щорічний аналіз проб води із відповідних поверхневих водних об'єктів	Відповідно до нормативів
i-8	індикатор ЦСР 6.2.1 - Частка сільського населення, яке має доступ до покращених умов санітарії, %	Кількість сільського населення, що використовує каналізаційні системи із очищенням стічних вод поділена на загальну кількість сільського населення громади	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
i-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді

I-11	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - пропорція озелених територій в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади. Площа фактично озелених територій визначається за індексом NDVI - густа багаторічна рослинність, або за даними ведення обліку зелених насаджень	дані дистанційного зондування землі (космоснімки Sentinel 2) та/або відомості відповідних підрозділів громади інформація про площу території громади	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-12	Індикатор ЦСР № 15.2.1 - Пропорція територій під лісовими насадженнями (озеленення, лісистість) в громаді	площа фактичних озелених територій поділена на площу території громади.	Дані земельного кадастру	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-14	індикатор ЦСР 6.3.2 - частка безпечно очищених стічних вод	Частка скидів забруднених (забруднених без очистки та недостатньо очищених) стічних вод у водні об'єкти у загальному обсязі скидів, %	Статистична звітність суб'єктів господарювання	Відповідно до значень індикатору, встановлених ЦСР
I-23	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	Кількість територій та об'єктів природно-заповідного фонду, площа земель територій та об'єктів природно-заповідного фонду та їх частка у загальній площі території	За даними відповідного підрозділу громади, уповноваженого зберігати інформацію про інвентаризовані землі громади.	Не менше, ніж в минулому звітному періоді

I-24	Здійснення стратегічної екологічної оцінки під час розробки проєктів містобудівної документації	Відсоток містобудівної документації,	За даними відповідного підрозділу громади, уповноваженого проводити зберігати інформацію про процедури SEO ДДП.	100% за звітний період
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді, одиниць	Дані відповідних підрозділів громади	Не більше ніж за попередній звітний період

Збір статистичних даних

Для Бориспільської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text>].

Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до зміни завдань Програми. Основною цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Бориспільської громади.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма соціально-економічного та культурного розвитку Бориспільської міської територіальної громади на 2024-2026 роки", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Бориспільській громаді рекомендовано забезпечити реалізацію наступних заходів:

- забезпечити вирішення питання поводження з відходами, зокрема передбачити такі завдання (заходи) як: проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання; забезпечити централізований збір та вивезення відходів із усіх населених пунктів громади; провести інвентаризацію наявних

несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді;

- забезпечити реалізацію заходів із моніторингу стану довкілля, визначених в р.7;
- забезпечити контроль дотримання режиму прибережно - захисних смуг водних об'єктів та санітарно-захисних зон джерел питного водопостачання;
- провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання.
- розробити схему локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.
- створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.